

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO SVETI ROK

VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Lj. Gaja 21, Virovitica - HR; tel. +385 33 727031, fax. +385 33 781401

www.zzjzvpz.hr E-mail: zzjzvpz-uprava@zzjzvpz.hr

**IZVJEŠĆE O RADU
ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SVETI ROK
VIROVITIČKO PODRAVSKE ŽUPANIJE
ZA 2023. godinu**

Virovitica, travanj 2024.

I Predgovor.....	3
II Uvod.....	4
III Izvješća po službama.....	8
1. Služba za javno zdravstvo.....	8
2. Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti.....	16
3. Služba za školsku i sveučilišnu medicinu.....	46
4. Služba za epidemiologiju.....	49
5. Služba za mikrobiologiju.....	54
6. Služba za zdravstvenu ekologiju.....	58
IV Ekonomsko-financijsko poslovanje.....	72
V Zaključak.....	82

I PREDGOVOR

Zavod za javno zdravstvo 2023. godinu završio je pozitivnim rezultatom poslovanja, te je ostvario 1.761,28 eura viška prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima. Prihodi od strane HZZO-a bili su manji nego prethodne godine, dok su vlastiti prihodi bili osjetno veći. S druge strane, rashodi za zaposlene su se povećali, dok su materijalni rashodi smanjeni. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine najvećim dijelom su se odnosili na nabavku tri osobna automobila za potrebe Službe za epidemiologiju, Službe za javno zdravstvo i Službe za zdravstvenu ekologiju, a financirali su se iz DEC sredstava i vlastitih sredstava. Tijekom 2023. godine imali smo izdatke za otplatu glavnice i redovne kamate za kredit podignut za izgradnju nove zgrade Zavoda, koji je pokriven prihodima od DEC-a i vlastitim prihodima, kao i prethodnih godina.

Prošle godine Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je službeni kraj pandemije bolesti COVID-19, pa smo pojačali aktivnosti na provedbi nekih drugih cijepljenja (gripa, pneumokok, HPV...). Postigli smo dobar rezultat u obuhvatu cijepljenih osoba protiv HPV-a (humanog papiloma virusa), čime smo se svrstali među županije sa zadovoljavajućim postotkom procijepljenosti u RH.

Započeli smo sa reorganiziranim Nacionalnim preventivnim programom za rano otkrivanje karcinoma vrata maternice u travnju 2023. godine, te smo na relativno malom broju obuhvaćenih žena pronašli oko 8,0% abnormalnih nalaza. Proveli smo javno zdravstvenu akciju vezanu uz Nacionalni preventivni program ranog otkrivanja karcinoma debelog crijeva u suradnji s učenicima Medicinskog usmjerenja na području općine Suhopolje, te postigli povećanje odaziva sa 11,6% na 33,2%. Pojačali smo rad na osnivanju Klubova liječenih alkoholičara na području čitave županije, te pomogli u osnivanju Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravske županije.

U potpunosti smo opravdali značaj postojanja Zavoda kao institucije koja se bavi preventivnim radom koja se dokazala tijekom pandemije i nakon nje, te koja je povećala svjesnost o značaju prevencije u sustavu zdravstva.

II UVOD

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko podravske županije organizacijski se sastoji od sljedećih ustrojstvenih jedinica:

1. Ravnateljstvo i Služba za zajedničke poslove
2. Služba za epidemiologiju
3. Služba za javno zdravstvo
4. Služba za školsku i adolescentnu medicinu
5. Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti
6. Služba za mikrobiologiju
7. Služba za zdravstvenu ekologiju

Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko podravske županije zdravstvena je ustanova za obavljanje stručnih i znanstveno-istraživačkih javno zdravstvenih djelatnosti iz okvira prava i dužnosti jedinica lokalne samouprave. Temeljem čl. 134 Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kao i čl. 46 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18, NN 33/23) definirane su nadležnosti županijskih zavoda za javno zdravstvo. Zavod obavlja sljedeće poslove na razini županije:

(1) Zavod za javno zdravstvo jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba jest zdravstvena ustanova za obavljanje javnozdravstvene djelatnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba.

(2) Zavod za javno zdravstvo obavlja djelatnosti epidemiologije zaraznih bolesti te kroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, promicanja zdravlja, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske i adolescentne medicine, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba.

(3) Zavod za javno zdravstvo provodi specifičnu i preventivnu zdravstvenu zaštitu radnika i ocjenjivanje zdravstvene sposobnosti, praćenje zdravstvenog stanja radnika, mjere za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja radnika, organizirano provodi specifičnu zdravstvenu zaštitu radi preventive, sudjeluje u provođenju mjera i aktivnosti za prevenciju psihosocijalnih rizika i suzbijanje bolesti ovisnosti u radnoj populaciji, provodi mjere za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja sportaša i sportske populacije, sudjeluje u provedbi preventivnih programa vezano za kronične nezarazne bolesti radnika te provodi stručno osposobljavanje radnika iz područja medicine rada/medicine rada i sporta.

(4) Zavod za javno zdravstvo jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba obavlja sljedeće poslove:

- zdravstvenog prosvjećivanja s promicanjem zdravlja i prevencije bolesti
- provodi specifičnu i preventivnu zdravstvenu zaštitu djece i mladeži, osobito u osnovnim i srednjim školama te visokim učilištima na svom području
- prati, proučava, evaluira i izvješćuje o zdravstvenim potrebama i funkcionalnoj onesposobljenosti starijih ljudi te predlaže zdravstvene mjere za svoje područje

- prikuplja, kontrolira i analizira statistička izvješća iz područja zdravstva, uključujući bolesti ovisnosti, na razini jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba za potrebe Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo
- na zahtjev župana odnosno gradonačelnika prati i ocjenjuje zdravstveno stanje stanovništva na tom području
- kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite s epidemiološkom analizom stanja na području jedinice područne (regionalne) samouprave i po potrebi provodi protuepidemijske mjere te nadzire provođenje obveznih imunizacija
- provodi mjere gerontološke zdravstvene zaštite
- analizira epidemiološko stanje, planira, predlaže i sudjeluje u provođenju mjera i aktivnosti za sprječavanje, rano otkrivanje i suzbijanje bolesti ovisnosti
- provodi zaštitu mentalnog zdravlja i izvanbolničko liječenje ovisnosti, što obuhvaća prevenciju i rano otkrivanje svih psihičkih poremećaja, dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju svih oblika ovisnosti, kao i mjere očuvanja mentalnog zdravlja u zajednici
- surađuje sa zdravstvenim i drugim ustanovama i zdravstvenim radnicima u provedbi dijagnostike i liječenja bolesti ovisnosti te rehabilitacije i društvene integracije ovisnika
- prati provedbu mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te provodi preventivne i protuepidemijske postupke dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije za područje jedinice područne (regionalne) samouprave
- obavlja mikrobiološku djelatnost od interesa za jedinicu područne (regionalne) samouprave
- prati, proučava, analizira i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju, vode za rekreaciju i fizikalnu terapiju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe te zdravstvenu ispravnost namirnica i predmeta opće uporabe za područje jedinice područne (regionalne) samouprave
- sudjeluje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u izvanrednim prilikama
- prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša i hrane na zdravstveno stanje stanovništva jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera promicanja tjelesnog, mentalnog i spolnog/reproduktivnog zdravlja
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih nezaraznih bolesti, uključujući bolesti ovisnosti
- obavlja raspodjelu obveznih cjepiva ordinacijama na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave
- može obavljati stručne poslove zaštite okoliša sukladno posebnim propisima vezano uz zaštitu okoliša i zaštitu zraka
- obavlja i ostale poslove za potrebe obavljanja javnozdravstvene djelatnosti sukladno posebnim propisima.

LJUDSKI POTENCIJALI PO USTROJSTVENIM JEDINICAMA

USTROJSTVENA JEDINICA	BROJ ZAPOSLENIH NA DAN 31.12.	KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA (%)				SPOL (%)		DOBNA STRUKTURA (%)					
		VSS(VI II i VII-2)	VS S	VŠ S	SS S	KV/PKV/NK V	M	Ž	18-30	31-40	41-50	51-60	60+
EPIDEMIOLOGIJA	6.		5		1		2	4	2	3		1	
EKOLOGIJA	8.		3	2	3		2	6	1	1		6	
MIKROBIOLOGIJA	10		3	2	5		2	8	3		4	1	2

SLUŽBA ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE/ ADMIN.	8	2	1	2	3	3	5	1	2	4	1		
ŠKOLSKA	5.	2	3			0	5	1	1	2	1		
MENTALNO	3.	2		1		2	1		1	1	1		
JAVNO ZDRAVSTVO	2	1	1			1	1		1	1			

III IZVJEŠĆA PO SLUŽBAMA

SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

1. OPĆI PODACI

- a) Broj korisnika kojima djelatnost osigurava zdravstvenu zaštitu: 70.660
- b) Broj medicinskih timova: 1 tim
- c) 1. Broj zaposlenih u Djelatnosti do 31.12.2023. : 2. zaposlenih
- VŠS – 1 bacc. med. techn.
  - VSS- 1 specijalist javnozdravstvene medicine
- d) Žalbe korisnika u posljednjih godinu dana: Nema upisanih primjedbi
- e) Stručni sastanci na nivou Djelatnosti: Da
- f) Stanje i problemi kompjuterskih uređaja, namještaja i opreme do 31.12.2023.:
- Treba nam novi printer
- g) Ostali nedostaci do 31.12.2023. za normalan rad Službe :
- Nedostatak mjesta za arhiviranje podataka, publikacija i ostalih stvari
  - Informatički sustav za potrebe NPP-a nije poboljšán, te su pružatelji usluga upoznati sa svim problemima
  - Opterućujući rad Službe zbog povećanog opsega poslova uvođenjem pilot projekta za rano otkrivanje raka vrata maternice

2. ZDRAVSTVENA STATISTIKA 2023. GODINA

- a) Broj PC statističkih programa: 9 (Nacionalni programi 2 i statistika 7)
- b) Broj statističkih obrazaca za upis:

Program	Broj obrazaca
BSO (bolničko liječenje i dnevna bolnica)	0
Prekidi trudnoće	0
Porodi	0
Obrasci NEO	U obradi
Obrasci ONKO	0
PZZ i SKZ	0

NAPOMENA: Neki podaci za 2023. se obrađuju i do kraja 6. mjeseca tekuće godine za prošlu godinu Od 01.01.2017. godine JZ-BSO, JZ-POR, JZ-PER, JZ-POB, JZ-ONKO, JZ-PSIH uveden NAJS, te je za prikupljanje i obrada navedenih obrazaca nadležan Hrvatski zavod za javno zdravstvo

c) Broj obrade ostalih podataka: 3 (prijava smrti, preventivni starijih od 50 godina, statistika pilot projekta ranog otkrivanja raka vrata maternice)

d) Publikacije i predavanja:

- Prezentiranje i podjela publikacija i brošura iz Hzjz-a
- Objavljene korisne informacije na Internet stranici Zavoda pod Djelatnosti javnog zdravstva
- Predavač na kongresu o ugrizima pasa i i mačaka

3. NACIONALNI PROGRAMI RANOG OTKRIVANJA RAKA

a) Broj nacionalnih programa u tijeku: 3 (Rano otkrivanje raka dojke „MAMMA“, Rano otkrivanje raka debelog crijeva, Rano otkrivanje raka vrata maternice)

- III. ciklus započeo krajem 2011. godine i završio u svibnju 2014.
- IV. ciklus započeo svibnju 2014. i završio u listopadu 2016.
- V. ciklus započeo u studenom 2016. i trajao do veljače 2019.
- VI. ciklus započeo je u veljači 2019. i trajao do travnja 2021.
- VII ciklus započeo je u travnju 2021. i trajao do ožujka 2023.
- VIII ciklus započeo je u ožujku 2023. i traje.

b) Provođenje „MAMMA“ od 01.01.2023. do 31.12.2023. godina:

Parametri izvješća:

22.03.2024

Redni broj ciklusa: Ciklus 8
Period od: 01.01.2023
Period do: 31.12.2023
Godište od:
Godište do:
Županija: Virovitičko-podravska
Mjesto:
Naselje:

Županija	Ukupno osoba	Pozvane osobe		Odazvane osobe		
		Broj	Udio	Broj	Udio 1	Udio 2
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	4368	4368	100,00	2320	53,11	56,60
Ukupno RH	4368	4368	100,00	2320	53,11	56,60

Pošto je 7 ciklus završio u ožujku i započeo 8 ciklus, podaci su prikazani posebno.

Parametri izvješća:

22.03.2024

Redni broj ciklusa: Ciklus 7
Period od: 01.01.2023
Period do: 31.12.2023
Godište od:
Godište do:
Županija: Virovitičko-podravska
Mjesto:
Naselje:

Županija	Ukupno osoba	Pozvane osobe		Odazvane osobe		
		Broj	Udio	Broj	Udio 1	Udio 2
VIROVITIČKO- PODRAVSKA	766	766	100,00	592	77,28	80,66
Ukupno RH	766	766	100,00	592	77,28	80,66

ZBROJENI IZVJEŠTAJ IZ NPP APLIKACIJE ZA RAK DOJKE (7 CIKLUS + 8 CIKLUS) U 2023. GODINI:

Broj pozvanih 5.134

Broj odazvanih 2.912

Udio 2 odazvanih u tom vremenskom razdoblju od 1 godine je 56,7 % . On se može razlikovati od ukupnog odaziva u ciklusu.

Aktivnosti za provođenje NPP ranog otkrivanja raka dojke:

- Ispis rasporeda i dostava na odjel za radiologiju (po potrebi)
- Dostupnost na besplatnom telefonu
- Suradnja sa Citologijom, Patologijom, PZZ i Patronažom (Inicijativa Zavoda)
- O.Ž.B. Našice (Radiologija), počeli sa suradnjom 01.siječnja 2014. za žene svakog godišta iz općina Zdenaca, Crnca i grada Orahovice na mamografiju u sklopu Nacionalnog programa
- Suradnja sa O.B. Virovitica (Radiologija) je dobra
- Izrada mjesečnih izvješća za HZZO

c) Način provođenja Ranog otkrivanja raka debelog crijeva od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine:

- II. ciklus započeo u listopadu 2013., trajao do 14. travnja 2016.
- III. ciklus trajao je od 2016. do 29.10.2018.godine
- IV. ciklus započeo je 02.11.2019. godine i trajao do 15 svibnja 2021.
- V. ciklus započeo je 15. svibnja 2021. i trajao do rujna 2023.
- VI. ciklus započeo je u rujna 2023. i traje i dalje

Obavještavanje odabranog liječnika PZZ pacijenata pozitivnih na okultno krvarenje i o terminu za kolonoskopiju. Termine za kolonoskopiju sa O.B. Virovitica i pozive za kolonoskopiju ugovaramo i šaljemo mi.

IZVJEŠTAJ IZ NPP APLIKACIJE ZA RAK DEBELOG CRIJEVA

1.1.2023 – 31.12.2023

Parametri izvješća:

Redni broj ciklusa: Ciklus 5
 Spol:
 Period od: 01.01.2023
 Period do: 31.12.2023
 Godište od:
 Godište do:
 Županija: Virovitičko-podravska
 Mjesto:
 Naselje:

Županija	Broj osoba ciljne populacije	Broj poslanih pozivnih pisama	Ukupan broj neodazvanih osoba	Udio neodazvanih osoba (%)	Ukupan broj odazvanih osoba	Odaziv 0 Udio odazvanih osoba (%)	Odaziv 1 Udio odazvanih osoba u ciljnoj populaciji (%)
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	73	73	54	73,97	19	26,03	26,03
Ukupno RH	73	73	54	73,97	19	26,03	26,03

Parametri izvješća:

Redni broj ciklusa: Ciklus 6
 Spol:
 Period od: 01.01.2023
 Period do: 31.12.2023
 Godište od:
 Godište do:
 Županija: Virovitičko-podravska
 Mjesto:
 Naselje:

Županija	Broj osoba ciljne populacije	Broj poslanih pozivnih pisama	Ukupan broj neodazvanih osoba	Udio neodazvanih osoba (%)	Ukupan broj odazvanih osoba	Odaziv 0 Udio odazvanih osoba (%)	Odaziv 1 Udio odazvanih osoba u ciljnoj populaciji (%)
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	3225	3225	2498	77,46	727	22,54	25,64
Ukupno RH	3225	3225	2498	77,46	727	22,54	25,64

Broj pozvanih u odnosu na prijašnju je smanjen prema dostavljenim pozivnim pismima po godištima od Nacionalne koordinatore.

Ukupan broj poslanih pozivnih pisama : 3.298

Broj testiranih (aplikacija) : 748

Odaziv: 22,6%

Broj testiranih (unutarnja knjiga): 533

Kolonoskopija: 1.1.2023 – 31.12.2023

Pozitivnih na okultno krvarenje : 4 (izvor unutarna knjiga)

Naručeno za kolonoskopiju: 6 (2 od prošle godine motivirani ponovno)

Odazvano na kolonoskopiju : 6 (izvor unutarna knjiga)

Neodazvano na kolonoskopiju : 0 (izvor unutarna knjiga)

N. haemorrhoidales : 4 (izvor unutarna knjiga)

Polipi : 5 (izvor unutarna knjiga)

Divertikuli :2 (izvor unutarna knjiga)

Karcinomi: 0

Ostalo : 0 (izvor unutarna knjiga)

Uredno : 1

-Obrada upitnika – 0

-Izrada mjesečnih izvješća za HZJZ, Ministarstvo i HZZO

d) Način provođenja Ranog otkrivanja raka vrata maternice od 01.01.2023. do 31.12.2023.:

- Nacionalni program ranog otkrivanja raka vrata maternice trajao je od studenog 2012. do lipnja 2016. godine
- Suradnja sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje područni ured Virovitica
- Suradnja sa 6 ordinacija Zdravstvene zaštite žena (Privatne ordinacije dr. Juraj Butorac, dr. Miodrag Bosanac i dr. Josip Tonković, te 3 ambulante Doma zdravlja Virovitičko – podravske županije – Virovitica, Pitomača i Orahovica)
- Suradnja sa Općom bolnicom Virovitica, Jedinica samostalne djelatnosti za patologiju i kliničku citologiju
- Izrada mjesečnih izvješća za HZJZ, Ministarstvo i HZZO te podataka po potrebi
- Pilot projekt se provodio tijekom 2023 u smanjenjnom opsegu, unatoč mnogim problemima
- E –mail dopisi sa Nacionalnom koordinatoricom u vezi provedbe.

Javno prosvjeđivanje:

- Na Internet stranici Zavoda objašnjen način provedbe i rezultati programa
- Radio emisije

4. NACIONALNI PREVENTIVNI PROGRAM „ŽIVJETI ZDRAVO“

a) Nacionalni preventivni program“ Živjeti zdravo“ započeo krajem 10. mjeseca 2014.

b) Provedene aktivnosti: Održana predavanja predstavnicima vrtića Virovitičko – podravske županije

c) Izvješća mjesečnih aktivnosti za HZJZ

5. KAKO NE UTOPITI MLADOST U ALKOHOLU

Provodi se u našoj Županiji u svim osnovnim i srednjim školama u 8 razredu, 1 srednje i 4. srednje (predavanje drži policija). Djelatnost drži predavanja i surađuje s Službom za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti.

6. JAVNOZDRAVSTVENE AKCIJE I MEĐUSEKTORSKA SURADNJA

22.12.2023

Učenicima predmetne nastave održano predavanje o štetnosti konzumiranja e-cigareta i energetske pića

U srijedu 20. prosinca 2023. učenicima predmetne nastave doktor Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine Službe za javno zdravstvo Zavoda za javno zdravstvo Sv. Rok Virovitičko – podravske županije održao je predavanje za učenike o štetnosti konzumiranja e-cigareta i energetske pića.

14.12.2023

Djeca, mete e – cigareta i energetske pića

Osnovna škola Ivane Brlić – Mažuranić u Orahovici je u utorak (12.12.2023) u sklopu školskog preventivnog programa organizirala predavanje za učenike sedmih i osmih razreda na temu konzumiranja energetske pića i e-cigareta.

07.12.2023

Javnozdravstvena akcija Bolnica za medvjediće u vrtiću Cvrčak u Virovitici

U ponedjeljak 4.12.2023. održana je javnozdravstvena akcija „Bolnica za medvjediće“ u vrtiću “Cvrčak“ u Virovitici.

Doktor Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine, voditelj Službe za javno zdravstvo Sveti Rok i doktor Ivan Andrašević smanjivali su strah u djece od doktora liječeći njihove plišane igračke od raznih bolesti.

04.12.2023

"Djeca, mete e- cigareta i energetske pića" – predavanje za učenike Osnovne škole "Davorin Trstenjak" u Čađavici

Dana 28. studenog (utorak) 2023. godine u Osnovnoj školi „Davorin Trstenjak“ u Čađavici, dr. Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine iz Zavoda za javno zdravstvo Sv. Rok Virovitičko – podravske županije održao je predavanje za učenike o štetnosti konzumiranja e-cigareta i energetske pića.

21.11.2023

U eteru Pitomog radija obilježen Movember- mjesec borbe protiv karcinoma prostate

Dana 15. studenog 2023. godine dr. Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine iz Zavoda za javno zdravstvo Sv. Rok Virovitičko – podravske županije gostovao je u radio emisiji Pitomog radija. Povod gostovanja bio je obilježavanje Movembra - mjeseca borbe protiv karcinoma prostate.

07.11.2023

"Djeca, mete e- cigareta i energetskih pića" - provedena edukacija profesora Srednje škole Marka Marulića u Slatini

Dana 6. studenog (ponedjeljak) 2023. godine u Srednjoj školi Marka Marulića u Slatini, dr. Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine iz Zavoda za javno zdravstvo Sv. Rok Virovitičko – podravske županije održao je predavanje za profesore o štetnosti konzumiranja e-cigareta i energetskih pića.

27.10.2023

„Sve za nju“ i „Sve za njega“- obilježen mjesec borbe protiv karcinoma dojke i prostate

U organizaciji Virovitičko-podravske županije i Službe za javno zdravstvo Zavoda za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravske županije dana 26. listopada 2023. godine, kod Gradske tržnice u Virovitice, obilježen je Mjesec borbe protiv raka.

02.10.2023

Promocija zdravlja - dječja paraliza

Dana 27.9. 2023. doktor Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine i voditelj Službe za javno zdravstvo Zavoda za javno – zdravstvo Sveti Rok VPŽ, gostovao je u emisiji Plave TV gdje je govorio o dječjoj paralizi (poliomijelitis).

28.09.2023

Najavljen stručni skup i šahovski turnir u sklopu obilježavanja svjetskog dana zaštite mentalnog zdravlja

U petak 8.9.2023., dr. Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine i voditelj službe za javno zdravstvo sudjelovao je u radio emisiji Pitomog radija u Pitomači gdje je najavio stručni skup u svezi zaštite mentalnog zdravlja i zatvoreni klubski šahovski turnir.

07.03.2023

Zdrava kava s doktorima u Virovitici

Služba za javno zdravstvo Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko - podravske županije u suradnji s Udrugom žena oboljelih i liječenih od raka poziva sve žene da prisustvuju ovoj promociji zdravlja a pogotovo a pogotovo liječene od nekog raka, koje žele družiti se, podijeliti svoja iskustva na kavi i informirati o raku vrata maternice.

17.02.2023

Održana edukacija učenika O.Š. J.Kozarca, Slatina u sklopu preventivnog programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“

Dr. Miodrag Beneš dana 16. veljače 2023. godine održao je edukaciju učenika u sklopu preventivnog programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“. Edukaciji je prisustvovalo 75 učenika 8. razreda O.Š. J.Kozarca u Slatini.

07.02.2023

Ususret obilježavanju Svjetskog dana borbe protiv raka- gostovanja u Dnevniku Plave tv, te u radijskoj emisiji „ Pričamo o zdravlju“ ICV-a

Dr. Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine iz Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitica u četvrtak 2. veljače sudjelovao je u Dnevniku Plave tv, te u subotu 4. veljače 2023.godine u radijskoj emisiji „Pričamo o zdravlju“.

26.01.2023

Održana predavanja predstavnicima vrtića Virovitičko – podravske županije kroz projekt Živjeti zdravo

U srijedu 25.1.2023. specijalist javnog zdravstva, doktor Miodrag Beneš, koji je među ostalim odgovornostima i županijski koordinator Nacionalnog projekta živjeti zdravo, ispred službe za javno zdravstvo ugostio je predavačicu Maju Lang Morović, prof. rehabilitator, voditeljicu Odsjeka za koordinaciju nacionalnih aktivnosti promicanja zdravlja pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, koordinatoricu komponente Zdravlje i okoliš Nacionalnog programa Živjeti zdravo.

24.01.2023

Kratak osvrt na problem današnjice: IMPOTENCIJA

Svrha ovog članka je promocija zdravlja te osvještavanje populacije o relativno čestoj bolesti o kojoj se zbog stigme vrlo malo govori i piše a to je Eretilna disfunkcija (ED) iliti impotencija.

13.01.2023

- Sudjelovanje u radijskoj emisiji "Govorimo o zdravlju" Radio Slatina

Dr. Miodrag Beneš, specijalist javnozdravstvene medicine iz Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitica u četvrtak 12. siječnja 2023. godine sudjelovao je u radijskoj emisiji “Govorimo o zdravlju” Radio Slatina. Povod za ovu emisiju bio je Europski tjedan prevencije raka vrata maternice. Dr. Beneš istaknuo je kako je rak vrata maternice preventabilna bolest od koje ni jedna žena ne bi smjela oboljeti, a kamoli umrijeti.

7. MEDIJSKA PROMOCIJA

Sve navedene akcije medijski su popratili ili ICV, Plava TV, radio Slatina, Radio Pitomača i gradski medijski forumi, ili su objavljene na internet stranici Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok „ Virovitičko- podravske županije.

8. SUDJELOVANJE U UOBLIČAVANJU JAVNOZDRAVSTVENIH PRIORITETA U ZAJEDNICI

Sudjelovanje u :

- radu Povjerenstva za nadzor nad radom mrtvozornika na području Virovitičko-podravske Županije
- rad u Etičkom povjerenstvu Zavoda
- LIGI ZA RAK Virovitičko -podravske županije

2) SLUŽBA ZA MENTALNO ZDRAVLJE, PREVENCIJU I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI

UVOD

U Službi provodimo aktivnosti koje obuhvaćaju primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju. U našu Službu može se doći bez uputnice svog liječnika obiteljske medicine. Osim osobno u svaki radni dan u radno vrijeme, moguće je savjetovanje putem telefona, putem e-pošte te anonimno putem e-savjetovišta.

Unutar Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti djeluje Odjel za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje.

Djelatnici u Službi su: prim.dr.sc. Sanea Mihaljević, spec. psihijatrije, subspec. psihoterapije - voditelj Službe, Siniša Brlas, profesor psihologije - voditelj Odjela, Tomislav Šokec, med. techn.

U Službi je moguće učiniti: psihijatrijski pregled, savjetovanje osoba i članova obitelji osoba koje imaju problem ovisnosti o alkoholu, nikotinu, drogama, kockanju i/ili klađenju, internetu, testiranje urina na prisustvo droga, testiranje kapilarne krvi na hepatitis B i C te HIV, izvanbolničko liječenje ovisnika o alkoholu, provođenje supstitucijskih programa kod ovisnika o opijatima, terapija osoba s poremećajima raspoloženja, s anksioznim poremećajima, te terapija osoba s reakcijom na stres i poremećajima prilagodbe, psihoterapijski rad s pojedincem, obitelji i malim grupama, priprema osoba za odlazak u terapijsku zajednicu.

Rad Službe usmjeren je i na druge aktivnosti: organizaciju i sudjelovanje u javnozdravstvenim aktivnostima s ciljem promicanja mentalnog zdravlja, organizaciju edukativnih radionica za djelatnike u školama, roditelje i učenike, sudjelovanje u zdravstvenom informiranju javnosti putem medija, podrška radu Klubova liječenih alkoholičara.

U Službi se obavlja testiranje urina na prisutnost droga. Koriste se DOA MultiGnost testovi kojima se testira prisutnost slijedećih droga u urinu: amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, marihuana/hašiš, sintetski kanabinoidi, barbiturati, benzodiazepini, opijati, tramadol, fentanil, alkohol.

Testiranje se provodi na zahtjev liječnika obiteljske medicine u svrhu praćenja uzimanja supstitucijske terapije, na zahtjev poslodavca, na zahtjev roditelja koji imaju saznanje ili sumnjaju na konzumiranje sredstava ovisnosti kod svog djeteta, na zahtjev same osobe ili neke od institucija (npr. Sud) u svrhu praćenja održavanja apstinencije. U slučaju pozitivnog rezultata na bilo koje sredstvo ovisnosti osobama dajemo upute i savjetujemo što dalje poduzeti.

USLUGE I AKTIVNOSTI

Usluge koje Služba provodi propisane su od strane Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

U Tablici 1. navedene su vrsta i broj usluga provedenih tijekom 2023. godine unutar Službe (uključivši i Odjel za prevenciju i mentalno zdravlje).

U Tablicama 2. do 5. prikazani su podaci o ovisnicima, konzumentima i korisnicima usluga Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti tijekom 2023. godine te njihov trend u odnosu na 2022. godinu.

S obzirom na zapošljavanje psihijatra na puno radno vrijeme od ožujka 2023. godine, broj usluga znatno je povećan što je osobito vidljivo u porastu usluga na planu mentalnog zdravlja (Tablica 2). No značajan je i porast broja ovisnika o kockanju, alkoholu i opijatima. Kod porasta broja ovisnika o opijatima, potrebno je reći da se radi o povećanom broju ovisnika na supstitucijskoj terapiji koji su se prethodne ili prethodnih godina liječila u nekoj drugoj ustanovi. Dakle, nismo imali registriranih novih opijatskih ovisnika.

U Virovitičko-podravskoj županiji početkom 2023. godine djelovala su dva Kluba liječenih alkoholičara – u Virovitici i u Slatini – s ukupno po dva terapeuta u oba Kluba. S obzirom na velik broj ovisnika o alkoholu u našem podneblju, smatrali smo da je taj broj nedostatan stoga su se regrutirali novi terapeuti te se prionulo osnivanju klubova u Pitomači i Orahovici. **KLA u Pitomači** registriran je kao udruga tijekom ožujka 2023., dok je **klub u Orahovici ostao kao ogledni klub Zavoda za javno zdravstvo**. Princip rada u KLA zasniva se na sastancima članova s terapeutom jednom tjedno, a sastanci se provode po pravilima rada u KLA. Tim iz Službe (dr. Mihaljević i med. techn. Šokec) održavali su sastanke u klubovima u Pitomači i Orahovici, a postupno su se uključivale i novoregrutirane terapeutkinje (socijalne radnice). Dr. Mihaljević odlazila je na supervizije jednom mjesečno i u KLA u Virovitici i Slatini.

Budući da su se registracijom Kluba u Pitomači stvorili uvjeti za osnivanje zajednice Klubova, prionulo se organizaciji osnivanja i registracije **Zajednice Klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravske županije** čija osnivačka skupština je održana u prostoru Zavoda 23.11.2023. Osnaživanjem Klubova i otvaranjem novih, poboljšala se kvaliteta izvanbolničkog liječenja ovisnika o alkoholu.

Tablica 1. Broj izvršenih usluga Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti tijekom 2023. godine

Šifra usluga	Opis usluga	Broj usluga
	Individualni tretmani	
11021	Prva ambulantna psihijatrijska obrada	143
11022	Ponovni ambulantni psihijatrijski pregled	518
99001	Intervju - psiholog	29
99004	Individualni savjetovanišni tretman ovisnika	175
H0002	Savjetovanje osoba s rizicima po zdravlje (pušenje, pijenje, eksperimentiranje s psihoaktivnim tvarima, drugi oblici ovisnosti i dr.)	386

99002	Rad na modifikaciji ponašanja	133
19211	Kraći psihodijagnostički intervju	256
19212	Prikupljanje podataka s psihološkim dijagnostičkim postupcima i metodama-kategorije A	2
99006	Savjet telefonom bolesniku ili članu obitelji stručnog sadržaja	643
99008	Pomaganje u rješavanju zdravstvenih potreba ovisnika	372
97420	Savjet s bolesnikom ili članom obitelji	225
22586	Testiranje urina na prisutnost droga i njihovih metabolita	211
25570	Testiranje iz kapilarne krvi na HIV, HCV, HBV i sifilis	34
	Obitelj	
99005	Obiteljski savjetovanišni tretman ovisnika	285
	Psihoterapija	
96400	Grupna psihoterapija/po osobi	32
96190	Individualna psihoterapija ponašanja	669
	Obrada podataka i izrada mišljenja	
99615	Izveštaji za Centar za socijalnu skrb, Općinsko državno odvjetništvo, sudove, kaznionice, Prekršajni sud i povjereniku Suda za zaštitni nadzor	35
99007	Ispunjavanje Pampidou upitnika	28
91401	Izdavanje potvrde o nalazu testiranja	55
H0009	Izveščivanje po posebnim zahtjevima	15
H0011	Izrada kratkog preglednog izvješća	6
H0012	Izrada opširnog izvješća	5
	Preventivne aktivnosti - Tribina/okrugli stol/predavanje	
H0018	Predavanje (za mlade, radno stanovništvo, starije) - broj predavanja	31
H0020	Tribine/okrugli stolovi (za mlade, radno stanovništvo, starije) - broj tribina/okruglih stolova	48
H0022	Edukativni seminari/radionice (za mlade, radno stanovništvo, starije) - broj seminara/radionica	20
	Medijske aktivnosti	
H0037	Sudjelovanje u radijskim, TV emisijama - broj sudjelovanja	42
H0039	Usmeno i pisano priopćenje za medije – broj priopćenja	46

Tablica 2. Trend kretanja ukupnog broja ovisnika, konzumenata i korisnika usluga zaštite mentalnog zdravlja koji su bili korisnici usluga Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti tijekom 2023. godine usporedno s 2022. godinom

Godina	Ukupan broj ovisnika (bez MZ)	THC, THCK2	Opijati, MTD, BUP	Alkohol	AMP, MDMA, BZO, KOK, HAL	Kockanje	MZ (mentalno zdravlje)
U 2022.	64	12	20	24	4	4	5
U 2023.	100	13	30	44	5	8	62
Trend kretanja u %	+56,3%	+8,3%	+50%	+83,3%	+25%	+100%	+1140%

Tablica 3. Podaci o ovisnicima i konzumentima ostalih droga (bez alkohola i kockanja) koji su bili korisnici usluga Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti tijekom 2023. godine te usporedba s brojem u 2022.godini

Dobna struktura (godine)	Opijatski ovisnici koji su bili u tretmanu Službe tijekom godine		Ovisnici i konzumenti ostalih droga koji su bili u tretmanu Službe tijekom godine bez alkohola		Novopridošli opijatski ovisnici tijekom godine		Novopridošli ovisnici i konzumenti ostalih droga bez alkohola	
	muškarci	žene	muškarci	žene	muškarci	žene	muškarci	žene
do 17	0	0	1	1	0	0	0	0
18-29	0	1	6	2	0	0	3	1
30-39	6	1	4	1	3	0	1	1
40-49	10	2	2	0	2	0	1	0
50-59	9	0	1	0	0	0	0	0
60 i više	1	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	26	4	14	4	5	0	5	2

SVEUKUPNO OVISNIKA I KONZUMENATA u 2022.	36	
SVEUKUPNO OVISNIKA I KONZUMENATA u 2023.	48	+33,3%

Tablica 4. Podaci o ovisnicima, konzumentima i korisnicima usluga zaštite mentalnog zdravlja Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti tijekom 2023. godine

Dobna struktura (godine)	OPIJATI/ MTD/BUP		THC		COC		BZO/ BAR/ TRA		AMP/ MDMA/ LSD		ALKOHOL		KOCKANJE		MENTALNO ZDRAVLJE	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
do 17	0	0	1/0	1/0	0	0	0	0	0	0	1/1	0	0	0	2/2	3/3
18-29	0	1/0	6/3	1/0	0	1/1	0	0	0	0	2/1	1/0	2/1	0	7/6	8/8
30-39	6/3	1/0	3/1	0	0	0	0	0	1/0	1/1	3/3	3/1	3/3	0	6/6	2/2
40-49	10/2	2/0	0	0	0	0	2/1	0	0	0	7/3	2/1	1/0	0	1/1	5/5
50-59	9/0	0	1/0	0	0	0	0	0	0	0	16/8	1/1	1/0	0	6/5	4/4
60 i više	1/0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8/2	0	1/0	0	4/4	14/14
UKUPNO	26	4	11	2	0	1	2	0	1	1	37	7	8	0	26	36
NOVOPRIDOŠLIH	5	0	4	0	0	1	1	0	0	1	18	3	4	0	24	36

Legenda:

THC – tetrahidrokanabinol (marihuana, hašiš)

AMP – amfetamini (speed i sl.)

COC – kokain

MDMA – metamfetamini (ecstasy)

BZO – benzodiazepini

LSD/HAL – halucinogene droge

BAR – barbiturati

MTD - metadon

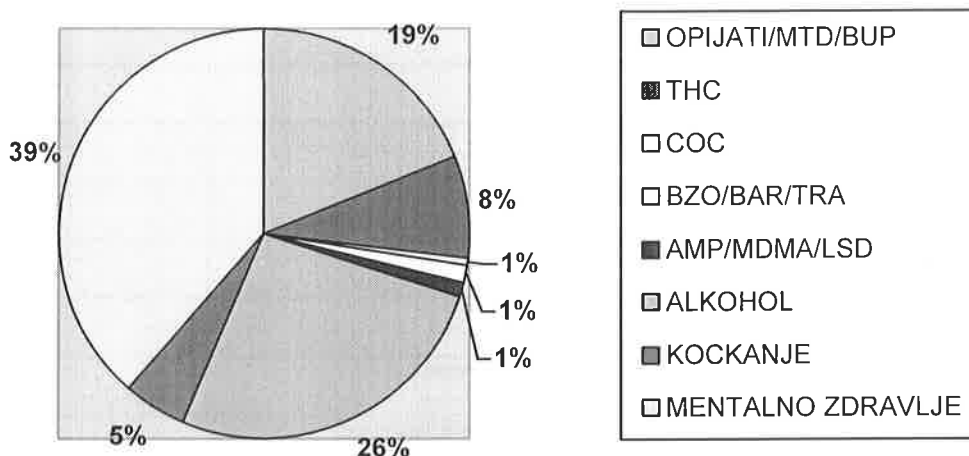
TRA – tramadol

BUP – buprenorfin

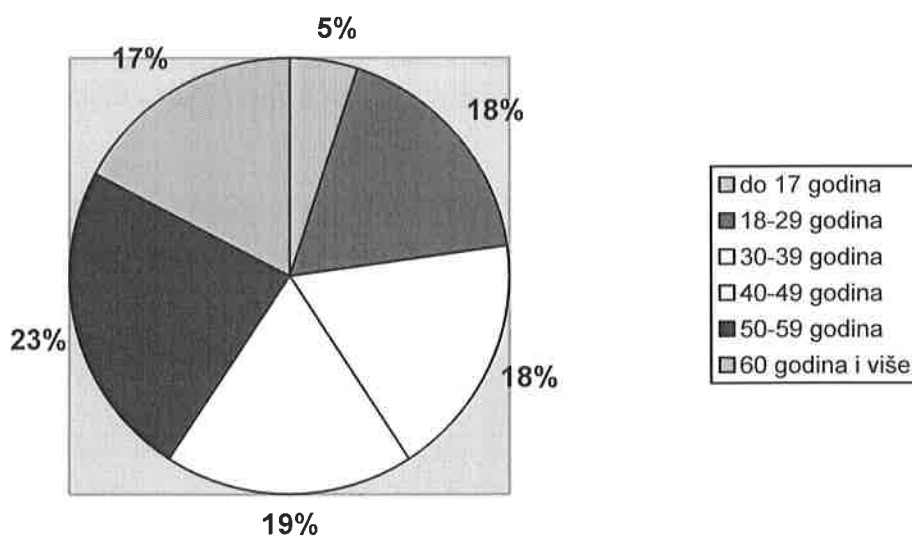
Tablica 5. Broj ovisnika, konzumenata i korisnika usluge zaštite mentalnog zdravlja po spolu

	Muških	Ženskih	Ukupno
OVISNIKA, KONZUMENATA I KORISNIKA USLUGA ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJE	111	51	162
OSTALIH KORISNIKA	44	68	112
Ukupno	155	119	274

6. Grafički prikaz podataka o ovisnicima, konzumentima i korisnicima usluga zaštite mentalnog zdravlja Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti tijekom 2023. godine prema sredstvu ovisnosti i usluzi zaštite mentalnog zdravlja

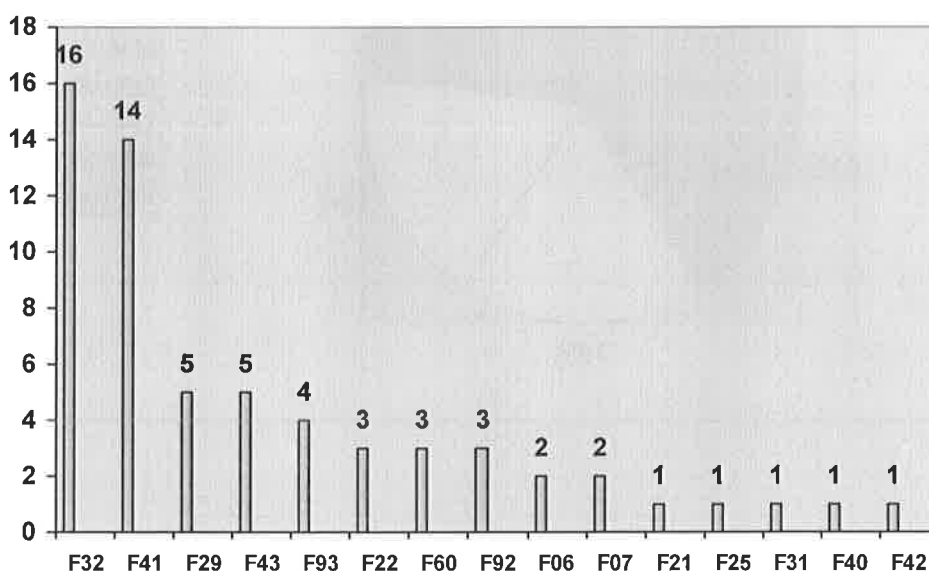
7. Grafički prikaz podataka o ovisnicima, konzumentima i korisnicima usluga zaštite mentalnog zdravlja Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti tijekom 2023. godine prema dobi

8. Podaci o korisnicima usluga u skupini mentalnog zdravlja Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti prema dijagnozama tijekom 2023. godine.

Dijagnoza	Broj korisnika
F32 Depresivne epizode	16
F41 Ostali anksiozni poremećaji	14
F29 Nespecificirana neorganska psihoza	5
F43 Reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe	5
F93 Emocionalni poremećaji s početkom u djetinjstvu	4
F22 Perzistirajući sumanutni poremećaj	3
F60 Specifični poremećaji ličnosti	3
F92 Mješoviti poremećaji ponašanja i emocija	3
F06 Ostali duševni poremećaji izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću	2
F07 Poremećaj ličnosti i poremećaji ponašanja uzrokovani bolešću, oštećenjem i disfunkcijom mozga	2
F21 Shizotipni poremećaj	1
F25 Shizoafektivni poremećaji	1
F31 Bipolarni afektivni poremećaj	1
F40 Fobični anksiozni poremećaji	1
F42 Opsesivno-kompulzivni poremećaj	1
UKUPNO	62

9. Grafički prikaz podataka o korisnicima usluga u skupini mentalnog zdravlja Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti prema dijagnozama tijekom 2023. godine

SURADNJA S DRUGIM SLUŽBAMA ZAVODA

Značajan korak u radu Službe je i suradnja s drugim službama. U **Službi za školsku medicinu** u sklopu sistematskih pregleda osmih razreda osnovne škole i prvih razreda srednje škole provodi se *screening* mentalnog zdravlja te s obzirom na rezultat *screening* testa i temeljem procjene specijaliste školske medicine, mladi se prosljeđuju psihijatru na daljnju obradu.

S obzirom na informaciju od strane Službe za školsku medicinu o rastućem broju mladih s mentalnim poteškoćama, pokrenuli smo (dr. Mihaljević, prof. Brlas, med.techn. Šokec) **e-savjetovalište za mlade** na web stranici Zavoda (10.3.2023.). Na taj način omogućen je pristup našoj Službi i on-line, tj. putem aplikacije i anonimno s ciljem umanjavanja straha od stigmatizacije, ali povećanja dostupnosti informacija i usluga na planu očuvanja mentalnog zdravlja.

Većim priljevom mladih korisnika naše Službe, osnovala se i **grupa podrške mladima** koju po načelima grupne suportivne psihoterapije vodi dr Mihaljević svaki utorak od 16 do 17h u prostoru Zavoda.

U suradnji sa **Službom za javno zdravstvo** organiziran je stručni skup i šahovski turnir pod nazivom „Šah i mentalno zdravlje“ povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja u Virovitici, 7.10.2023. godine.

U suradnji s istom Službom, obilježen je Svjetski dan nepušenja, štandom u Orahovici uz dijeljenje letaka, mjerenje CO u izdahnutom zraku te promociju nepušenja, 1.6.2023.

SURADNJA SA SUDOVIMA

Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti njeguje dugogodišnju suradnju sa sudovima u smislu provođenja sudski izrečenih mjera obveznog liječenja. Tijekom 2023. godine Služba je provodila dvadesetčetiri (24) sudski izrečene mjere obveznog liječenja od alkoholne ovisnosti (Tablica 10). Druge vrste sudski izrečenih mjera nismo imali tijekom 2023.godine.

Tablica 10. Broj zaštitnih mjera obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu upućenih od sudova

Započete prije 1.1.2023.	7
Započete iza 1.1. 2023.	17
Završene do 31.12.2023.	16

EDUKACIJE I USAVRŠAVANJA

U organizaciji HZJZ organizirana je edukacija "Psihosocijalni i tretmanski aspekti ovisnosti o kockanju", kojoj je prisustvovala dr Mihaljević, koja je uz to nastavila od ranije započetu edukaciju za grupnog psihoterapeuta u Institutu za grupnu analizu. Time se nastoje ojačati profesionalni kapaciteti za rad s ovisnicima i drugim korisnicima naših usluga u Službi.

Značajnije aktivnosti (poredane tematski i kronološkim redom):

1. **Prvi sastanak oglednog Kluba liječenih alkoholičara u Pitomači**, u prostoru Doma zdravlja u Pitomači, 7.3.2023. (dr Mihaljević, med.tehn.Šokec)
2. **Prvi sastanak oglednog Kluba liječenih alkoholičara u Orahovici**, u prostoru ZZJZ VPŽ podružnica Orahovica 6.4.2023. (dr Mihaljević, med.tehn.Šokec)
3. **Osnivačka skupština Kluba liječenih alkoholičara Pitomača**, u prostoru općine Pitomača, 9.5.2023. (dr Mihaljević, med.tehn.Šokec)
4. **Osnivačka skupština Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravske županije** održana je 23.11. 2023. u prostoru Zavoda za javno zdravstvo Virovitičko-podravske županije. (dr Mihaljević, med.tehn.Šokec)
5. **Pokrenuto E-SAVJETOVALIŠTE ZA MLADE** na web stranici Zavoda, 10.3.2023. (dr Mihaljević, med.tehn.Šokec)
6. **Predavanje za roditelje i nastavnike** o mentalnim poteškoćama kod mladih „Zdravlje biraj, mentalne smetnje preveniraj!“, 28.2.2023.godine u Osnovnoj školi I.G.Kovačić u Zdencima (dr Mihaljević)
7. **Tribina za studente** „Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju“, 28.3.2023. godine u Studentskom domu Virovitica (dr Mihaljević, prof. Brlas)
8. **Radionica za učenike srednje škole** o pušenju duhanskih proizvoda za učenike Srednje škole Bartola Kašića Grubišno Polje, 5.4.2023. godine (dr Mihaljević, prof. Brlas, med.tehn.Šokec)
9. **Predavanje za stručnjake** na stručnom skupu „Šah i mentalno zdravlje“ u okviru šahovskog turnira povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja u Virovitici, 7.10.2023. godine (dr Mihaljević, prof. Brlas, med.tehn.Šokec)
10. **Radio emisija o ovisnosti o društvenim mrežama** na ICV radiju, 8.9.2023. (dr Mihaljević)
11. **Radio emisija o alkoholizmu** na ICV radiju 9.12.2023. (dr Mihaljević)
12. **Radio emisija o bipolarnom poremećaju** na Pitomom radiju 10.12.2023. (dr Mihaljević)
13. **Obilježavanje Svjetskog dana nepušenja, Štand u Orahovici** uz djeljenje letaka, mjerenje CO u izdahnutom zraku te promociju nepušenja, 1.6.2023. (dr Mihaljević, dr. Beneš, med.tehn.Šokec)
14. **Dan otvorenih vrata** povodom Hrvatskog dana nepušenja, 22.2.2023. (dr Mihaljević, med.tehn.Šokec)

15. **Članak na web stranici Zavoda** Ponašajne (bihevioralne) ovisnosti, 27.1.2023. (dr Mihaljević)
16. **Članak na web stranici Zavoda** Ovisnost o videoigrama – Internet gaming disorder, 27.2.2023. (dr Mihaljević)
17. **Članak na web stranici Zavoda** “Općenito o alkoholu i pijenju” 27.3.2023. (dr Mihaljević)
18. **Članak u vodiču** „Kako ne utopiti život i obitelj u alkoholu?“, 31.3.2023. (dr Mihaljević, prof. Brlas)
19. **Članak na web stranici Zavoda** “Phubbing - nova pojavnost u našem društvu” 21.07.2023. (dr Mihaljević)
20. **Članak na web stranici Zavoda** “Strah od propuštanja (FoMO)”, 1.9.2023. (dr Mihaljević)
21. **Sudjelovanje na stručnom savjetovanju o primjeni farmakoterapije kod osoba s problemom ovisnosti o drogama u zatvorskom sustavu**, u organizaciji HZJZ, 24.2.2023, u Zagrebu (dr Mihaljević)
22. **Aktivno sudjelovanje na stručnom sastanku službi za ovisnosti i mentalno zdravlje**, 31. 3. 2023., u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije u Slavonskom brodu (dr Mihaljević, prof. Brlas)
23. **Sudjelovanje na stručnom sastanku I okruglom stolu službi za ovisnosti i mentalno zdravlje**, 2. 11. 2023., u Zagrebu, Hotel International (dr Mihaljević)
24. **On-line sudjelovanje u predkoferenciji na temu "Sustavno planiranje preventivnih ulaganja"** u sklopu ERFCON 2023, 5.4.2023. (dr Mihaljević)
25. **Edukacija “Psihosocijalni i tretmanski aspekti ovisnosti o kockanju”** u organizaciji HZJZ, u terminima 28-29.9.2023., 19-20.10.2023., 7-8.12.2023., u Zagrebu (dr Mihaljević)
26. **Edukacija za grupnog psihoterapeuta u Institutu za grupnu analizu**, Zagreb, u terminima 29.9.-1.10.2023., 20-22.10.2023, 8-10.12.2023. (dr Mihaljević)
27. **Aktivno on-line sudjelovanje na „18th International GASi Symposium“** u organizaciji Group Analytic Society International (GASi) i Group Analytic Society Belgrade (GASB), 23-27. 8. 2023. (dr Mihaljević)
28. **Simpozij o aktualnim pitanjima dječje i adolescentne psihijatrije i psihoterapije-** Maja Beck-Dvoržak, u Zagrebu 15. 6. 2023. (dr Mihaljević, dr Ramljak)
29. **Sudjelovanje na simpoziju "Neurorazvojni poremećaji - izazovi i terapijske mogućnosti"** - KBC Osijek, 15.12.2023. (dr Mihaljević, dr Ramljak)
30. **Simpozij „Rana intervencija u psihijatriji“**, Klinika za psihijatriju Sveti Ivan, Zagreb 1-2.12.2023.

Odjel za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje

Od 2023. godine odlukom Upravnog vijeća Zavoda za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravske županije Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja preimenovana je u Službu za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, s Odjelom za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje kao unutarnjom ustrojstvenom jedinicom Službe.

Stručni tim Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje:

2. Siniša Brlas, profesor psihologije, voditelj Odjela
3. Tomislav Šokec, medicinski tehničar

Preventivne aktivnosti Odjela unutar univerzalne i selektivne prevencije ovisnosti i zaštite mentalnog zdravlja: predavanja, tribine i radionice

VELJAČA

1. Radionica za učenike srednje škole

U petak 03. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike Srednje škole Bartola Kašića Grubišno Polje.

2. Radionica za učenike osnovne škole

U ponedjeljak 06. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike Osnovne škole Vladimira Nazora Nova Bukovica (učenici 5. i 6. razreda).

3. Radionica za učenike osnovne škole

U ponedjeljak 06. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike Osnovne škole Vladimira Nazora Nova Bukovica (učenici 7. i 8. razreda).

4. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 08. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Srednje škole Stjepana Sulimanca u Pitomači u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

5. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 08. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Srednje škole Stjepana Sulimanca u Pitomači u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

6. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 08. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Katoličke klasične gimnazije s pravom javnosti u Virovitici u okviru programa „Zdrav za 5“.

7. Radionica za učenike osnovne škole

U petak 17. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike šestoga razreda Osnovne škole Ivane Brlić Mažuranić Virovitica.

8. Radionica za učenike osnovne škole

U petak 17. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike šestoga razreda Osnovne škole Antuna Gustava Matoša Čačinci.

9. Predavanje za stručnjake

U petak 24. veljače 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje pod nazivom „Mjesto i uloga psihologije u interdisciplinarnom kontekstu borbe protiv ovisnosti“ stručnjacima na konferenciji „Interdisciplinarnost kao resurs – sinergija i suradnja stručnjaka za otpornije i održivo društvo“ koja je održana u Vodicama.

OŽUJAK

10. Radionica za učenike osnovne škole

U petak 03. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike petoga razreda Osnovne škole „August Cesarec“ Špišić Bukovica.

11. Radionica za učenike osnovne škole

U petak 03. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike šestoga razreda Osnovne škole „August Cesarec“ Špišić Bukovica.

12. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 08. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Srednje škole „Stjepan Ivšić“ Orahovica u okviru programa „Zdrav za 5“.

13. Predavanje za roditelje učenika osnovne škole

U srijedu 08. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje na temu „Važnost organizacije slobodnog vremena za rast i razvoj mladih“ roditeljima učenika šestog razreda na zajedničkom roditeljskom sastanku u Osnovnoj školi Ivane Brlić Mažuranić Virovitica.

14. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 15. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Gimnazije Petra Preradovića Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

15. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 17. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

16. Predavanje za učenike srednje škole

U ponedjeljak 20. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o kockanju pod nazivom „Kockanje mladih: opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugoga razreda Srednje škole Stjepana Sulimanca u Pitomači u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

17. Predavanje za učenike srednje škole

U ponedjeljak 20. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas i studentica psihologije na praksi Sanja Lješćak održali su predavanje o kockanju pod nazivom „Kockanje mladih: opasnost skrivena u zabavi“ za učenike drugoga razreda Srednje škole Stjepana Sulimanca u Pitomači u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

18. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 22. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Gimnazije Petra Preradovića Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

19. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 22. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Gimnazije Petra Preradovića Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (treća skupina učenika).

20. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 24. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Gimnazije Petra Preradovića Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (četvrta skupina učenika).

21. Radionica za učenike osnovne škole

U petak 24. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike petoga i šestoga razreda Katoličke osnovne škole Virovitica.

22. Radionica za učenike osnovne škole

U ponedjeljak 27. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas i studentica psihologije na praksi Sanja Lješćak održali su radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike sedmoga i osmoga razreda Katoličke osnovne škole Virovitica.

23. Tribina za studente

U utorak 28. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje pod nazivom „Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju“ studentima Veleučilišta u Virovitici na tribini o mentalnom zdravlju studenata koja je održana u Studentskom domu Virovitica.

24. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 29. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

25. Predavanje za učenike srednje škole

U četvrtak 30. ožujka 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Strukovne škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (treća skupina učenika).

TRAVANJ

26. Radionica za učenike srednje škole

U srijedu 05. travnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je uvodno predavanje u radionicu o pušenju duhanskih proizvoda za učenike Srednje škole Bartola Kašića Grubišno Polje. Sudjelovali su i psihijatrica Sanea Mihaljević i medicinski tehničar Tomislav Šokec.

27. Predavanje za sudionike edukacije

U četvrtak 20. travnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas i voditelj projekta „Suradnjom do trijeznog suživota“ održao je predavanje o tijeku projektnih aktivnosti sudionicima edukacije koja je provedena u okviru projekta.

28. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 21. travnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Srednje škole Marka Marulića Slatina u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

29. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 21. travnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Srednje škole Marka Marulića Slatina u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

30. Radionica za učenike osnovne škole

U srijedu 26. travnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike sedmoga razreda Osnovne škole Josipa Kozarca Slatina (prva skupina učenika).

31. Radionica za učenike osnovne škole

U srijedu 26. travnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike sedmoga razreda Osnovne škole Josipa Kozarca Slatina (druga skupina učenika).

32. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 28. travnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

SVIBANJ

33. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 10. svibnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Slatina u okviru programa „Zdrav za 5“ (prva skupina učenika).

34. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 10. svibnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Slatina u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

35. Predavanje za učenike srednje škole

U petak 12. svibnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (druga skupina učenika).

36. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 17. svibnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Industrijsko-obrtničke škole Virovitica u okviru programa „Zdrav za 5“ (treća skupina učenika).

37. Tribina za učenike osnovne škole

U srijedu 24. svibnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je tribinu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike od petog do osmog razreda Osnovne škole „Davorin Trstenjak“ Čađavica.

LIPANJ

38. Predavanje za učenike srednje škole

U srijedu 07. lipnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o sredstvima ovisnosti pod nazivom „Kako droge djeluju i gdje se kriju opasnosti“ za učenike prvoga razreda Srednje škole Marka Marulića Slatina u okviru programa „Zdrav za 5“ (treća skupina učenika).

39. Radionica za učenike osnovne škole

U ponedjeljak 12. lipnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je radionicu o suzbijanju vršnjačkog nasilja za učenike sedmog i osmog razreda Osnovne škole Mikleuš.

LISTOPAD

40. Predavanje za stručnjake

U petak 06. listopada 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje o mentalnom zdravlju u okviru Psihošpancira u Čakovcu.

41. Predavanje za stručnjake

U subotu 07. listopada 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje „Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju“ na stručnom skupu „Šah i mentalno zdravlje“ u okviru šahovskog turnira povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja u Virovitici.

STUDENI

42. Predavanje za stručnjake

U petak 10. studenoga 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje “Mjesto i uloga psihologije u borbi protiv ovisnosti” u okviru konferencije psihologa u Zagrebu.

43. Predavanje za stručnjake

U petak 10. studenoga 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je predavanje “Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju” u okviru konferencije psihologa u Zagrebu.

44. Predavanje za nastavnike

U utorak 28. studenoga 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je u Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica predavanje o rezultatima istraživanja o ovisničkim ponašanjima učenika virovitičke Gimnazije tijekom proteklih 40 godina. U predstavljanju je sudjelovala i psihologinja Sanja Lješćak.

45. Tribina za studente

U utorak 28. studenoga 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je tribinu o mentalnom zdravlju za studente Studentskog centra Virovitica.

PROSINAC

46. Predavanje za građane

U srijedu 13. prosinca 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas održao je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica za građane predavanje o mentalnom zdravlju.

47. Predavanje za roditelje učenika osnovne škole

U četvrtak 14. prosinca 2023. godine profesor Siniša Brlas održao je predavanje na temu „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ roditeljima učenika šestog razreda na zajedničkom roditeljskom sastanku u Osnovnoj školi Vladimir Nazor Virovitica.

48. Predavanje za studente

U srijedu 20. prosinca 2023. godine profesor Siniša Brlas gostovao je na Sveučilištu u Osijeku gdje je na Filozofskom fakultetu studentima psihologije održao stručno predavanje o prevenciji i suzbijanju ovisnosti te proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju.

Suradnja, projekti i programi, javnozdravstveno djelovanje, obilježavanje značajnih datuma i izdavačke aktivnosti Odjela

1. Objavljen Godišnjak za 2022. godinu

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije objavio je na svojoj web stranici (www.zzjzvpz.hr) godišnje izvješće o radu Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja za 2022. godinu (Godišnjak za 2022. godinu). Izvješće sadrži aktivnosti koje su se provodile na području Virovitičko-podravske županije u prevenciji i suzbijanju ovisnosti te u području proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju tijekom 2022. godine.

2. Objavljen tekst u medijima o prevenciji, suzbijanju ovisnosti i proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju u Virovitičko-podravskoj županiji u 2022. godini

Statistički pokazatelji upućuju na smanjivanje prirasta ukupnog broja ovisnika u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. To znači da broj novopridošlih klijenata, dakle onih koji su se prvi puta javili u tretman, opada u posljednjih desetak godina. Posljedica je to sve boljeg obuhvata osoba koje su u potrebi za pomoći, ali i učinkovitih preventivnih aktivnosti koje se kontinuirano provode na području županije i koje su rezultirale manjim brojem ovisnika u tretmanu. U narednom višegodišnjem razdoblju ne može se isključiti i porast broja ovisnika kao posljedicu pandemije koronavirusa.

3. Preventivni program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ ulazi u završnu godinu provedbe

Nakon uspješno provedene prve i druge godine preventivnog programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ koji se od 2021. do 2023. godine provodi među mladima u Virovitičko-podravskoj županiji, započela je i treća odnosno završna godina provedbe. Prethodnu su godinu obilježile aktivnosti na sustavnoj i obuhvatnoj specifičnoj edukaciji mladih u našoj županiji o rizicima pijenja alkohola, a tako će se nastaviti i u 2023. godini. Edukaciju provode stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije (koji je nositelj programa), Policijske uprave Virovitičko-podravske te udruženja klubova liječenih alkoholičara iz Virovitice i Slatine koji su partneri u ovome programu.

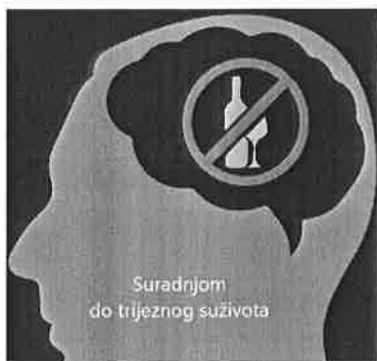
Aktivnosti u drugoj godini provedbe programa opisane su u posebnoj publikaciji o programu koja je, kao i ostale publikacije Zavoda, dostupna na web stranici Zavoda (https://www.zzjzvpz.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/publikacija_uz_projekt_2022.pdf).

4. **Zavod za javno zdravstvo novu godinu započinje s novim preventivnim projektom**

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije dulji niz godina učinkovito provodi preventivne projekte i programe u području borbe protiv ovisnosti, a novu 2023. godinu započinje i s novim projektom pod nazivom „Suradnjom do trijeznog suživota“. Sam naziv ovoga projekta dovoljno je sugestivan da se može zaključiti kako se radi o prevenciji ovisnosti o alkoholu odnosno alkoholizma te alkoholom uzrokovanih poremećaja među stanovnicima naše županije.

U natječajnom postupku Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske prihvatilo je projektni prijedlog Zavoda za javno zdravstvo koji će u suradnji s partnerima (udruženjima klubova liječenih alkoholičara iz Virovitice i Slatine) tijekom 2023. godine osnažiti stručne kapacitete klubova liječenih alkoholičara kako bi oni bili što učinkovitija podrška liječenju alkoholičara.

5. **Uspješna suradnja zdravstva, školstva, policije i civilnog sektora u Virovitičko-podravskoj županiji u prevenciji pijenja alkohola mladih**

Provedba preventivnog programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ koji se od 2021. do 2023. godine provodi među mladima u Virovitičko-podravskoj županiji uključuje složenu, ali vrlo uspješnu suradnju više resora odnosno sektora. Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije koji je nositelj programa u mrežu suradnje uključio je i službenike Policijske uprave Virovitičko-podravske, voditelje školskih preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama naše županije te stručnjake udruženja klubova liječenih alkoholičara iz Virovitice i Slatine. Cilj programa je postići sinergijsko preventivno djelovanje svih dionika u mreži ove suradnje kako bi se osnažili samozaštitni kapaciteti mladih u Virovitičko-podravskoj županiji u prevenciji ovisnosti i afirmaciji zdravlja osvješćivanjem rizika od pijenja alkoholnih pića. Ovim pristupom osnažuje se i međusektorska i interdisciplinarna suradnja dionika, što je zalog učinkovite provedbe prevencije.

6. **Model prevencije vršnjačkog nasilja razvijen u Virovitičko-podravskoj županiji Zavod za javno zdravstvo uspješno primjenjuje i u susjednim županijama**

U posljednje vrijeme često svjedočimo incidentima i nemilim događajima kojih su sudionici djeca i mladi, nerijetko i u samim školama, a koje opisujemo kao vršnjačko nasilje. Osim što može ugroziti zdravlje i život, nasilje mlade dovodi i u stanje tjeskobe i stresa koji su velika prijetnja njihovom mentalnom zdravlju, a ponekad su povezani i sa zloupotrebom različitih sredstava ovisnosti (droge, alkohola, cigareta i ostalih). Ulaganje napora u prevenciju i suzbijanje vršnjačkog nasilja tako je posredno i ulaganje u prevenciju ovisnosti i oblik je skrbi o mentalnom zdravlju mladih.

Stoga je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije razvio model prevencije vršnjačkog nasilja u obliku radionica koje se provode u školama i u okviru kojih mladi uče prepoznavati raznolike oblike nasilja, usto uče i vještine nenasilnog rješavanja problema te se ohrabruju u poduzimanju mjera (samo)zaštite u slučaju pojave nasilja. U tu svrhu u Zavodu je kreiran i vodič za mlade pod nazivom „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“ koji se besplatno dijeli učenicima. Radi se o interaktivnom

pristupu jer su učenici aktivni sudionici procesa uz pomoć navedenog vodiča koji je metodički i didaktički oblikovan tako da se na primjeren način obraća mladima.

Ova već dobro ustrojena suradnja Zavoda i škola u Virovitičko-podravskoj županiji prepoznata je kao primjer dobre prakse i izvan granica naše županije pa stručnjaci Zavoda na poziv škola provode ove radionice i u susjednim županijama. Tijekom listopada 2022. godine radionice su održane u Koprivničko-križevačkoj županiji, a početkom 2023. godine interes za ovim modelom suzbijanja vršnjačkog nasilja iskazala je i Srednja škola Bartola Kašića Grubišno Polje u susjednoj Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

7. Zavod za javno zdravstvo već desetljeće provodi program „Zdrav za pet“ u Virovitičko-podravskoj županiji

Program „Zdrav za pet“ provodi se na nacionalnoj razini od 2013. godine, a ove godine zaokružiti će se prvo desetljeće provedbe i u odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji. Radi se o preventivnom programu kojim se u formi predavanja i radionica za učenike nastoje prevenirati rizična ponašanja djece i mladih. Ulaganje u prevenciju rizičnih ponašanja mladih jedna je od ključnih aktivnosti u očuvanju njihova zdravlja i jako je važno da su aktivnosti koje se među njima provode dosljedne i kontinuirane kako bi bile i učinkovite. Stoga se već godinama ovaj program dosljedno provodi u našoj županiji, čime je Virovitičko-podravska županija jedna od malobrojnih županija koja je ostala ustrajna u njegovoj provedbi.

8. U prestižnom stručnom časopisu „Klinička psihologija“ objavljen tekst o psihologiji ovisnosti i zaštiti mentalnog zdravlja u zavodima za javno zdravstvo

U prestižnom stručnom časopisu „Klinička psihologija“ (broj 15 (2022), 1-2, 1-4) objavljen je tekst pod nazivom „Psihologija ovisnosti u interdisciplinarnom kontekstu borbe protiv ovisnosti i proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju“. Autor teksta je profesor psihologije Siniša Brlas, koji je na poziv prof. dr. sc. Krunoslava Matešića u tekstu opisao interdisciplinarni kontekst učinkovite borbe protiv ovisnosti i proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju u zavodima za javno zdravstvo te kako se i zašto psihologija pozicionirala kao jedna od najvažnijih pomažućih struka u tom kontekstu. „Klinička psihologija“ časopis je namijenjen za područje kliničke zdravstvene psihologije, kliničke neuropsihologije, savjetovanja, psihoterapije i srodnih disciplina i službeni je časopis Hrvatskog psihološkog društva. Cjeloviti tekst možete pročitati ovdje:

<http://klinicka.nakladaslap.com/en/articles/abstract/?id=2022-15-12-6>

http://klinicka.nakladaslap.com/public/pdf/2022_15_1-2_6.pdf

9. Održana edukacija roditelja učenika osnovne škole o slobodnom vremenu djece i mladih

Slobodno vrijeme mladih tema je koja je često prisutna među stručnjacima, ono može biti izvorom i zaštitnih i rizičnih činitelja za rast i razvoj mladih, pa se onda o ovoj temi nastoje zainteresirati i roditelji i učitelji, a osobito djeca i mladi. Virovitičko-podravska županija učinila je i korak dalje kada je na temelju istraživanja rizičnih ponašanja mladih provedenog u našoj županiji pokrenut projekt i istoimeni vodič za mlade „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“, a ova aktivnost traje već dulje od 15 godina.

10. Obilježen Tjedan mozga u Hrvatskoj; objavljen tekst o tome funkcionira li mozak ovisnika zaista drukčije

Od 13. do 17. ožujka 2023. godine obilježava se Tjedan mozga u Hrvatskoj, inače međunarodna medijska kampanja koja je u svijetu poznata kao Brain Awareness Week. Stoga su Hrvatski institut za istraživanje mozga i Hrvatsko društvo za neuroznanost organizirali ovu akciju kojom se javnost želi upoznati s najnovijim dostignućima u istraživanju mozga. Svoj doprinos razumijevanju mozga daju i stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije pa je stoga prigoda podsjetiti na knjigu „Funkcionira li mozak ovisnika zaista drukčije“ profesora psihologije Siniše Brlasa. Knjiga „Funkcionira li mozak ovisnika zaista

drukčije“ opisuje biološku osnovu ovisnosti te ističe važnost psihičkih procesa koji su važni u nastanku i održavanju ovisničkog ponašanja, a posebno različitih oblika učenja ovisnosti. Razumijevanje procesa u mozgu ovisnika presudno je važno kako bi se uspješno razvijali modeli odvikavanja i liječenja ovisnika, ali i prevencija ovisničkog ponašanja.

Zainteresirani knjigu mogu pogledati ovdje:

https://www.zzjzvpz.hr/hr/sadrzaj/djelatnost/1/publikacije/zzjzvpz_funkcionira_li_mozak_ovisnika_zaista_drukcije_sinisa_brlas.pdf

11. Suradnja s Filozofskim fakultetom u Osijeku u realizaciji studentske prakse

U suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Osijeku od 15. ožujka do 30. travnja 2023. godine u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje provedena je stručna praksa za studenticu psihologije. Voditelj prakse bio je profesor psihologije Siniša Brlas, voditelja Odjela.

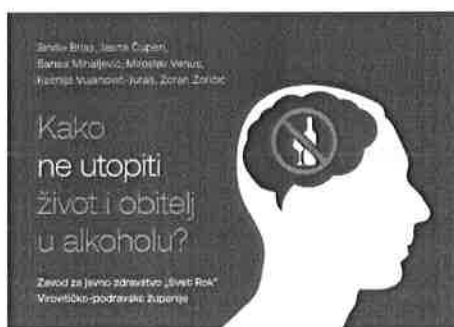
12. U Studentskom domu Virovitica održana tribina o mentalnom zdravlju mladih

U Studentskom domu Virovitica 28. ožujka 2023. godine održana je tribina za studente „Mentalno zdravlje studenata“. Na tribini su gostovali psiholog Siniša Brlas i psihijatrica Sanea Mihaljević iz Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije izlaganjima o proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju i mentalnim teškoćama mladih. Nakon njihovih izlaganja otvorena je rasprava među studentima o izazovima za njihovo mentalno zdravlje koju je vodila studentica psihologije Sanja Lješćak koja je na studentskoj praksi u Odjelu za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje. Nastavak je to suradnje Zavoda za javno zdravstvo i Studentskog doma Virovitica koja je započela otvaranjem Studentskog doma prije nekoliko godina.

13. Novom publikacijom obilježen Svjetski dan borbe protiv alkoholizma

Alkoholizam je jedan od najvećih javnozdravstvenih problema u našoj zemlji, ali i u svijetu. Stoga se 1. travnja svake godine obilježava *Svjetski dan borbe protiv alkoholizma* kada je i prigoda podsjetiti javnost na opasnosti pijenja i djelovanja alkohola te mogućeg razvoja alkoholizma kao bolesti ovisnosti o alkoholu.

U tu svrhu Zavod za javno zdravstvo kreirao je novu publikaciju, ustvari vodič za liječene alkoholičare i sve osobe koje prekomjerno piju alkohol, o rizicima pijenja i mogućnostima uključivanja u izvanbolnički sustav liječenja i podrške. Vodič pod nazivom „Kako ne utopiti život i obitelj u alkoholu?“ uredio je profesor psihologije Siniša Brlas, a tekstove su napisali domaći stručnjaci i alkoholozi: psihijatar Zoran Zoričić, psihijatrica Sanea Mihaljević, epidemiolog Miroslav Venus, psiholog Siniša Brlas, pedagoginja Jasna Čupen i psihologinja Ksenija Vujanović-Juras. Svi su oni na neki način profesionalno uključeni u prevenciju alkoholizma, liječenje ili rehabilitaciju liječenih alkoholičara. Publikacija će se besplatno dijeliti liječenim alkoholičarima uključenima u rad klubova liječenih alkoholičara, a svima ostalima dostupna je u elektroničkom obliku na: https://www.zzjzvpz.hr/hr/sadrzaj/knjiznica/knjige/2023_Kako_ne_utopiti_zivot_i_obitelj_u_alkoholu.pdf.

14. Proširuje se suradnja u prevenciji rizičnih ponašanja mladih i sa školama u susjednim županijama

Pušenje duhanskih proizvoda jedno je od učestalih rizičnih ponašanja mladih. Osim što ima iznimno štetne učinke na njihov rast i razvoj, pušenje je i najčešći način „uvođenja“ mladih u svijet zloupotrebe droga (osobito onih koje se također uzimaju pušenjem). Naime, učenici koji puše duhanske proizvode puno češće započinju eksperimentirati s marihuanom ili sintetskim kanabinoidima koji oponašaju učinke marihuane. Na ovaj su način mladi izloženi kriminalnom miljeu odnosno preprodavačima (dilerima) kojima je glavni cilj „navući“ mlade na konzumaciju i onih najgorih droga. To znači da pušenje duhana kod mladih jako povećava rizik od razvoja ovisnosti o tzv. teškim drogama (iako nema lakih i teških droga, sve su teške). Stoga je ulaganje truda u prevenciju i suzbijanje pušenja mladih ustvari i sprječavanje da oni postanu ovisnici o drogama.

Slijedom toga je Srednja škola Bartola Kašića u Grubišnom Polju (u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji) u svoje preventivne aktivnosti uključila i stručnjake Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Naime, Zavod za javno zdravstvo je u 2020. godini u Virovitičko-podravskoj županiji proveo preventivni projekt pod nazivom „Nepušenjem protiv ovisnosti-ja sam iz razreda nepušača“ upravo s ciljem da se preveniraju navedeni rizici za mlade. Iskustva iz ovoga projekta sada su iskorištena kako bi se i učenicima škola iz susjednih županija pomoglo dodatno osvijestiti rizike pušenja.

Tako su u srijedu 05. travnja 2023. godine psiholog Siniša Brlas, psihijatrica Sanea Mihaljević i medicinski tehničar Tomislav Šokec za učenike ove škole održali edukaciju u formi interaktivnog predavanja s radionicom na temu „Kako se ne izgubiti u duhanskome dimu“. Učenici su educirani o rizicima pušenja i prednostima nepušenja, motivirani su da ustraju u zdravim načinima života, a zorno im je prikazano (pomoću posebnog uređaja za mjerenje ugljikovog monoksida u izdahu) kako im duhanski dim značajno otežava da dišu punim plućima.

15. Prigodnim tekstom pod nazivom „Ususret Svjetskom danu zdravlja i Uskrsu: Religioznost i mentalno zdravlje“ obilježen Svjetski dan zdravlja

Ove se godine Svjetski dan zdravlja, koji se u svijetu obilježava 7. travnja, obilježava u Velikom tjednu koji prethodi Uskrsu, najvažnijem kršćanskom blagdanu. Prigoda je to zapitati se pomaže li religioznost mentalnom zdravlju i osnažuje li se vjera s godinama života?

Mnogi ljudi vjeruju u nadnaravno, u Boga svemogućeg, i mnogima to što vjeruju pomaže u svakodnevnom životu. Međutim, koliko je ta vjera zaista čvrsta? Sa stajališta psihologije ličnosti vrlo je važno znati kako se religiozno iskustvo kod ljudi oblikuje, razvija i kako djeluje na ponašanje. To je važno znati kako bi se uvidjeli uzroci i razlozi radi kojih se ljudi, posebno mladi, obraćaju vjeri, te koje posljedice vjera i vjerovanje imaju na njihov psihosocijalni rast i razvoj. Saznanja o tome uvelike mogu pomoći i vjernicima samima da preispitaju sami sebe i tako još više učvrste vlastitu vjeru.

Više o temi religioznosti mladih može se pronaći u knjizi profesora Siniše Brlasa „Pomaže li religioznost mentalnom zdravlju mladih“ na ovoj poveznici:

https://www.zzizvpz.hr/hr/sadrzaj/djelatnost/1/publikacije/2014_religioznost_mladi.pdf

16. Mentorstvo studentici na studentskoj praksi

Na samom završetku studija psihologije, u posljednjem semestru završne godine studiranja studenti imaju obavezu sudjelovati na studentskoj praksi u stvarnom radnom okruženju psihologa. Studenti sami dogovaraju mjesto realizacije i biraju mentora za kojega smatraju da im najbolje može pomoći u razumijevanju poslova i zadaća psihologa. Tako je i Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije u 2023. godini odabran kao mjesto održavanja stručne prakse studentice Sanje Lješćak koja psihologiju studira na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Mentor studentici je profesor psihologije Siniša Brlas.

17. Nastavljena provedba edukacije u zajednici o štetnosti pijenja alkohola

Preventivni program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ koji se od 2021. do 2023. godine provodi u Virovitičko-podravskoj županiji u trećoj je i završnoj godini provedbe. Uključuje složenu, ali uspješnu suradnju više resora te civilnog sektora. Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije koji je nositelj programa u mrežu suradnje uključio je i službenike Policijske uprave Virovitičko-podravške, voditelje školskih preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama naše županije te stručnjake udruženja klubova liječenih alkoholičara (UKLA) iz Virovitice i Slatine koja su i partneri u programu. Program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ osmišljen je u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije, financiran je od strane Ministarstva zdravstva i usklađen je s Europskim standardima kvalitete u provedbi preventivnih aktivnosti.

18. Zavod za javno zdravstvo nastavlja provoditi radionice o vršnjačkom nasilju u školama

U posljednje vrijeme često svjedočimo incidentima i nemilim događajima kojih su sudionici djeca i mladi, nerijetko i u samim školama, a koje opisujemo kao vršnjačko nasilje. Ulaganje napora u prevenciju i suzbijanje vršnjačkog nasilja tako je posredno i ulaganje u prevenciju ovisnosti i oblik je skrbi o mentalnom zdravlju mladih. Stoga je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije razvio model prevencije vršnjačkog nasilja u obliku radionica koje se provode u školama i u okviru kojih mladi uče prepoznavati raznolike oblike nasilja, usto uče i vještine nenasilnog rješavanja problema te se ohrabruju u poduzimanju mjera (samo)zaštite u slučaju pojave nasilja. U tu svrhu u Zavodu je kreiran i vodič za mlade pod nazivom „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“ koji se besplatno dijeli učenicima. Radi se o interaktivnom pristupu jer su učenici aktivni sudionici procesa uz pomoć navedenog vodiča. Uz ovaj vodič u Zavodu je kreirana i slikovnica pod nazivom „Pružam ti ruku“ koja je namijenjena djeci predškolskog i ranog školskog uzrasta. I vodič i slikovnica metodički su i didaktički oblikovani tako da se na primjeren način o ovoj temi obraćaju djeci i mladima.

19. U školi u Čađavici održana tribina o nasilju: model prevencije vršnjačkog nasilja razvijen u Zavodu za javno zdravstvo uspješno se primjenjuje u školama

Suradnja Zavoda i škola u Virovitičko-podravskoj županiji traje već godinama, ali je kao primjer dobre prakse prepoznata i izvan granica naše županije pa stručnjaci Zavoda na poziv škola provode ove radionice i u susjednim županijama (prošle godine u Koprivničko-križevačkoj, a ove godine u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji). Nedavni tragični događaji u nekim školama u okruženju naše zemlje bili su povod da se i u Osnovnoj školi „Davorin Trstenjak“ Čađavica organizira tribina o nasilju za učenike viših razreda škole. Tribina je održana u srijedu 24. svibnja 2023. godine, a vodio ju je profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo i jedan od kreatora ovoga modela prevencije nasilja.

20. Radionicom o vršnjačkom nasilju u Miklešu Zavod za javno zdravstvo završio je s provedbom edukacije učenika o ovoj temi u tekućoj nastavnoj godini

U Osnovnoj školi Mikleš u ponedjeljak 12. lipnja 2023. godine provedena je radionica o vršnjačkom nasilju u okviru školskih preventivnih programa. Radionicu je proveo profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije i njome se u ovoj nastavnoj godini završava provedba specifične edukacije učenika o ovom važnom javnozdravstvenom pitanju i razvojnom riziku koju u školama u Virovitičko-podravskoj županiji provodi Zavod za javno zdravstvo.

21. Sudjelovanje na predstavljanju knjige Dubravka Klarića povodom Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama

U ponedjeljak 26. lipnja 2023. godine u Muzeju policije na Policijskoj akademiji u Zagrebu održano je predstavljanje knjige „Droga: lažno zadovoljstvo i stvarni problemi“ kriminalista Dubravka Klarića. Knjigu su, uz autora, predstavili stručni recenzenti Zoran Zoričić, Miroslav Venus i Siniša Brlas. Nastavak je ovo i dugogodišnje suradnje Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i Dubravka Klarića. Ujedno je to i prilog obilježavanju Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama koji se u svijetu obilježava upravo 26. lipnja.

22. Provedena edukacija odgojno-obrazovnih djelatnika u Virovitičko-podravskoj županiji o mentalnozdravstvenoj pismenosti

Tijekom studenoga 2019. godine u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo u Zagrebu održana je edukacija edukatora o mentalnozdravstvenoj pismenosti u programu PoMoZi Da (koji je dio projekta „Živjeti zdravo“), a kojega provodi Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji sa županijskim zavodima za javno zdravstvo. U ovoj je edukaciji ispred Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije sudjelovao profesor psihologije Siniša Brlas. Slijedom provedene edukacije edukatora, ove je godine u Virovitičko-podravskoj županiji održana i edukacija odgojno-obrazovnih djelatnika kojom će se unaprijediti njihova zdravstvena pismenost u području mentalnog zdravlja djece i mladih. Edukaciju su provele certificirane edukatorice Nataša Major i Ivana Širac, a provedena je od 21. do 23. kolovoza 2023. godine u Osnovnoj školi „Vladimir Nazor“ u Virovitici.

23. U Zavodu za javno zdravstvo educirani anketari koji će u Virovitičko-podravskoj županiji provoditi terensko istraživanje o ovisnostima u općoj populaciji

Istraživanje koje u našoj zemlji zajednički organiziraju Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Institut za društvena istraživanja „Ivo Pilar“ iz Zagreba bit će do kraja 2023. godine provedeno i u Virovitičko-podravskoj županiji. Dijelom je to šireg istraživanja Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA). Profesor Brlas je 30. kolovoza 2023. proveo edukaciju prve skupine anketara koji će provoditi terenski dio istraživanja (anketiranje), a anketiranje na terenu započinje od ponedjeljka 11. rujna 2023. godine. Anketari koji su sudjelovali u ovoj edukaciju su iz redova djelatnika Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i studenata.

24. Proveden drugi krug edukacije anketara koji će provoditi terensko istraživanje o ovisnostima u općoj populaciji

Koordinator istraživanja o ovisnostima u općoj populaciji za Virovitičko-podravsku županiju profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje proveo je 06. rujna 2023. drugi krug edukacije anketara (za drugu skupinu) koji će provoditi terenski dio istraživanja (anketiranje) na terenu, počevši od ponedjeljka 11. rujna 2023. godine. Anketari koji su sudjelovali u ovome krugu edukacije su studenti različitih fakulteta koji su se prijavili za sudjelovanje u istraživanju.

25. Posljednja knjiga Dubravka Klarića predstavljena u Virovitičko-podravskoj županiji

U ponedjeljak 11. rujna 2023. godine u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održano je predstavljanje knjige „Droga: lažno zadovoljstvo i stvarni problemi“ kriminalista Dubravka Klarića. Predstavljanje je bilo namijenjeno policijskim službenicima Policijske uprave Virovitičko-podravske, a nazočni su dobili i besplatne primjerke knjige koje im je omogućio Zavod za javno zdravstvo. Knjigu su, uz autora, predstavili stručni recenzenti Miroslav Venus (ravnatelj Zavoda) i Siniša Brlas (voditelj Odjela za prevenciju

ovisnosti i mentalno zdravlje), a potom je autor održao predavanje na temu novih sredstava ovisnosti. Skup je pozdravio i Igor Andrović, župan Virovitičko-podravske županije.

26. Sudjelovanje u obilježavanju Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama

U petak 22. rujna 2023. godine u Virovitičko-podravskoj županiji obilježen je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama obilježavanje kojega za cilj ima osvijestiti i senzibilizirati društvo na problematiku nasilja nad ženama te poslati poruku o nultoj toleranciji prema svim oblicima nasilja nad ženama. Javna akcija koju je ovim povodom organizirala Udruga S.O.S. Virovitica u suradnji sa Županijskim timom za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u Virovitičko-podravskoj županiji provedena je ispred Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica u vremenu između 10 i 12 sati.

27. Aktivno obilježavanje Svjetskog dana mentalnog zdravlja

U subotu 07. listopada 2023. godine u Tehnološko-inovacijskom centru Virovitica održan je međužupanijski šahovski turnir uoči Svjetskog dana mentalnog zdravlja. Tim povodom je organiziran i stručni skup pod nazivom „Šah i mentalno zdravlje“ na kojemu je profesor psihologije Siniša Brlas održao predavanje „Proaktivna skrb o mentalnom zdravlju“. Na skupu su bili nazočni stručnaci službi za ovisnosti i mentalno zdravlje iz više susjednih županijskih zavoda za javno zdravstvo, koji su također imali izlaganja.

28. Nazočnost javnozdravstvenoj akciji u Osijeku povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja

U subotu 14. listopada 2023. godine u Osijeku (Kopika) je povodom obilježavanja Svjetskog dana mentalnog zdravlja održana javnozdravstvena akcija pod nazivom „Trčimo za mentalno zdravlje“. Organizator ove aktivnosti je Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku na kojemu profesor Brlas kao gost-predavač već godinama studentima psihologije održava predavanja o mentalnom zdravlju, a također je i mentor studentima Filozofskog fakulteta na studentskoj praksi. Suorganizatori utrke su Sportsko rekreacijski klub trkačkih rekreativaca i zaljubljenika u trčanje „Run4Fun“ i Studentski zbor Sveučilišta u Osijeku, uz potporu Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta.

29. Javni poziv za sudjelovanjem u izradi novoga izdanja vodiča o slobodnom vremenu mladih

U Virovitičko-podravskoj županiji od 2007. godine provodi se projekt „Iskoristi dan“ koji je 2009. godine prerastao u projekt „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“ pod kojim se nazivom od tada kontinuirano provodi. Usmjeren je pomoći mladima u organizaciji slobodnog vremena. Istraživanje koje je tijekom deset školskih godina provedeno među učenicima u našoj županiji, a kasnije i među studentima, ukazalo je na potrebu pomoći mladima u organizaciji slobodnog vremena. Svi zainteresirani pozvani su pregledati posljednje (prošlogodišnje) izdanje vodiča te svoje prijedloge za izmjenama i dopunama u tekstualnom i slikovnom obliku.

30. Nazočnost obilježavanju 20 godina rada Udruge Ne-ovisnost iz Osijeka

U utorak 14. studenoga 2023. godine u Osijeku je održana svečanost povodom obilježavanja 20 godina djelovanja Udruge za borbu protiv ovisnosti Ne-ovisnost iz Osijeka. Udruga Ne-ovisnost jedna od najvažnijih karika u lancu psihosocijalne rehabilitacije liječenih ovisnika u našoj zemlji, a potencijal suradnje odavno je prepoznat i od stručnjaka Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije (u terapijsku zajednicu Udruge upućivani su i klijenti Zavoda), tako da stručnjaci Zavoda imaju dugu i učinkovitu suradnju s ovim iznimno važnim dionikom međusektorske suradnje u borbi protiv ovisnosti.

31. Na početku Mjeseca borbe protiv ovisnosti Zavod za javno zdravstvo u Virovitičko-podravskoj županiji uspješno proveo istraživanje o ovisnostima u općoj populaciji

Istraživanje o ovisnostima u općoj populaciji koje su u Republici Hrvatskoj zajednički organizirali Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Institut za društvena istraživanja „Ivo Pilar“ iz Zagreba uspješno je od rujna do studenoga ove godine provedeno i u Virovitičko-podravskoj županiji. Naš županijski Zavod za javno zdravstvo među prvima je u Hrvatskoj proveo ovo terensko istraživanje, i to prije krajnjeg roka provedbe, a sve zahvaljujući pravovremenoj i na iskustvu utemeljenoj pripremi, koordinaciji i vođenju anketara (terenskih istraživača).

Uspješna provedba organizacijski iznimno zahtjevnog istraživanja na najbolji je mogući način obilježila početak Mjeseca borbe protiv ovisnosti u našoj županiji, a koji se obilježava između 15. studenoga i 15. prosinca svake godine.

32. Objavljen tekst povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti: Nikotin i kofein - poznati rizici za djecu i mlade u novom ruhu

Povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti u medijskom je prostoru objavljen informativno-edukativni tekst profesora psihologije Siniše Brlasa.

U mnoštvu raznovrsnih utjecaja i stvari kojima su djeca i mladi izloženi, u posljednje se vrijeme stručna i opća javnost osobito zainteresirala za nikotinske vrećice i e-cigarete te takozvana visokoenergetska pića. Nikotinske vrećice, kao što sam naziv i sugerira, sadrže koncentrirani dehidrirani nikotin. Međutim, u listu duhana postoje tisuće i drugih spojeva, ne samo nikotin, dok je u nikotinskim vrećicama on glavni sastojak u iznimno visokoj koncentraciji. Korištenjem nikotinskih vrećica, obično u direktnom doticaju sa sluznicom u tijelu, dolazi do naglog uvođenja nikotina u krvotok i do vrlo brze intoksikacije (otrovanja). Otrovanje nije nimalo bezazleno jer zadržavanje nikotinske vrećice u doticaju sa sluznicom dulje od nekoliko minuta može imati fatalan odnosno smrtni ishod. Stoga smo na tragu potpune zabrane ovih vrećica za djecu i mlade.

Osim nikotinskih vrećica, vrlo je popularno među mladima „pušiti“ e-cigarete. Radi se ustvari o inhaliranju aerosoli koje nastaju zagrijavanjem tekućine u ovim proizvodima (dakle ne radi se o pušenju), a u tekućini se nalazi i nikotin. Iako će neki stručnjaci reći kako e-cigarete mogu pomoći okorjelim pušačima u odvikavanju od pušenja, jer tako lakše mogu kontrolirati smanjivanje unosa nikotina, za djecu i mlade koji nemaju pušačko iskustvo e-cigarete predstavljaju opasnost za početak pušenja.

Energetska pića, koja se često takvima deklariraju, ustvari su napitci s visokokonzentriranim kofeinom. Kofein ubrzava rad srca, održava stanje budnosti, ima diuretski učinak, povišuje krvni tlak, proširuje dišne putove i pomaže otpuštanju masti u krvotok. Tolerancija na kofein može se izgraditi vrlo brzo, već u nekoliko dana, a to znači da ga je potrebno sve više za sličan učinak. Apstinencijski simptomi uključuju glavobolju, pospanost i tromost, nekoncentriranost, a u nekim slučajevima tjeskobu, mučninu ili povraćanje. Intoksikacija kofeinom (obično konzumacija velike količine kofeina, što je slučaj upravo s energetske pićima) dovodi do simptoma koji ometaju uobičajeno socijalno i intelektualno funkcioniranje. Za djecu i mlade u adolescenciji ovako visoka razina kofeina nepovoljno djeluje i na razvoj mozga, što se u školi može očitovati u nekoncentriranosti na nastavi, sporijem usvajanju znanja i u konačnici slabijem obrazovnom postignuću.

33. Sudjelovanje na supervizijskom sastanku u Slavonskom Brodu

U četvrtak 23. studenoga 2023. godine u Slavonskom Brodu je održan supervizijski sastanak stručnjaka koji rade s liječenim alkoholičarima. Supervizijski su sastanci zamišljeni kao profesionalna podrška u radu stručnjaka, ali i kao oblik razmjene iskustava i kolegijalna pomoć u rješavanju složenijih slučajeva.

34. U Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica prikazani rezultati o ovisničkim ponašanjima učenika tijekom 40 godina

U utorak 28. studenoga 2023. godine u Gimnaziji Petra Preradovića Virovitica predstavljeni su rezultati istraživanja o ovisničkim ponašanjima učenika virovitičke Gimnazije tijekom proteklih 40 godina. Rezultate su predstavili psiholozi Siniša Brlas i Sanja Lješćak na Nastavničkom vijeću u okviru obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti. Obuhvaćeni su učenici od 1. do 3. razreda gimnazijskih usmjerenja u Virovitici, sveukupno 1694 učenika oba spola (1291 ispitanik 1983., 182 ispitanika 1988. i 221 ispitanik 2023. godine). Rezultati analize pokazuju kako u pijenju alkohola između 33% učenika 1983. i njih 27% 1988. godine nema statistički značajne razlike, dok 2023. učenici statistički značajno više piju (66%) u odnosu na prethodna istraživanja. Ovakvi su podaci iznimno važni jer mogu poslužiti razumijevanju ponašanja mladih te se mogu koristiti za osmišljavanje i implementaciju preventivnih programa usmjerenih djeci i mladima, osobito u okviru školskih preventivnih programa, a takvi se programi utemeljeni na rezultatima istraživanja kontinuirano već i provode u Virovitičko-podravskoj županiji.

35. U Studentskom domu Virovitica održana tribina o mentalnom zdravlju mladih

Teškoće s mentalnim zdravljem kod velikog se broja ljudi pojavljuju već u njihovoj mlađoj životnoj dobi, a čak petina djece i mladih ima neke teškoće s mentalnim zdravljem. Stoga je prevencija mentalnih poremećaja u ranoj životnoj dobi koju još nazivamo i proaktivnom skrbi o mentalnom zdravlju zalog boljeg mentalnog zdravlja kasnije u životu, a ulaganje u mentalno zdravlje mladih ujedno je i ulaganje u bolje mentalno zdravlje cjelokupne populacije. Slijedom toga je u Studentskom domu Virovitica 28. studenoga 2023. godine održana tribina za studente pod nazivom „Malim koracima do cilja“.

36. U Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica za građane održano predavanje o mentalnom zdravlju

U srijedu 13. prosinca 2023. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica održana je promocija posljednje u nizu knjige profesora psihologije Siniše Brlasa. Radi se o knjizi „Malim koracima do cilja - vodič za bolje samorazumijevanje ili kako ostati normalan i sačuvati mentalno zdravlje“ u izdanju Medicinske naklade iz Zagreba, renomiranog nakladnika stručne literature u našoj zemlji. Profesor Brlas održao je pritom i kraće izlaganje o uzrocima našega ponašanja, motivima koji to ponašanje usmjeravaju prema ciljevima koje smo postavili, ali i o rizicima za mentalno zdravlje ako ne uspijemo ostvariti ciljeve te kako postavljati ostvarive ciljeve u životu odnosno kako malim koracima možemo ostvariti željene ciljeve.

37. Održana edukacija roditelja učenika osnovne škole Vladimir Nazor Virovitica o novim ovisnostima mladih

Profesor Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održao je 14. prosinca 2023. godine predavanje na temu „Nove ovisnosti; rizici za mlade, izazovi za sve“ roditeljima učenika šestog razreda na zajedničkom roditeljskom sastanku u Osnovnoj školi Vladimir Nazor Virovitica. Nastavak je to suradnje Zavoda s odgojno-obrazovnim ustanovama u Virovitičko-podravskoj županiji u aktivnostima koje su usmjerene prevenciji rizičnih ponašanja mladih te afirmaciji njihova zdravlja, ali je i doprinos obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti.

38. Objavljeno polujubilarno 15. izdanje vodiča za mlade „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“

U prosincu 2023. godine je objavljeno petnaesto, izmijenjeno i dopunjeno izdanje vodiča za pomoć u osmišljavanju slobodnog vremena djece i mladih „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“. Tako se prigodno obilježio i završetak Mjeseca borbe protiv ovisnosti u našoj županiji.

39. Završena provedba projekta i objavljena publikacija o projektu „Suradnjom do trijeznog suživota“

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije uspješno je do 15. prosinca 2023. godine ostvario sve aktivnosti u projektu „Suradnjom do trijeznog suživota“ te je o tome izrađena i publikacija.

40. Na Sveučilištu u Osijeku održano gostujuće predavanje o ovisnostima i mentalnom zdravlju

Profesor psihologije Siniša Brlas gostovao je 20. prosinca 2023. godine na Sveučilištu u Osijeku. Ondje je na Filozofskom fakultetu studentima psihologije održao stručno predavanje o prevenciji i suzbijanju ovisnosti te proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju.

41. Završena provedba programa i objavljena publikacija o završnoj godini programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“

Nakon trogodišnje provedbe završetkom 2023. godine završila je i provedba preventivnog programa pod nazivom „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“. Zavod je u suradnji s partnerima (udruženjima klubova liječenih alkoholičara iz Virovitice i Slatine) te partnerima od 2021. do 2023. godine nastojao osnažiti samozaštitne kapacitete mladih u Virovitičko-podravskoj županiji u području prevencije od ovisnosti o alkoholu.

Sudjelovanje na stručnim, znanstvenim i ostalim skupovima (U navedenim točkama aktivno je sudjelovao prof. Siniša Brlas)

1. Sudjelovanje u edukaciji o radu sa žrtvama nasilja u obitelji

Od 17. do 19. siječnja 2023. godine u Donjoj Stubici je održana edukacija za stručnjakinje i stručnjake koji rade sa ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji. Edukacija je organizirana u okviru projekta „Centar za podršku, savjetovanje i osnaživanje“ kojega provodi Virovitičko-podravska županija u suradnji s projektnim partnerom Udrugom S.O.S. Virovitica. Izvoditelj ove edukacije bila je Ženska soba iz Zagreba.

2. Aktivno sudjelovanje na prvoj domaćoj konferenciji o interdisciplinarnoj suradnji

Prvi puta u našoj je zemlji održana konferencija koju je zajednički organiziralo pet strukovnih komora koje okupljaju stručnjake pomagačkih zanimanja: edukacijske rehabilitatore, psihologe, psihoterapeute, socijalne pedagoge i socijalne radnike. Konferencija pod nazivom „Interdisciplinarnost kao resurs – sinergija i suradnja stručnjaka za otpornije i održivo društvo“ održana je od 23. do 25. veljače 2023. godine u Vodicama. U okolnostima koje predstavljaju izniman profesionalni i osobni izazov stručnjacima u područjima prepoznavanja prostora za djelovanjem, prevencije i djelovanja u aktivnostima koje trebaju biti na dobrobit i razvoj pojedinca i društva, iznimno je važna suradnja. Stoga je cilj ove konferencije bio potaknuti promišljanja o međusobnoj suradnji različitih profesija te interdisciplinarnosti i međuresornoj suradnji kao resursu u aktualnom vremenu, a u područjima stručnoga rada s obitelji, promocije i očuvanja mentalnog zdravlja te osobnog rasta i razvoja.

3. Sudjelovanje na skupu o prevenciji nasilja i zaštiti žrtava nasilja

U okviru projekta „Centar za podršku, savjetovanje i osnaživanje“ koji provodi Virovitičko-podravska županija u suradnji s Udrugom S.O.S. Virovitica, u petak 24. ožujka 2023. godine u Tehnološko-inovacijskom centru u Virovitici održana je edukacija djelatnika u zdravstvu i sustavu socijalne skrbi. Edukacija je uključivala prevenciju rodno uvjetovanog nasilja, prepoznavanje oblika nasilja koji se teže prepoznaju, pristup u radu sa žrtvama nasilja i prava žrtava rodno uvjetovanog nasilja.

4. Sudjelovanje na stručnom sastanku službi za ovisnosti i mentalno zdravlje

U petak 31. ožujka 2023. godine u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije održan je prvi po redu Travanjski sastanak djelatnika službi za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti

županijskih zavoda za javno zdravstvo i terapeuta u klubovima liječenih alkoholičara Slavonije. Sastanak su organizirali Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije i lokalna Zajednica klubova liječenih alkoholičara.

U prvom dijelu skupa predavanja su održali alkoholozi Zoran Zoričić i Anto Orešković, a u drugom je dijelu bila supervizijska rasprava o tretmanu liječenih alkoholičara.

5. Provedena edukacija stručnjaka u okviru projekta „Suradnjom do trijeznog suživota“ koji se provodi u našoj županiji

U Virovitičko-podravskoj županiji tijekom 2023. godine provodi se projekt pod nazivom „Suradnjom do trijeznog suživota“. Projekt provodi Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije (koji je i nositelj ovoga projekta) u suradnji s partnerima (udruženjima klubova liječenih alkoholičara iz Virovitice i Slatine). Kako bi se osnažili kapaciteti dionika za što učinkovitiju borbu protiv alkoholizma i alkoholom uzrokovanih poremećaja, Zavod za javno zdravstvo je u okviru ovoga projekta organizirao edukaciju stručnjaka koji se u svojem radu susreću s problematikom vezanom uz pijenje alkohola. Edukacija je provedena u Zavodu za javno zdravstvo u četvrtak 20. travnja 2023. godine. Edukatori su bili psiholog Siniša Brlas (koji je i voditelj projekta), epidemiolog Miroslav Venus i jedan od najpoznatijih domaćih alkohologa i stručnjaka u području liječenja alkoholizma, psihijatar i sveučilišni profesor Zoran Zoričić.

6. Sudjelovanje na okruglom stolu pod nazivom „Ravnopravnost u društvu i obitelji“

U Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica u utorak 25. travnja 2023. godine održan je okrugli stol pod nazivom „Ravnopravnost u društvu i obitelji – važnost postignuća i izazovi“. Okrugli stol organizirala je Udruga SOS Virovitica u sklopu projekta „Tata i ja = prijatelja dva“. Ravnopravnost u obitelji često je narušena i obiteljskim nasiljem, a u Zavodu za javno zdravstvo s problematikom nasilja u obitelji stručnjaci se najviše susreću prilikom provedbe sudskih mjera liječenja od ovisnosti o alkoholu.

7. Sudjelovanje na završnoj konferenciji projekta

U utorak 23. svibnja 2023. godine u Suhopolju je održana završna konferencija projekta pod nazivom „Centar za podršku, savjetovanje i osnaživanje“ koji provodi Virovitičko-podravska županija u suradnji s Udrugom S.O.S Virovitica. U Zavodu za javno zdravstvo s problematikom nasilja u obitelji i nasilja nad ženama stručnjaci se najviše susreću prilikom provedbe sudskih mjera liječenja od ovisnosti o alkoholu te su specifična znanja stečena u okviru ovoga projekta dodana vrijednost cjelovitom pristupu prevenciji i suzbijanju nasilja u obitelji i doprinos su radu stručnjaka u Zavodu za javno zdravstvo.

8. Sudjelovanje na kongresu psihologa Srbije

Koncem svibnja 2023. godine u Paliću u Srbiji održan je Kongres psihologa Srbije kojemu je nazočio i profesor psihologije Siniša Brlas. Ovaj je Kongres pod nazivom „Novi horizonti (sajber) psihologije“ bio usmjeren promišljanjima u kojim se sve područjima psihologija kao struka može razvijati u ovim izazovnim vremenima novih tehnologija i novih mogućnosti. Dio tema dotaknuo se i mentalnog zdravlja adolescenata, područjem kojim se neposredno bave i psiholozi u hrvatskom javnozdravstvenom sustavu.

9. Sudjelovanje na javnoj tribini u Đurđevcu

U četvrtak 06. srpnja 2023. godine u Đurđevcu je održana javna tribina pod nazivom „Ovisite o sebi, ne o psihoaktivnim tvarima“ (predavač je bio psihijatar Zoran Zoričić) na kojoj je sudjelovao i Siniša Brlas. Osim njega, iz Zavoda su sudjelovale i liječnice Sanea Mihaljević i Slavica Letica Ramljak.

10. Sudjelovanje u edukaciji koordinатора istraživanja o ovisnostima u općoj populaciji

Do konca 2023. godine u našoj će zemlji biti provedeno istraživanje o raširenosti i obrascima zloupotrebe sredstava ovisnosti u općoj populaciji. Prethodno je takvo istraživanje provedeno tijekom 2019. godine.

Institutom za društvena istraživanja „Ivo Pilar“ iz Zagreba bit će provedeno i u Virovitičko-podravskoj županiji, a dijelom je šireg europskog istraživanja koje je osmislio Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA).

11. Predavanje o mentalnom zdravlju na Psihošpanciru u Čakovcu povodom Svjetskog dana mentalnog zdravlja

Profesor psihologije Siniša Brlas održao je 06. listopada 2023. godine predavanje o mentalnom zdravlju u okviru Psihošpancira, jednog od najprestižnijih stručnih skupova psihologa i ostalih suradničkih struka u našoj zemlji. Profesor Brlas govorio je o važnim pretpostavkama skrbi o mentalnom zdravlju, poput zadovoljavanja potreba, ponašanju, postavljanju ostvarivih ciljeva u životu, motivaciji, stresu i frustraciji.

12. Nazočnost međunarodnom skupu psihologa u Novom Sadu

Od 26. do 28. listopada 2023. godine na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu u Srbiji održana je međunarodna konferencija pod nazivom „Savremeni trendovi u psihologiji“. Ovaj je skup potaknuo stručnu raspravu o izazovima pred kojima se nalazi psihologija kao struka u suvremenom društvu i aktualnom vremenu. Po tome je skup jedinstven i važan za razvoj psihologije i prilagodbu rada psihologa trendovima u suvremenim okolnostima. Dio tema dotaknuo se i mentalnog zdravlja u doba pandemije korona virusa, nasilja u internetskom prostoru, oporavku kod narušenog funkcioniranja u izazovnim vremenima, dakle i onim područjima kojim se neposredno bave i psiholozi u hrvatskom javnozdravstvenom sustavu.

13. Višestruko aktivno sudjelovanje na jubilarnoj konferenciji psihologa u Zagrebu

Konferencije psihologa među najvažnijim su stručnim skupovima psihologa i ostalih suradničkih struka u našoj zemlji te okupljaju vrlo veliki broj sudionika, kako psihologa, tako i suradničkih struka. Ove je godine održana 30. godišnja konferencija hrvatskih psihologa, a ujedno se njome obilježilo i veliki jubilej povodom 70 godina djelovanja Hrvatskog psihološkog društva. Osim toga, profesor Brlas imao je i trostruko aktivno sudjelovanje na ovoj konferenciji: osmislio je, organizirao i vodio simpozij „Interdisciplinarni i međusektorski kontekst borbe protiv ovisnosti“ koji je okupio više stručnjaka iz različitih resora, predstavio je i svoju posljednju knjigu u području proaktivne skrbi o mentalnom zdravlju „Malim koracima do cilja“ te je moderirao jednu TED Talks aktivnost.

14. Preventivni program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ predstavljen na simpoziju o ovisnostima u Slavonskom Brodu

Profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije, predstavio je 16. studenoga 2023. godine stručnoj javnosti preventivni program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ na 11. brodskom simpoziju o alkoholizmu, kockanju i modernim ovisnostima koji je održan u Slavonskom Brodu. Ovo je jedan od najznačajnijih stručnih skupova o ovisnostima koji se održava u našoj zemlji, a često ima i međunarodna obilježja budući da na njemu povremeno gostuju i stručnjaci iz okolnih zemalja. Ova je aktivnost ujedno i prigodni doprinos obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti koji se svake godine obilježava između 15. studenoga i 15. prosinca.

15. Sudjelovanje na stručnom skupu o prevenciji

U petak 1. prosinca 2023. godine u Zagrebu je održan stručni skup o prevenciji ovisnosti. Skup je organizirao Hrvatski zavod za javno zdravstvo, a obuhvatio je široku lepezu tema od ključnih elemenata programa prevencije utemeljenih na dokazima, preko programa prevencije ovisnosti koji se financiraju putem nacionalnih javnih natječaja, pa do primjera dobre prakse u provedbi preventivnih aktivnosti.

16. Rezultati praćenja ovisničkih ponašanja virovitičkih gimnazijalaca predstavljeni na međunarodnom znanstveno-stručnom skupu

Od 07. do 09. prosinca 2023. godine u Zagrebu je održan međunarodni znanstveno-stručni skup „Promjenjive životne okolnosti – prilika za rast pojedinca i zajednice“ skup je četvrti puta po redu organizirao Odjel za psihologiju Hrvatskog katoličkog sveučilišta. Glavna tema skupa proizašla je iz prepoznavanja velikih globalnih te lokalnih promjena, a među njima su i promjene u ovisničkim ponašanjima mladih u duljem vremenskom razdoblju.

Medijska promocija i praćenje rada Odjela

17. Medijska promocija na internetskim portalima

Brojni internetski portali i radijske postaje u Virovitičko-podravskoj i ostalim županijama objavljivali su tijekom godine vijesti o aktivnostima Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije.

18. Sudjelovanje u radijskoj emisiji „Kulturni mozaik“ Informativnog centra Virovitica

Profesor psihologije Siniša Brlas u ponedjeljak 09. siječnja 2023. godine sudjelovao je u radijskoj emisiji „Kulturni mozaik“ Informativnog centra Virovitica. Povod za ovu emisiju novo je, 14. po redu izmijenjeno i dopunjeno izdanje vodiča za pomoć u osmišljavanju slobodnog vremena djece i mladih „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“.

19. Sudjelovanje u radijskoj emisiji „Živjeti zdravo“ Pitomog radija iz Pitomače

Profesor psihologije Siniša Brlas u srijedu 25. siječnja 2023. godine sudjelovao je u snimanju radijske emisije Pitomog radija iz Pitomače. Tema emisije iz serijala „Živjeti zdravo“ bila je vezana uz aktivnosti koje je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije provodio u području prevencije i suzbijanja ovisnosti te zaštite mentalnog zdravlja u 2022. godini.

20. Sudjelovanje u radijskoj emisiji „Govorimo o zdravlju“ Radija Slatina

Profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje gostovao je u četvrtak 11. svibnja 2023. godine u radijskoj emisiji Radija Slatina. Tema emisije iz serijala „Govorimo o zdravlju“ bila je posvećena očuvanju mentalnog zdravlja odnosno proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju.

21. Sudjelovanje u radijskoj emisiji „Živjeti zdravo“ Pitomog Radija

Profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje gostovao je u srijedu 17. svibnja 2023. godine u radijskoj emisiji „Živjeti zdravo“ Pitomog Radija iz Pitomače (emitiranje 4. lipnja u 11 sati). Tema emisije bila je posvećena očuvanju mentalnog zdravlja odnosno proaktivnoj skrbi o mentalnom zdravlju.

22. Gostovanje u emisiji Katoličke klasične gimnazije u Virovitici

Uoči Svjetskog dana nepušenja koji se obilježava 31. svibnja 2023. godine profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje u Zavodu za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-

podravske županije gostovao je u *podcastu* #LUXAJME medijske skupine Katoličke klasične gimnazije s pravom javnosti u Virovitici koji se emitira na Youtube kanalu škole (<https://www.youtube.com/@luxtv7205/about>).

7. Sudjelovanje u emisiji radijske postaje Radio Marija

Profesor psihologije Siniša Brlas, voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje gostovao je u srijedu 29. studenoga 2023. godine u radijskoj emisiji na radijskoj postaji Radio Marija. Tema emisije bila je posvećena obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti pa je i razgovor bio vezan uz ovisničku problematiku, ali i uz izazove vezane uz očuvanje mentalnog zdravlja, osobito mladih.

Zaključno i ukratko o radu Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje

Nakon što je odlukom Upravnog vijeća Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja preimenovana u Službu za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, s Odjelom za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje kao unutarnjom ustrojstvenom jedinicom Službe, Odjel je tijekom 2023. godine nastavio provoditi sve one aktivnosti koje su bile i područjima rada Djelatnosti za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja do konca 2022. godine. Voditeljem Odjela imenovan je profesor psihologije Siniša Brlas.

Aktivnosti u Odjelu osmislio je, koordinirao i provodio uglavnom psiholog, uz povremenu suradnju s ostalim članovima stručnoga tima i suradnicima iz drugih dionika, i to na svim razinama preventivnog djelovanja, uključujući i neposredni rad s klijentima o čemu su podaci na početku ovoga Godišnjaka. Ističe se mnoštvo aktivnosti u zajednici (predavanja, tribina, radionica, istraživanja), rad na izradi novih publikacija namijenjenih različitim populacijskim skupinama, usporedni rad na više preventivnih projekata i programa kojih je voditelj bio voditelj Odjela te mentorstvo voditelja Odjela studentici psihologije u suradnji s Filozofskim fakultetom u Osijeku na kojemu je voditelj Odjela bio i gost predavač studentima psihologije.

Rezultati rada prezentirani su na domaćim i međunarodnim skupovima, internetskim portalima te u mnogim radijskim i televizijskim emisijama u kojima je tijekom 2023. godine sudjelovao voditelj Odjela.

3) SLUŽBA ZA ŠKOLSKU I SVEUČILIŠNU MEDICINU

Služba za školsku i sveučilišnu medicinu Zavoda, prema važećoj Mreži javno zdravstvene službe ima pravo na ugovaranje četiri tima. Navedeni broj timova školske medicine Zavod može ugovoriti sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, a temelji se na normativu broja djece koji dolaze na jedan tim i koji iznosi 3.000 školske djece. S obzirom da je ukupan broj školske djece na području naše županije u trenutku ugovaranja i donošenja mreže bio ugovoren na bazi oko 12.000 – 13.000 školske djece, te da imamo u skrbi i određen broj studenata Veleučilišta u Virovitici, dobili smo mogućnost ugovaranja tolikog broja timova.

Svaki tim školske medicine sastoji se od 1 liječnika – specijaliste školske medicine i 1 više medicinske setre/prvostupnice sestrinstva. To znači da, prema važećoj mreži, u Zavodu imamo pravo i mogućnost zaposliti 4 tima, odnosno 4 specijalista školske medicine. Na žalost, zbog objektivnih razloga nedostatka doktora medicine općenito, a posebice nedostatka specijalista odgovarajuće grane specijalnosti, u Zavodu imamo popunjena i ugovorena svega dva tima. Na taj način su postojeća dva tima školske medicine podijelila cjelokupni posao između sebe, za koji su inače predviđena četiri tima.

S obzirom na opisano stanje uzrokovano objektivnim poteškoćama, Služba školske medicine nije u mogućnosti provesti u potpunosti sve predviđene i propisane poslove tijekom godine, unatoč golemom trudu i radu i izvan radnog vremena. Dobar dio poslova obavlja se terenski, u matičnim školama koje su zbog zemljopisne specifičnosti naše županije udaljene od sjedišta Zavoda, jednako kao što su i područne škole udaljene od svojih matičnih škola.

Kao ilustracija može poslužiti podatak da su se na Službi tijekom prošle godine utrošila 152 sata samo za putovanje po terenu (u 2021. 170 sati, u 2022. 200 sati).

Tijekom 2023. godine mjerama specifične i preventivne zdravstvene zaštite (NN 30/02 - Plan i program mjera zdravstvene zaštite iz osnovnog zdravstvenog osiguranja) obuhvaćeno je 8.491 učenika osnovnih i srednjih škola, odnosno studenata Veleučilišta u Virovitici.

Sljedeće tablice pokazuju vrstu pregleda kao i broj pregledane djece, te vrstu cijepljenja kao i broj cijepljene djece na području naše županije tijekom 2023. godine i usporedbu sa 2022. godinom.

Tablica 1. Sistematski pregledi djece i učenika na području Virovitičko-podravске županije u 2023. i 2022. godini

Redni broj	Vrsta pregleda	Broj pregledane djece u 2022.	Broj pregledane djece u 2023.
1.	- sistematski pregled prije upisa u prvi razred osnovne škole	696	712
2.	-sistematski pregled u 5. razredu (praćenje psihofizičkog razvoja)	591	731
3.	-sistematski pregled u 8. razredu (profesionalna orijentacija)	509	950
	UKUPNI BROJ PREGLEDA	1.796	2.393

Tablica 2. Ostali preventivni pregledi učenika i studenata na području Virovitičko-podravске županije u 2023. i 2022. godini

Redni broj	Vrsta pregleda	Broj pregledane djece u 2022.	Broj pregledane djece u 2023.
1.	- kontrolni pregledi nakon preventivnih pregleda	254	188
2.	- pregled djece za sudjelovanje na sportskim natjecanjima	918	1.137
3.	- pregled za smještaj u studentski dom	34	26
4.	- pregled na zahtjev druge ustanove (upis na fakultet)	36	52
5.	- namjenski pregled prema indikaciji	51	51
6.	- pregled i izdavanje potvrde za upis u srednju školu	176	226
7.	- pregled za potrebe vještačenja (asistenti)	40	43
	UKUPNI BROJ PREGLEDA	1.509	1.723

Tablica 3. Broj cijepljenih učenika protiv određenih zaraznih bolesti propisanih Kalendarom cijepljenja za 2023. i 2022. godinu

Redni broj	Vrsta pregleda	Broj cijepljene djece u 2022.	Broj cijepljene djece u 2023.
1.	-1. razred osnovne škole na sistematskom pregledu; cijepljenje protiv ospica, rubeole i zaušnjaka	590	616
2.	-1.i 8. razred osnovne škole tijekom školske godine; cijepljenje protiv dječje paralize	1.153	1.486
3.	-8. Razred osnovne škole; cijepljenje protiv difterije i tetanusa	556	879
4.	-cjepivo protiv HPV-a	734	995
	UKUPNI BROJ DOZA CJEPIVA	3.033	3.976

Uz poslove navedene u gornjim tablicama, na djelatnosti su provedeni još i sljedeći postupci sa brojem pregledanih učenika, odnosno obuhvatom osoba:

- Samostalni skriningi za čitavu populaciju
  - vida za 3. razred O.Š. 226 (2022. g. 727)
  - vida na boje za 3. razred O.Š. 226 (2022. g. 727)
  - hiperkolesterolemija (polaznici u školu) 712
  - kontrolni pregled po utvrđenom slučaju (nevezano uz preventivni) 30
- Pregledi za potrebe zdravstvene i tjelesne kulture
  - pregled i praćenje učenika koji iz zdravstvenih razloga ne mogu pratiti redovni program 170 (2022. g. 170)
- Nadzor nad higijensko-sanitarnim standardom u školama
  - obilazak školskih kuhinja i sanitarnog čvora svih škola 90 (2022. g. 90)
- Savjetovališni rad
  - tijekom čitave školske godine radilo je Savjetovalište za djecu, roditelje i nastavnike (problemi u učenju i ponašanju, kronične bolesti, reproduktivno zdravlje) 1.733 (2022. g. 1.570)
- Zdravstveni odgoj
  - predavanja po školama za učenike i nastavnike (obuhvat osoba) 396 (2022. g. 699)
- Utvrđivanje psihofizičke sposobnosti i primjerenog oblika obrazovanja
  - pregled 111 (2022. g. 113)
  - ekspertiza 226 (2022. g. 103)
  - timska sinteza 210 (2022. g. 95)

4) SLUŽBA ZA EPIDEMIOLOGIJU

UVOD:

Opis poslova i djelokrug rada ove Službe određen je pojedinim zakonima i pravilnicima. To su na prvom mjestu:

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti
- Pravilnik o načinu provođenja cijepljenja, seroprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti
- Pravilnik o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba koje su kliconoše ili se sumnja da su kliconoše određenih zaraznih bolesti
- Pravilnik o načinu stjecanja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u proizvodnji i prometu namirnica
- Kalendar obaveznog cijepljenja

Služba za epidemiologiju predstavlja djelatnost Zavoda koja je zbog specifičnosti svoga rada teritorijalno razmještena po cijeloj županiji, pa tako osim Službe u sjedištu Zavoda u Virovitici, postoje i epidemiološke ispostave u Pitomači, Slatini i Orahovici.

Prema važećim normativima (jedan epidemiološki tim na 40.000 stanovnika), s obzirom na broj stanovnika naše županije, postoje dva epidemiološka tima ugovorena sa HZZO-om. U sastav svakog pojedinačnog epidemiološkog tima ulazi doktor medicine specijalist epidemiolog, sanitarni inženjer (VŠS) i sanitarni tehničar (SSS). S obzirom na najavljene i započete promjene temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti koje su se događale tijekom 2017. i 2018. godine, a kojima se smanjuje obuhvat i sadržaj poslova na slobodnom tržištu (tzv. „Sanitarne iskaznice“ i tzv. tečaj „Higijenskog minimuma“), na navedenoj djelatnosti nismo imali zaposlenih djelatnika koji nisu bili ugovoreni sa HZZO-om kao dio tima. Tijekom 2021. godine, zbog pandemije bolesti COVID-19 to se pokazalo kao potpuno nedostatno, pa smo morali dodatno zapošljavati radnike sanitarnog profila zbog ogromnog pritiska tijekom cijele godine, sve u svezi već spomenute pandemije. S obzirom na pandemijska iskustva, kao i nove zadaće koje se stavljaju pred ovu djelatnost (prevencija i suzbijanje kroničnih nezaraznih bolesti, kontinuirana potencijalna opasnost od nastanka novih epidemija, sudjelovanje u provedbi nacionalnih preventivnih programa, promocija zdravlja) u tijeku je izrada nove mreže javne zdravstvene službe prema kojoj bi trebalo doći do povećanja broja ugovorenih epidemioloških timova ili do proširenja postojećih.

CIJEPLJENJA:

Služba je tijekom protekle godine vršila:

- nabavu i distribuciju cjepiva za provedbu obaveznog cijepljenja koje se provodi prema Kalendaru cijepljenja za tekuću godinu
- savjetovanja i nadzor nad provedbom cijepljenja
- evaluaciju provedenog cijepljenja
- izvješće o provedenom cijepljenju za Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- izvješće o potrošnji cjepiva
- cijepljenja obaveznim i neobaveznim cjepivima

Od neobaveznih provodila su se sljedeća cijepljenja:

- **hepatitis B** (cjepivom HBVAXPRO)
  - za zdravstvene djelatnike 10 doza (2022. 17 doza)
  - zaštita ili priprema - transplantacija 17 doza (2022. 9 doza)
  - za Odjel hemodijalize 39 doza (2022. 40 doza)
  - za ostale 28 doza (2022. 4 doze)

ukupno 94 doze (2021. 70 doza)
- **krpeljni meningoencefalitis** (cjepivom FSMEImmun-Inject): cijepljenje protiv virusne upale mozga i moždanih ovojnica za određene grupe pod povećanim rizikom (djelatnici Hrvatskih šuma, Hrvatske elektroprivrede, djelatnici komunalnih poduzeća, privatne osobe koje su zbog svojih slobodnih aktivnosti izložene ubodu krpelja). Ukupno je potrošeno **410 doza (2022. 150 doza)**.
- **Gripa**: kampanjsko cijepljenje koje započinje u listopadu/studenom i provodi se do početka epidemije gripe. Na samoj Službi za epidemiologiju aplicirano je ukupno **613 doza četverovalentnog cjepiva (2022. 816 doza)**.
- **S. Pneumoniae** (cjepivom Pneumo 23, Synflorix, Prevenar 13): za osobe koje su splenektomirane ili smještene u domovima za starije osobe, djeca koja zbog određenih kroničnih bolesti imaju indikaciju za cijepljenje. Potrošeno je ukupno **378 doza (2022. 225 doza)**. Povećanje u broju cijepljenih osoba uzrokovana je javno zdravstvenom kampanjom „Preveniram i reagiram“ koja je potaknula određene osobe sa kroničnim oboljenjima (dijabetes, KOPB i sl.) na zaštitu navedenim cjepivom.
- **Mantoux test** ili testiranje na tuberkulozu, za osobe u kontaktu s oboljelim, za osobe koje obavljaju pretrage zbog sumnje na tbc, za osobe prije primjene imunobiološke terapije te kod nekih kroničnih nerazjašnjenih bolesti: ukupno **39 doza (2022. 58 doza)**.
- **DtaP, 13 doza (2022. po 3 doze)** za zaštitu osoba s transplantiranom koštanom srži.
- **Cjepivo protiv infekcije meningokokom: 10 doza (2022. 3 doze)**.
- **Cjepivo protiv žute groznice: 0 doza (2022. 3 doze)**.
- **Cjepivo protiv difterije i tetanusa: 5 doza (2022. 12 doza)**.
- **Cjepivo protiv HPV-a: 30 doza (2022. 10 doza)**.
- **Cjepivo protiv vodenih kozica: 2 doze (2022. 0 doza)**.
- **Cjepivo protiv dječje paralize: 3 doze (2022. 4 doze)**.
- **Cjepivo protiv ospica, zaušnjaka i rubeole: 1 doza (2022. 3 doze)**.
- **Cjepivo protiv hepatitisa A: 3 doze (2022. 2 doze)**.
- **Cjepivo protiv bjesnoće: 8 doza (2022. 3 doze)**.
- **Cjepivo protiv hemofilusa influence: 3 doze (2022. 3 doze)**.
- **Cjepivo protiv rota virusa: 1 doza (2022. 0 doza)**.
- **Cjepivo protiv tetanusa: 1 doza (2022. 0 doza)**.

ANTIRABIČNA STANICA:

Posebno je potrebno istaknuti rad Antirabične stanice u kojoj se pregledavaju osobe ugrizene ili na neki drugi način ozlijeđene od životinje, divlje ili domaće, kao i osobe koje su bile u kontaktu sa nepoznatom ili na bjesnoću sumnjivom životinjom. Pregledane su 134 osobe (2022. 123 osobe), od kojih je cijepljeno 40 osoba ili

29,8% (2022. 23 osobe ili 18,7%). Ukupno je aplicirano 139 doza (2022. 92 doze) cjeviva protiv bjesnoće, s tim da je jedna osoba morala primiti i antirabijesni imunoglobulin uz cjevivo (prethodnih godina to se nije događalo).

Grupa	Broj pregledanih	Vakcina	Vakcina+serum	Ukupno
A	0	0	0	0
B	0	0	0	0
C	40	37	1	38
D	94	2	0	2
Ukupno	134	39	1	40

Tablica 1. Broj pregledanih i cijepljenih osoba protiv bjesnoće u 2023. godini

EPIDEMIOLOŠKI IZVIDI:

Epidemiološki izvidi vršeni su ukoliko su se pojavila pojedina zarazna oboljenja kod kojih je potreban obilazak na terenu kako bi se vidjeli uvjeti stanovanja, pronašao izvor zaraze i dali savjeti vezani uz sprječavanje širenja bolesti. Tako su izvršeni izvidi:

- salmonelozno trovanje hranom   14
- alimentarna intoksikacija   1
- leptospira u konja   1
- hripavac   19
- svrab   15
- meningokokna sepsa   1
- hemoragijska groznica   2
- tularemija   1
- epidemija streptokokoza   1

SPECIJALISTIČKI PREGLEDI:

Na Službi za epidemiologiju je tijekom protekle godine izvršeno 904 specijalističkih pregleda (2022. 418 specijalističkih pregleda) zbog raznih potreba. Najčešće su to bili kontakti osoba oboljelih od zaraznih bolesti, konzultacije u vezi provođenja Programa obveznih cijepljenja ili u vezi cijepljenja protiv COVID-19. Također su provedeni pregledi, pretrage i konzultacije nakon ubodnih incidenata zdravstvenih radnika kojih je bilo 20,

prethodne godine 10. Pregledane su i cijepljene osobe koje trebaju primiti cjepivo van Kalendara obveznih cijepljenja. U Službi se također vode registri oboljelih od hepatitisa B i njihovih kontakata, registar oboljelih od tuberkuloze i njihovih kontakata, registar oboljelih od meningoencefalitisa/encefalitisa. Također je izvršena provjera cjepnog kartona za 94 osobe.

EPIDEMIJA COVID-19

Tijekom 2023. godine, s obzirom da je proglašen službeni kraj pandemije, Služba za epidemiologiju aplicirala je osjetno manji broj cjepiva zainteresiranim osobama. Tako su ukupno aplicirane 344 doze cjepiva protiv COVID-a (2021. 27.655 doza, 2022. 5.092 doze), od toga je 257 doza primjenjeno u timu Virovitica (2021. 20.222 doze, 2022. 3.256 doza), a 87 doza u timu Slatina (2021. 7.433 doze, 2022. 1.836 doza). Cjepivo smo preuzimali sami u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo i/ili u tvrtki Medoka-Lučko u Zagrebu, što je bilo dodatno opterećenje. S obzirom na izrazito smanjenje interesa za cijepljenje, kako bismo što je moguće više smanjili rasap cjepiva, odredili smo termine za cijepljenje. Tako smo tijekom godine uglavnom cijepili u Virovitici utorkom i četvrtkom, a u Slatini srijedom, ali smo se prilagođavali ukoliko bi bilo nekih drugih opravdanih zahtjeva.

Od COVID-a je u 2023. godini oboljelo 828 osoba (2021. 6.158 osoba, 2022. 4.813 osoba), od toga su umrle 4 osobe (2021. 153 osobe, 2022. 60 osoba). Za svakog oboljelog kao i njihove kontakte provedena je epidemiološka anketa kako bismo pokušali utvrditi izvor zaraze i moguće putove širenja zaraze. Svakom oboljelom, kao i njegovim kontaktima date su upute o ponašanju, načinu izoliranja od ukućana te im je određeno trajanje izolacije. Svi oboljeli upisani su u „platformu“ za praćenje oboljelih i u sustav prijava zaraznih bolesti.

Sanitarne inženjerke i tehničar sa Službe sudjelovali su u uzimanju uzoraka briseva za brze antigenske testove (BAT), radnim danima i vikendima, ali puno manje nego prethodne godine, s obzirom da se cjelokupna situacija s pandemijom počela dodatno osjetno smirivati.

HIGIJENSKI MINIMUM:

U skladu s Pravilnikom o načinu stjecanja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u proizvodnji i prometu namirnica, a u cilju poboljšanja rada osoba koje rade s namirnicama, tijekom 2023. godine provedeni su tečajevi tzv. Higijenskog minimuma kojima je obuhvaćeno 1.015 osoba (2022. godine 1.144 osobe) kroz ukupno 41 grupu (2022. godine 76 grupa). Tečajevi se održavaju u ispostavama Zavoda u Slatini, Orahovici i naravno u Virovitici. Vidljivo je stagniranje u obuhvatu takvih osoba koje prema pravilniku podliježu obvezi provedbe tečajeva u odnosu na prethodnu godinu, kada je broj bio veći zbog smirivanja pandemije i povratka na uvjete iz predpandemijskog razdoblja.

ZDRAVSTVENI NADZOR:

Provodi se kontinuirano nad osobama koje su u kontaktu sa namirnicama (kuhari, ugostitelji, trgovci, mesari, slastičari, i sl.), radi pravodobnog otkrivanja eventualnih kliconoša, osoba koje bi svojim radom mogle prenijeti zarazu na zdrave osobe. Pregledi se obavljaju i kod osoba koje svojim radom pružaju određene usluge stanovništvu (frizeri, kozmetičari i sl.). Ukupno su obavljena 3.942 zdravstvena pregleda (2022. godine 3.721 zdravstvena pregleda), i to u sljedećim grupama:

	Kuhari, ugostitelji, trgovci...	Frizeri, kozmetičari...
Zdravstvenih pregleda	3.798	144

Tablica 2. Broj zdravstvenih pregleda u 2023. godini

PRIJAVE ZARAZNIH BOLESTI:

Tijekom cijele godine prikupljani su i obrađivani podaci o prijavama zaraznih bolesti. Na temelju tih prijava imamo uvid u kretanje zaraznih bolesti na području naše županije, te nam omogućuju ranu intervenciju u cilju sprječavanja nastanka i širenja epidemije. S obzirom da iste podatke prosljeđujemo u HZJZ na temelju njih se može dobiti slika stanja u cijeloj RH. Tako je tijekom 2023. godine pristiglo 1.404 prijave oboljenja i 15 prijava smrti od zaraznih bolesti (2022. godine 7.594 prijave oboljenja i 78 umrlih).

DDD:

Svake godine Služba za epidemiologiju donosi Plan i program provođenja obvezatne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije za područje županije, a koji se operativno provodi putem jedinica lokalne samouprave. Ukupno je izrađeno 16 Planova za jedinice lokalne samouprave te jedan za Županiju.

Nadzor nad provođenjem preventivne sistematske deratizacije vršen je u 16 općina i 3 grada. Ukupno je izvršeno 24 izlazaka na teren radi provođenja stručnog nadzora, više od prethodne godine.

IMPLEMENTACIJA I REVIZIJA HACCP-a

HACCP je preventivni sustav koji identificira biološke, kemijske i fizičke opasnosti koje mogu utjecati na zdravstvenu ispravnost hrane. Taj sustav utvrđuje mjere kojima se rizik proizvodnje i nastanka potencijalno opasne hrane uklanja ili svodi na prihvatljivu razinu.

U skladu sa zakonskim odredbama (Zakon o hrani NN 81/13; 14/14; 30/15; 115/18; 18/23 i Zakon o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu NN 81/13; 115/18; 83/22) i potrebama subjekata koji posluju s hranom, Zavod za javno zdravstvo pruža svoje usluge u smislu potpore za uvođenje HACCP sustava.

Tijekom 2023.g. u 1 objektu implementiran je HACCP sustav. Također je izvršeno 10 revizija HACCP sustava.

ZDRAVSTVENO PROSVJEĆIVANJE:

U okviru poslova koje obavljaju djelatnici epidemiologije, nalazi se i zdravstveno prosvjećivanje stanovništva. Ono je vršeno gotovo svakodnevnom prisutnošću u medijima, putem članaka u javnim glasilima, edukativnim kontakt emisijama na radio postajama. Tijekom prošle godine održan je Hrvatski epidemiološki kongres s međunarodnim sudjelovanjem, kao i Kongres sanitarnih profesija na kojima su djelatnici sa Službe sudjelovali putem usmenih prezentacija i poster sekcija. Stručni članci, a isto tako i rezultati našeg rada mogu se naći na web stranici Zavoda (www.zzjzvpz.hr).

5) SLUŽBA ZA MIKROBIOLOGIJU

Služba za mikrobiologiju kontinuirano obavlja obradu kliničkih uzoraka uzetih od pacijenata iz primarne zdravstvene zaštite (ugovor sa HZZO-om) i sekundarne razine zdravstvene zaštite (OB Virovitica - izvan ugovora sa HZZO-om) u cilju pravovremenog otkrivanja uzročnika zaraznih bolesti i određivanja njihove osjetljivosti/rezistencije na antimikrobne lijekove te posljedične primjene adekvatne terapije. U cilju prevencije širenja zaraznih bolesti obavlja se utvrđivanje kliconoša kod klinički zdravih osoba i kontrola uspješnosti postupka sterilizacije, te probir za rano otkrivanje raka debelog crijeva i karcinoma vrata maternice.

Obavlja se kontrola sterilizacije za sve zdravstvene ustanove na području županije, kontrola sterilnosti krvi i krvnih pripravaka, kirurškog materijala i pribora, te kontrola ispravnosti vode i pripravaka za hemodijalizu.

Također se preventivno i prema epidemiološkim indikacijama obavlja bakteriološka kontrola žive i nežive sredine s ciljem otkrivanja izvora infekcije.

Osim toga obavlja se i kontrola na kliconoštvo osoba koje rade na pripremi i distribuciji hrane.

Tablica 1. Prikaz ukupno obrađenih uzoraka u Službi za mikrobiologiju u razdoblju od 2021.-2023. godine.

Dijagnostika	Broj uzoraka u 2021. god.	Broj uzoraka u 2022. god.	Broj uzoraka u 2023. god.
Klinička mikrobiologija	54.066	47.935	41.261
Javnozdravstvena mikrobiologija	7.743	5.631	5.130
Ukupno	61.809	53.566	46.391

Tablica 2. Prikaz ukupno obrađenih uzoraka prema vrsti uzoraka u Službi za mikrobiologiju u razdoblju od 2021.-2023. godine

Broj uzoraka	Broj uzoraka u 2021. god.	Broj uzoraka u 2022. god.	Broj uzoraka u 2023. god.
Crijevne infekcije	5.208	6.025	6.386
Respiratorne infekcije	1.761	2.771	4.307
Urogenitalne infekcije	16.754	17.187	17.623
Anaerobne bakterije	450	385	344
Infekcije središnjeg živčanog sustava	23	32	44
Dijagnostika sepse	1.434	1.029	1.223
Bakteriološka serologija	166	330	344
Parazitologija	4.032	4.413	4.573
Mikologija	1.565	1.807	2.534
Enteralni virusi	341	716	865
Dijagnostika tuberkuloze	405	760	831
Respiratorni virusi	28.116	14.624	4.511
Ostalo	1.959	3.487	2.806
Ukupno	61.809	53.566	46.391

Tablica 3. Prikaz pregledanih uzoraka stolice na okultno krvarenje u Službi za mikrobiologiju u razdoblju od 2021.- 2023. godine

Broj uzoraka u 2021. god.			Broj uzoraka u 2022. god.			Broj uzoraka u 2023. god.		
pozitivnih	negativnih	ukupno	pozitivnih	negativnih	ukupno	pozitivnih	negativnih	ukupno
18	432	450	24	2.138	2.162	4	529	533

U svrhu provođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka debelog crijeva u 2023. godini obrađena su 533 uzorka stolice na okultno krvarenje, od kojih je 4 bilo pozitivno.

U 2023.g. obrađeno je 72 QFT (Quantiferonskih testova).

Služba za mikrobiologiju 01.velječe 2021.g. počela je s radom molekularne dijagnostike detektiranja SARS-CoV-2 virusa detektirajući 3 sekvence poznatih gena PCR dijagnostikom iz uzoraka oro- i nazofarinksa.

PCR dijagnostikom dokazivanja bolesti COVID – 19 u 2023.g. obrađeno je 4.486 uzoraka, od čega je 15 bilo pozitivno, dok je brzim antigenskim testovima (BAT) obrađeno 25 uzoraka od kojih je 3 bilo pozitivno.

Tablica 4. Prikaz obrađenih uzoraka u dokazivanju bolesti COVID -19 u Službi za mikrobiologiju u 2023.g.

Broj PCR uzoraka			Broj BAT uzoraka			Ukupan broj		
pozitivnih	negativnih	ukupno	pozitivnih	negativnih	ukupno	pozitivnih	negativnih	ukupno
145	4.341	4.486	3	22	25	148	4.63	4.511

PCR metodom (Polimerase chain reaction) iz obrisaka cerviksa automatiziranim PCR sustavom od 1. prosinca 2022. godine uvedeno je dokazivanje *Chlamydiae trachomatis* te *Naisseriae gonorrhoeae*, *Mycoplasma genitalum* i *Trichomonas vaginalis*. Također je tada uvedeno i dokazivanje HPV-a (Humani papiloma virus): HPV-16, HPV-18 i HR-HPV (31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68).

U 2023.g. obrađeno je 926 zoraka na *Chlamydiae trachomatis* od kojih je 20 uzoraka bilo pozitivno, odnosno 2,16 %, dok je HPV uzoraka obrađeno ukupno 206, od kojih je 70 uzoraka bilo pozitivno, dakle pozitivitet iznosi 33,98 % tetiranih.

Od 04.svibnja 2023. godine uključeni smo u Nacionalni program otkrivanja karcinoma vrata maternice te je do kraja 2023.godine obrađeno 860 uzoraka.

Od 4. prosinca 2023. godine uvdeno je detektiranje *Bordetellae pertusis* (uzročnika hripavca) iz obriska nazofarinksa te je tijekom prosinca obrađeno 216 uzoraka od kojih je 44 bilo pozitivno, odnosno 20,37 %.

U Službi za mikrobiologiju svake godine provodi se kontrola kvalitete tehnološko- mikrobiološkog ispitivanja:

1. Vanjska kontrola:
  - a) UK NEQAS - The United Kingdom National External Quality Assessment Service
  - b) EARS - The European Antimicrobial Resistance Surveillance
  - c) QCMD - Quality Control for Molecular Diagnostics – u molekularnoj dijagnostici HPV i *Chlamydiae*
2. Međulaboratorijska kontrola od strane Referalnog centra za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike.
3. Unutarnja kontola – testiranje ATCC sojevima pri rutinskom radu u laboratoriju pri izradi antibiograma.

Mikrobiološki laboratorij uključen je i u:

1. EARS - Europski projekt praćenja otpornosti bakterijskih izolata iz primarno sterilnih materijala, EARSS, od 2010. godine u sklopu Europskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti, ECDC.
2. Projekt Praćenje rezistencije bakterija na antibiotike u Republici Hrvatskoj pri Akademiji medicinskih znanosti Hrvatske, Kolegij javnog zdravstva od 2001.godine.

Prema vrsti bakterijskih izolata prati se rezistencija na antibiotike zadnja tri mjeseca u godini, odnosno čitavu godinu. Rezultati se godišnje objavljuju u publikaciji Osjetljivost i rezistencija bakterija na antibiotike u RH u papirnatom i elektronskom obliku na www.iskra.bfm.hr ili www.hdkm.hr.

U Službi za mikrobiologiju ZZJZ VPŽ zaposleno je 2 specijalista mikrobiologije. Jedan mikrobiolog je član Povjerenstva za bolničke infekcije Opće bolnice Virovitica. Na specijalizaciji iz medicinske mikrobiologije s parazitologijom je od 01.03.2022.g. jedan doktor medicine. U Djelatnosti mikrobiologije zaposleno je : 1 mag.med.lab.dijagnostike, 1 bacc.med.lab.dijagnostike i 5 medicinsko-laboratorijskih tehničara.

U Službi za mikrobiologiju od 12.06.2023.g. na pripravničkom stažu je jedna pripravnica zdravstveno-laboratorijskog usmjerenja (mag.medicinsko-laboratorijske dijagnostike) koja prema važećem Pravilniku o pripravničkom stažu i stručnim ispitima zdravstvenih radnika (NN 6/91) obavlja pripravnički staž i priprema stručni ispit.

Kroz 2023.g. ostvaren je nastavak suradnje s Otvorenim učilištem „Omega“ iz Virovitice gdje su polaznici za zanimanje farmaceutski tehničar obavljali teorijski i praktični dio nastave iz područja mikrobiologije s parazitologijom prema programu prekvalifikacije.

6) SLUŽBA ZA ZDRAVSTVENU EKOLOGIJU

Služba za zdravstvenu ekologiju osposobljena je prema:

1) Zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 za ispitivanja hrane, voda i mikrobiološko ispitivanje objekta; Uzorkovanje hrane i voda. Akreditacija obuhvaća postupke navedene u Prilogu Potvrdu o akreditaciji br. 1246 (HAA: KLASA: 383-02/14-30/012; URBROJ: 569-02/2-18-14; Zagreb 25.07.2018.)

Služba za zdravstvenu ekologiju je ovlaštena prema:

2) Rješenju Ministarstva poljoprivrede (KLASA:UP/I-310-26/14-01/08; URBROJ:525-10/1308-14-5; Dana 20.listopada 2014.) za službeni laboratorij kontrole hrane

3) Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i energetike (KLASA:UP/I-325-07/19-02/08; URBROJ: 517-07-1-2-1-19-3; Zagreb 4. lipnja 2019.) o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja površinskih (rijeke i jezera), podzemnih i otpadnih voda

4) Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode (KLASA:UP/I 351-02/14-08/49; URBROJ: 517-06-2-1-1-14-2; Dana 10.travnja 2014.) za praćenje sastavnica okoliša

5) Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prirode (KLASA:UP/I 351-02/14-08/36; URBROJ: 517-06-2-2-2-14-4; Dana 10.lipnja 2014.) za izradu posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša

6) Rješenje Ministarstva zdravstva (KLASA:UP/I-541-02/18-03/05; URBROJ: 534-07-2-1-3/2-18-8; Zagreb, 13. srpnja 2018.) o ispunjenju uvjeta za obavljanje analiza u svrhu provođenja monitoringa i drugih službenih kontrola vode za ljudsku potrošnju te ispitivanja zdravstvene ispravnosti vode ljudsku potrošnju u građevinama prije izdavanja uporabne dozvole

1. PREGLEDANI UZORCI HRANE I BRISEVA

1.1. Higijenska i zdravstvena ispravnost hrane

Tijekom 2023. godine ispitano je ukupno je 1.136 uzoraka hrane. Od toga je izvršeno 843 bakterioloških pretraga i 297 kemijske pretrage.

Iz područja kemije hrane ispitivala se energetska vrijednost, nutritivna vrijednost, sadržaj soli u pekarskim proizvodima, sadržaj vode u rabljenom jestivom ulju, alkohol, ukupni i slobodni SO₂, ukupne kiseline, masti, proteini, mineralni ostatak, sol, suha tvar, električna vodljivost, sadržaj vode i HMF u medu i dr.

Iz područja mikrobiologije hrane ispitivali su se mikroorganizmi iz područja kriterija sigurnosti hrane- *Salmonella* spp, *Listeria monocytogenes*, Koagulaza pozitivni stafilokok i *Escherichia coli*. Iz područja kriterija higijene u procesu proizvodnje osim navedenih mikroorganizama ispitivali su se Aerobne mezofilne bakterije, Aerobne sporogene bakterije, Enterobacteriaceae, Kvasci, Plijesni, Sulfitreducirajuće klostridije, *Bacillus cereus*, *Enterococcus* spp i dr.. Primjenjivao se Zakon o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu (NN 83/2022).), Vodič za mikrobiološke kriterije za hranu (3. izmijenjeno izdanje, ožujak 2011., MP), Zakon o hrani (NN 18/2023) i Uredba komisije (EZ-a) br.2073/2005 od 15. studenog 2005. o mikrobiološkim kriterijima za prehrambene proizvode, uključujući sve izmjene i dopune.

Državni inspektorat republike Hrvatske (sanitarna inspekcije) dostavio je 25 uzoraka hrane s jednom I pet elementarnih jedinica na bakteriološku analizu u Službu za zdravstvenu ekologiju kao ovlaštenu službeni laboratorij Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“.

Tablica 1. Prikaz analiziranih uzoraka dostavljenih od Državnog inspektorata Republike Hrvatske tijekom 2023. godine .

Naziv uzorka	Ukupno	Sukladno	Nije sukladno
Mljeveno meso i mesni pripravci ne-peradi (S/10 g)	5	4	1
Pakirano rezano sušeno i dimljeno meso (trajne kobasice i proizvodi)	3	3	0
Polutrajne kobasice (tirolska, šunk. i dr.) obarene kobasice, polutrajni suhom. proiz. i sl. proizvodi	2	2	0
Sladoledi, smrznuti desertni i slični proizvodi	4	4	0
Slastice (slastičarski kolači) s punjenjem i gotove kreme	6	6	0
Trajne kobasice i drugi trajni suhomesnati proizvodi	3	3	0
Začini, začinske biljke i njihove mješavine	2	2	0
UKUPNO	25	24	1

U Službi za zdravstvenu ekologiju akreditirano je prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017 iz područja mikrobiologije hrane 8 metoda, iz područja kemije hrane (matriks med) 1 metoda, za uzimanje s površina u proizvodnji i prometu hrane 1 metoda, za bakteriološko uzorkovanje hrane 1 metoda, iz područja mikrobiologije voda 7 metoda, iz područja kemije voda 7 metoda, iz područja uzimanja uzoraka voda 5 metoda (uzimanje uzoraka vode za ljudsku potrošnju i bazensku vodu, uzimanje podzemne vode, uzimanje površinske vode tekućice, uzimanje površinske vode stajaćice, i uzimanje otpadne vode.) Potvrdu o akreditaciji je izdala Hrvatska akreditacijska agencija i vrijedi do 13. srpnja 2025. godine. Jednom u godini ili godini i pol dana ocjenitelji Hrvatske akreditacijske agencije provode nadzor rada tijekom izdanog razdoblja ovlaštenja.

Dana 20. listopada 2014. Ministarstvo poljoprivrede ovlastilo je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije za **službeni laboratorij** za kontrolu službenih uzoraka uzetih od strane Sanitarne inspekcije. Ovlaštenje vrijedi za uzorke hrane i vode za ljudsku potrošnju i vrijedi do izdavanja novog rješenja.

Tablica 2. Pregledani uzorci hrane razvrstane po grupama tijekom 2023. godine

	Mikrobiološki pregledano					Kemijski pregledano				
	Državni inspektorat	Po Ugovoru	Bakteriološki	Sukladno	Nije sukladno	Državni inspektorat	Po ugovoru	Kemijski	Sukladno	Nije sukladno
Aktivitet vode (aw) u hrani		3	3	3	0					
Alkoholni ocat						2	2	2	0	
Alkoholno piće						1	1	0	1	
Bacillus cereus u ostaloj hrani		1	1	1	0					
Bjelančev.proizvodi biljnog podrijetla (na bazi soje,drugih uljarica,žita,kvasca i dr.)		5	5	4	1					
Dimljena i sušena riba		60	60	12	48	1	1	0	1	
Drugi pčelinji proizvodi i proizvodi na bazi meda (med s dodacima i slični proizvodi)		5	5	2	3					
Duhanski proizvod						4	4	4	0	
Gotova jela		197	197	194	3					
Gotova jela-pojedini sastojci nisu term obrađeni (salate,hladna predjela,dresinzi,sendviči i dr.)		22	22	22	0					
Gotovi obroci						4	4	4	0	
Herba i zemlja		1	1	1	0					
Hlađena i smrznuta tijesta		1	1	1	0					
Jestive biljne i životinjske masti i ulja		2	2	2	0					
Koncentrirani voćni sokovi,voćni sirupi i sirupi za osvježavajuće bezalkoholne napitke		1	1	0	1					
Kristalni šećer						1	1	1	0	
Kuhinjska sol i pojačivači aroma (glutaminat,inozinat,granilat i dr.		1	1	1	0					
Led		6	6	5	1					
Med		9	9	9	0					
Med i pčelinji proizvodi						63	63	62	1	
Mesni pripravci iz proizvodnje (smjesa za ćevape, pljeskavice i sl.)		20	20	19	1					
Mesni proizvod						5	5	5	0	
Mljeveno meso i mesni pripravci ne-peradi (S/10 g)	5	1	6	5	1					
Nepasterizirano pivo		4	4	2	2	3	3	2	1	
Orašasti plodovi i njihovi proizvodi						2	2	2	0	
Otpadno jestivo ulje						170	170	170	0	
Pakirano rezano sušeno i dimljeno meso (trajne kobasice i proizvodi)	3		3	3	0					
Paprika slatka						2	2	2	0	
Para u atmosferi/dimilica/duplikator		2	2	2	0					
Paster. proizvodi od voća,povr. i gljiva,konc. od povr i kuh žel. voćni proiz.(marm.pekmez,džem.i sl		10	10	8	2					
Pasterizirane polukonzerve (čuvaju se na temperaturama hlađenja)		10	10	9	1					
Pasterizirane polukonzerve (čuvaju se na temperaturama hlađenja)						2	2	2	0	
Pekarski proizvodi (kruh,grisini,pereci,mlinci,prepečenci)		34	34	34	0					
Polutrajne kobasice (tirolska,šunk. i dr.)obarene kobasice,polutrajni suhom.proiz.i sl.proizvodi	2	2	4	4	0					
Porcionirano meso i meso u malim komadima		22	22	22	0					
Riba i riblji proizvodi						4	4	4	0	
Sendvič						5	5	5	0	
Sirovo mlijeko,namijenjeno konzumaciji bez predhodne toplinske obrade		1	1	0	1					
Sladoleđi,smrznuti desertni i slični proizvodi	4	11	15	12	3					
Slastice (slastičarski kolači) bez punjenja		5	5	5	0					
Slastice (slastičarski kolači) s punjenjem i gotove kreme	6	18	24	24	0					
Smjesa za perad, goveda		2	2	2	0	2	2	2	0	
Smrznuti proizvodi,gotovi za kulinarsku pripremu (fileti,panirani proizvodi,plodovi mora itd.)		7	7	7	0					
Suha tjestenina		2	2	2	0					
Suho čajno bilje						3	3	3	0	
Suho čajno bilje koje se priprema vrelom vodom		5	5	5	0					
Sušeno i kandirano voće, plodovi i sjemenke smokve, badem,mak i dr.)sušeno povrće i sušene gljive		8	8	5	3					
Svježa i smrznuta porcionirana i konfekcionirana riba						1	1	1	0	
Svježa i smrznuta riba (u komadima težim od 0,5kg)		207	207	165	42					
Svježe dozrijevano meso		1	1	1	0					
Svježi mliječni proizvod od sirovog mlijeka		1	1	1	0					
Svježi riblji proizvod (S/25g, Ec/g)		13	13	5	8					
Šećeri,glukozni sirup,zamjene za šećer i zaslađivači		10	10	10	0					
Tekući šećer						10	10	10	0	
Trajne kobasice i drugi trajni suhomesnati proizvodi	3	9	12	11	1	2	2	2	0	
Trupovi goveda, ovce, kože higijena klanja		6	6	6	0					
Trupovi svinja higijena klanja		13	13	13	0					
Vino		1	1	1	0					
Vinski ocat						3	3	3	0	
Voćni sokovi,gazirani voćni sokovi i osvježavajuća bezalkoholna pića		4	4	4	0					
Začini,začinske biljke i njihove mješavine	2	74	76	48	28	7	7	7	0	
Žito i mlinski proizvodi		1	1	1	0					
UKUPNO	25	818	843	693	150	297	297	293	4	

1.1.1. Analiza meda

Služba za zdravstvenu ekologiju sudjeluje u analizi meda koji se dostavljaju na analizu u okviru Pravilnika o provedbi mjera Nacionalnog pčelarskog programa.

Za vrijeme održavanja Agroexpo-a 2023. u okviru 18. Županijskog i 15. Međunarodnog ocjenjivanja meda Virovitičko-podravske županije laboratorijski je ispitano je 49 uzorka monoflornog i poliflornog meda na melisopalinološku analizu, električnu vodljivost, sadržaj vode i koncentraciju hidroksimetilfurfurala. Jedan uzorak meda je prije senzorske ocjene isključen zbog povišenog sadržaja vode. Za fizikalno-kemijsku analizu uzorka meda primijenio se Pravilnik o medu (N.N. 53/2015, 47/2017), dok se za melisopalinološku analizu primijenio Pravilnik o kakvoći uniflornog meda (N.N. 122/2009, N.N. 141/2013). Senzorska ocjena 48 uzorka meda je provedena 28. kolovoza 2023. godine u Virovitici.

Tablica 3. Prikaz broja dodjeljenih odličja

Redni broj	Odličje	Broj
1.	Zlato	20
2.	Srebro	23
3.	Bronca	5
ukupno		48

Tablica 4. Prikaz dodjeljenih odličja po vrstama meda

Naziv	Broj uzoraka	Odličje
Bagremov med	14	Zlato–8; Srebro–5; Bronca–1
Lipov med	14	Zlato–4; Srebro–10
Cvjetni med	11	Zlato–2; Srebro–5; Bronca–4
Med od amfore	3	Zlato–3
Medljikovac	3	Zlato–3
Kestenov med	1	Srebro–1
Lipov medljikovac	2	Srebro–2

1.2. Brisevi radnih površina, pribora, opreme i ruku zaposlenih u proizvodnji i prometu hrane

Ispitano je ukupno 4.960 uzoraka površina opreme i ruku zaposlenih koje dolaze u dodir s hranom u ukupno 761 objekta.

U uzorcima ispirka briseva i otisaka određivale su se Aerobne mezofilne bakterije i Enterobakterije.

Ukupno 41 (0,83 %) uzoraka nije bilo prihvatljive mikrobiološke čistoće jer su imali povišen broj Aerobno mezofilnih bakterija i Enterobakterija u odnosu na zadani standard u Pravilniku o učestalosti kontrole i normativima mikrobiološke čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom (NN 137/2009).

Metoda uzimanja uzoraka s površina otiskom i u ispirku brisa je akreditirana po normi HRN ISO 18593:2008 prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 za ispitne laboratorije.

Tablica 5. Mikrobiološka ispravnost briseva uzetih u objektima koji posluju s hranom tijekom 2023.godine

Naručitelj	Ukupno briseva/ otisaka	Prihvatljiva mikrobiološka čistoća brisa	Neprihvatljiva mikrobiološka čistoća brisa
Naručitelj po ugovoru ili narudžbenici	4960	4919	41

Tijekom 2023. godine je ocijenjeno 757 objekata za proizvodnju i promet hrane zadovoljavajućom mikrobiološkom čistoćom, dok su 5 (0,66%) objekata ocijenjena nezadovoljavajućom mikrobiološkom čistoćom.

Tablica 6. Prikaz ispravnosti briseva prema kategorijama objekata

	Broj uzoraka	Broj neispravnih uzoraka	Postotak neispravnih uzoraka (%)	Broj objekata	Broj neispravnih objekata	Postotak neispravnih objekata (%)
Industrija	414	8	1,98	69	2	3,08
Obrt	2587	31	1,20	453	3	0,66
Promet	1959	2	0,10	239	0	0,00
	4960	41	3,28	761	5	3,74

Tablica 7. Neispravnost briseva po grupama pokazatelja

Naziv	Broj uzoraka	Postotak neispravnih (%)
Ukupan broj analiziranih neispravnih uzoraka	41	0,83
Neispravni zbog Ukupnog broja	27	0,54
Neispravni zbog Enterobakterija	14	0,28
Neispravni zbog Enterobakterija i Ukupnog broja	10	0,20

2. PREGLEDANI UZORCI VODA

U Službi za zdravstvenu ekologiju u matriksu voda za ljudsku potrošnju, bazenske vode, otpadne vode, podzemne i površinske vode (stajaćice i tekućice) akreditirano je 13 pokazatelja prema normi HRN EN ISO/IEC 1705. Potvrdu o akreditaciji je izdala Hrvatska akreditacijska agencija i vrijedi do 13. srpnja 2025.godine kada se ponavlja zahtjev za obnavljanje ovlaštenja. Svake godine ocjenitelji Hrvatske akreditacijske agencije provode nadzor rada za izdano razdoblje trajanja ovlaštenja.

2.1. Otpadne vode

U 411 uzoraka otpadne vode i tehnološke otpadne vode pratila se kvaliteta voda prema važećoj vodopravnoj dozvoli, vodopravnom uvjetu, Rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, Rješenju o okolišnoj dozvoli i Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 26/2020). U manjem broju uzoraka pratili su se kemijski pokazatelji u procjednoj i oborinskoj vodi.

U uzorcima otpadne vode, koje se ispuštaju u sustav javne odvodnje, prirodni prijemnik ili sabirnu jamu, ispitivali su se: fizikalni, organski i anorganski pokazatelji.

Služba za zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije je po Rješenju Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja površinskih (rijeke i jezera), podzemnih i otpadnih voda.

Tablica 8. Prikaz analiziranih uzoraka strukture otpadnih voda

	Ukupan broj uzoraka	Neispravno	%
Otpadna voda	386	102	28,90
Ostalo	25	1	4

2.2. Voda za ljudsku potrošnju

Tijekom 2023. godine pretraženo je ukupno 1.038 uzoraka vode za ljudsku potrošnju. Od toga je bilo 968 bakterioloških pretraga i 956 kemijskih pretraga. Po ugovorima redovito se i dalje u Zavodu pratila zdravstvena ispravnost i kvaliteta vode za ljudsku potrošnju u vodoopskrbnim objektima u Orahovici, Slatini i Voćinu.

U okviru **monitoringa vode za ljudsku potrošnju iz javne i lokalne vodoopskrbe** propisano prema Pravilniku o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitorinzima vode namijenjene za ljudsku potrošnju (N.N. br. 64/23, 88/23) s područja cijele županije analizirano je 141 uzoraka na fizikalno-kemijske i bakteriološke pokazatelje. U okviru monitoringa na parametre skupine "A" iz javne vodoopskrbe analizirano je 123 uzoraka i 14 uzoraka iz lokalne vodoopskrbe. U okviru parametara skupine "B" analizirano je 12 uzoraka obrađene vode za ljudsku potrošnju na mjestima potrošnje javne vodoopskrbe, 6 uzoraka vode za ljudsku potrošnju na mjestima potrošnje lokalne vodoopskrbe i 6 uzoraka vode iz izvorišta vode namijenjeno javnoj vodoopskrbi.

Tablica 9. Ostvareni broj uzoraka vode za ljudsku potrošnju u okviru monitoringa 2023.

MONITORING VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU				
Virovitičko-podravska županija 2023. godine	Broj uzoraka na parametre skupine „A“		Broj uzoraka na parametre skupine „B“	
	planirano	ostvareno	planirano	ostvareno
Javna vodoopskrba	95	127 (133%)	16	12 (75%)
Lokalna vodoopskrba	14	14 (100%)	7	6 (85%)

Ministarstvo zdravstva je u skladu s prethodno spomenutim Pravilnikom i Zakonu o vodi za ljudsku potrošnju (NN 30/2023) za 2023.godinu donijelo je Plan monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u 2023.godini za sve županije. U okviru tog plana za Virovitičko-podravsku županiju je propisano laboratorijsko ispitivanje za monitoring parametara skupine "A" 95 uzoraka vode za ljudsku potrošnju na mreži javne vodoopskrbe i 14 uzoraka vode na mreži lokalne vodoopskrbe. U okviru plana je za monitoring parametara skupine "B" propisano za laboratorijsko ispitivanje 16 uzoraka vode za ljudsku potrošnju na mreži javne vodoopskrbe, 7 uzoraka vode na mreži lokalne vodoopskrbe i 6 uzoraka vode iz izvorišta lokalne vodoopskrbe. Slijedom toga, monitoring parametara skupine "A" na mreži javne vodoopskrbe je realiziran s 133 % i lokalne vodoopskrbe s 100 %. Monitoring parametara skupine "B" na mreži javne vodoopskrbe je realiziran s 75 % i lokalne vodoopskrbe s 85 %. Uzorci vode na mreži lokalne vodoopskrbe su istovjetni s uzorcima vode iz izvorišta vode lokalne vodoopskrbe jer nema prerade i dezinfekcije.

Parametri skupine "A" su: fizikalno-kemijski - temperatura vode, rezidua dezinficijensa, okus, miris, boja, mutnoća, koncentracija vodikovih iona, električna vodljivost, amonij, nitriti, nitrati, kloridi, oksidativnost, kloridi, željezo i mikrobiološki- Ukupne koliformne bakterije, *Escherichia coli*, Enterokoki, Broj kolonija na 36°C i Broj kolonija na 22°C. Parametri skupine "B" obuhvaćaju, osim parametara skupine "A", metale, metaloide, ione, organske spojeve, lakohlapive halogenirane ugljikovodike, policikličke aromatske ugljikovodike, benzene, toluene, ksilen, nekoliko skupina pesticide i enteroviruse.

U svrhu ispitivanja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u građevinama prije izdavanja uporabne dozvole (prijasnji naziv A-test), prema odredbama Pravilniku o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitorinzima vode namijenjene za ljudsku potrošnju (N.N. br. 64/23, 88/23) analizirano je ukupno 191 uzoraka vode za ljudsku potrošnju na 20 pokazatelja.

Tablica 10. Zbirni podaci za kemijsku i bakteriološku analizu vode za ljudsku potrošnju s područja Virovitičko-podravске županije u 2023. godini

1. VODA ZA LJUDSKU POTROŠNJU	Ukupno uzoraka	KEMIJSKI			MIKROBIOLOŠKI		
		broj uzoraka	neispravno		Broj uzoraka	neispravno	
			broj	%		broj	%
1.1 javni vodovodi	835	783	57	7,28	793	25	3,15
1.1.1.sirova voda-ukupno po ugovoru	47	47	39	82,98	39	6	15,38
1.1.2.prerađena voda-ukupno monitoring Virovitičko-podravska županija	117	116	0,00	0,00	116	1	0,86
po ugovoru	671	620	18	2,90	638	18	2,82
1.2.ostali javni objekti-ukupno monitoring Virovitičko-podravska županija	72	61	5	8,20	68	17	25,00
po ugovoru	19	19	0	10,53	19	4	21,05
1.3. voda u originalnoj ambalaži	6	6	0,00	0,00	2	0,00	0,00
1.4. individualna vodoopskrba	13	9	6	55,56	13	10	76,92
1.5. ostalo	11	11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tablica 11. Srednje vrijednosti pokazatelja u vodi za ljudsku potrošnju iz javne vodoopskrbe 2023.godine (podaci dobiveni temeljem broja uzoraka vode za ljudsku potrošnju u okviru monitoringa 2023.)

Pokazatelji	Virkom doo Virovitica ZO ¹ Bikana	Komrad doo Slatina ZO ¹ Medinci	Voda doo Orahovica ZO ¹ Tisovac	Voda doo Orahovica ZO ¹ Fatovi	Komrad doo Slatina ZO ¹ Voćin	Vodakom doo Pitomača ZO ¹ Lisičine	MDK ²
Boja	2,16	4,49	4,73	1,68	4,10	1,15	20 mg/L PtCo skale
Mutnoća	0,32	1,23	1,16	0,35	1,17	0,26	4 °NTU
Temperatura	13,65	14,09	14,69	13,60	14,46	12,16	25°C
Električna vodljivost	573,13	595,84	502,55	344,63	353,75	477,75	2500 µS/cm
pH vrijednost	7,37	7,33	7,69	7,11	7,34	7,87	6,5-9,5 pH jedinica
Utrošak KMnO ₄	0,57	0,95	0,11	0,09	0,77	0,18	5 mg O ₂ /L
Amonijak	0,01	0,05	0,02	0,01	0,02	0,01	0,50 mg NH ⁴⁺ /L
Nitriti	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,50 mg NO ²⁻ /L
Nitrati	1,11	2,36	13,85	17,04	3,39	1,67	50 mg NO ³⁻ /L
Kloridi	15,16	9,44	3,87	9,99	1,27	3,20	250 mg Cl/L
Željezo	20,60	73,78	2,00	16,32	29,7	5,80	200 µg Fe ²⁺ /L
Ukupni koliformi	0	0	0	0,30	2,25	0	0/100 mL
<i>Escherichia coli</i>	0	0	0	0	0	0	0/100 mL
Enterokoki	0	0	0	0	0	0	0/100 mL
Broj kolonija 22222236 ^e	4,58	9,35	5,58	6,89	6,18	3,40	100/mL
Broj kolonija 22°C	3,73	6,20	3,24	7,45	4,70	2,50	100/mL
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	0	0	0	0	0	0	0/100 mL
<i>Clostridium perfringens</i>	0	0	0	0	0,12	0	0/100 mL

¹Zona vodoopskrbe; ²Maksimalno dozvoljena koncentracija prema Pravilniku o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitorinzima vode namijenjene za ljudsku potrošnju (N.N. br. 64/23, 88/23)

Tablica 12. Srednje vrijednosti pokazatelja u vodi za ljudsku potrošnju ispitanih iz lokalne vodoopskrbe 2023.godine

Pokazatelji	Sedlarica	Vukosavljevica	Dinjevac	Grabrovnica	Mala Črešnjevnica	Velika Črešnjevnica	Turnašica	Slatinski	Drenovac	MDK ²
Boja	1,67	3,92	7,50	1,00	0,33	0,75	1,50	6,33		20 mg/L PtCo skale
Mutnoća	0,33	0,32	6,04	0,28	0,29	0,25	0,75	0,53		4 °NTU
Temperatura	11,1	14,14	7,90	11,00	10,13	9,93	8,70	13,40		25°C
Električna vodljivost	533,00	683,96	454,00	411,50	526,33	416,50	588,50	35,00		2500 µS/cm

pH vrijednost	7,33	7,29	7,70	7,70	7,50	7,33	7,45	6,90	6,5-9,5 pH jedinica
Utrošak KMnO ₄	0,17	0,32	0,38	0,00	0,00	0,16	0	0	5 mg O ₂ /L
Amonijak	0,02	0,02	0,04	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,50 mg NH ⁴⁺ /L
Nitriti	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,50 mg NO ²⁻ /L
Nitrati	20,20	21,19	4,62	0,85	15,49	7,57	17,13	6,46	50 mg NO ³⁻ /L
Kloridi	7,23	20,70	9,52	1,14	6,91	4,31	11,54	0,51	250 mg Cl/L
Željezo	7,03	/	402,8	1,25	1,83	7,70	71,00	13,70	200 µg Fe ²⁺ /L
Ukupni koliformi	5	0	0	0	13,50	0	0	0	0/100 mL
<i>Escherichia coli</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0/100 mL
Enterokoki	0	0	0	0	0	0	0	0	0/100 mL
Broj kolonija 36°C	45,33	9,92	0	42,00	35,67	8,25	6,00	3,67	100/mL
Broj kolonija 22°C	26,00	12,29	0	43,00	12,67	6,00	20,00	1,67	100/mL
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	/	/	/	/	/	/	/	/	0/100 mL
<i>Clostridium perfringens</i>	/	0,00	/	/	/	/	/	/	0/100 mL

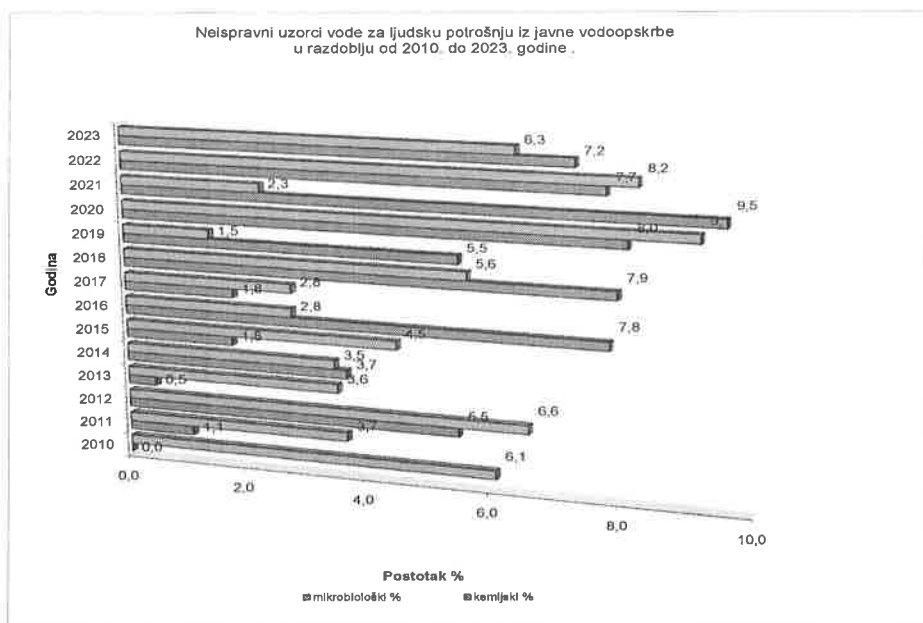
²Pravilnika o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe (NN 125/2017, 39/2020)

Tijekom 2023.g. je provedeno ispitivanje 6 uzoraka **izvorišta vode** namijenjeno javnoj vodoopskrbi prema Zakonu o vodi za ljudsku potrošnju (NN 30/2023). Tvrtke koje obavljaju javnu vodoopskrbu Virkom d.o.o., Komrad d.o.o., Vodakom d.o.o. i Voda d.o.o. su provele ispitivanje uzoraka izvorišta vode namijenjeno javnoj vodoopskrbi u obimu monitoringa parametara skupine „B“ pri čemu je ispitano ukupno 136 pokazatelja u svakom uzorku.

Dubinski zdenci koji služe kao izvorište vode namijenjeno javnoj vodoopskrbi po svojem prirodnom sastavu imaju povišene vrijednosti željeza, mangana, amonijaka, mutnoće i boje iznad maksimalno dozvoljene koncentracije. To su indikatorski parametri dok su paramteri zdravstvene ispravnosti u vodi iz izvorišta vode iz dubinskih zdenaca svi ispod maksimalno dozvoljene koncentracije. Povišene vrijednosti se preradom vode smanjuju ispod maksimalno dozvoljenih vrijednosti koje su propisane u Pravilniku o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe (NN 125/2017, 39/2020) i obrađena voda se kao takva distribuira u vodoopskrbnu mrežu kao voda za ljudsku potrošnju.

Pokazatelji pesticida, triazina, policikličkih aromatskih ugljikovodika, organski spojevi i nekih metala su ispod granice detekcije. Slijedom toga su ti uzorci zdravstveno ispravni. *Analize su pokazale da nema opasnih i toksičnih tvari u izvorištima vode namijenjeno javnoj vodoopskrbi na koje su ispitivane.*

Slika 1. Prikaz neispravnih uzoraka vode za ljudsku potrošnju iz javne vodoopskrbe izražene u postocima na području Virovitičko-podravске županije u razdoblju od 2010. do 2023. godine.

2.3. Bazenska voda za fizikalnu terapiju, kupanje i rekreaciju

Uzorci bazenske vode su se ocjenjivali prema Pravilniku o sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima bazenskih kupališta te o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda (NN 59/2020).

Tablica 13. Prikaz analiziranih uzoraka bazenske vode u 2023. godini

Naziv	Ukupno	Odgovara	Ne odgovara
Vode za kupanje-ukupno	31	30	1
Dom zdravlja VPŽ-e, bazen zatvoreni	11	11	1
HCK Gradsko društvo Ck-a, bazen zatvoreni	9	9	0
Opća bolnica Virovitica, bazen zatvoreni	10	10	0

2.4. Površinske i podzemne vode

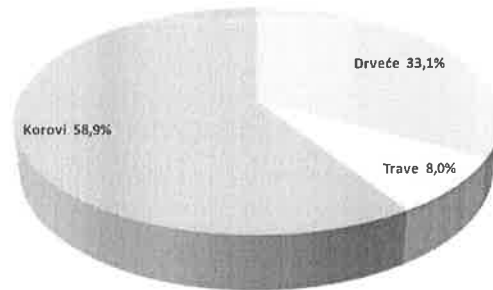
Tablica 14. Prikaz analiziranih uzoraka površinske i podzemne vode u 2023.

Naziv	Ukupno	Odgovara	Ne odgovara
Površinska voda	51	51	0
Podzemna voda	39	39	0

3. ODREĐIVANJE VRSTE I KONCENTRACIJE PELUDI DRVEĆA, TRAVA I KOROVA U VIROVITICI

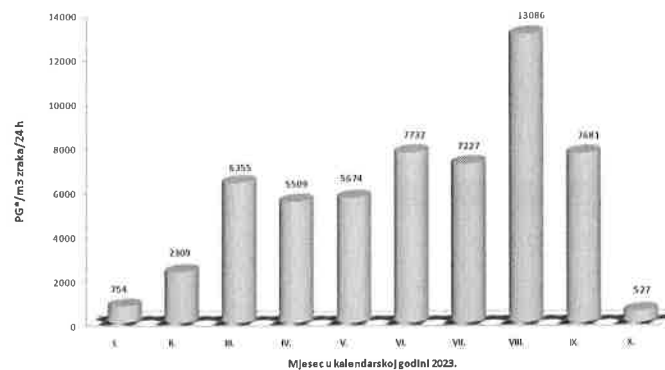
3.1. VIROVITICA

Od 6. siječnja 2023. godine započeta je **devetnaesta** uzastopna godina određivanja vrste i koncentracije peludi drveća, trava i korova u vanjskom zraku grada Virovitice i okolice. Mjerenje je trajalo do 31. listopada 2023. godine. Ukupno je mikroskopski pregledano **299 preparata** u kojima su određivane peludi. Utvrđeno je ukupno **56.854** zrnaca peludi drveća, trava i korova. U ukupnom godišnjem spektru peludnih zrnaca prevladavala je **pelud korova** s udjelom od **58,9 %**, zatim **pelud drveća** s **33,1 %** te **pelud trava** sa **8,0 %**.

Slika 2. Udjeli peludi drveća, trava i korova u ukupnoj godišnjoj količini peludi u vanjskom zraku u Virovitici i okolici tijekom mjerenja 2023. godine

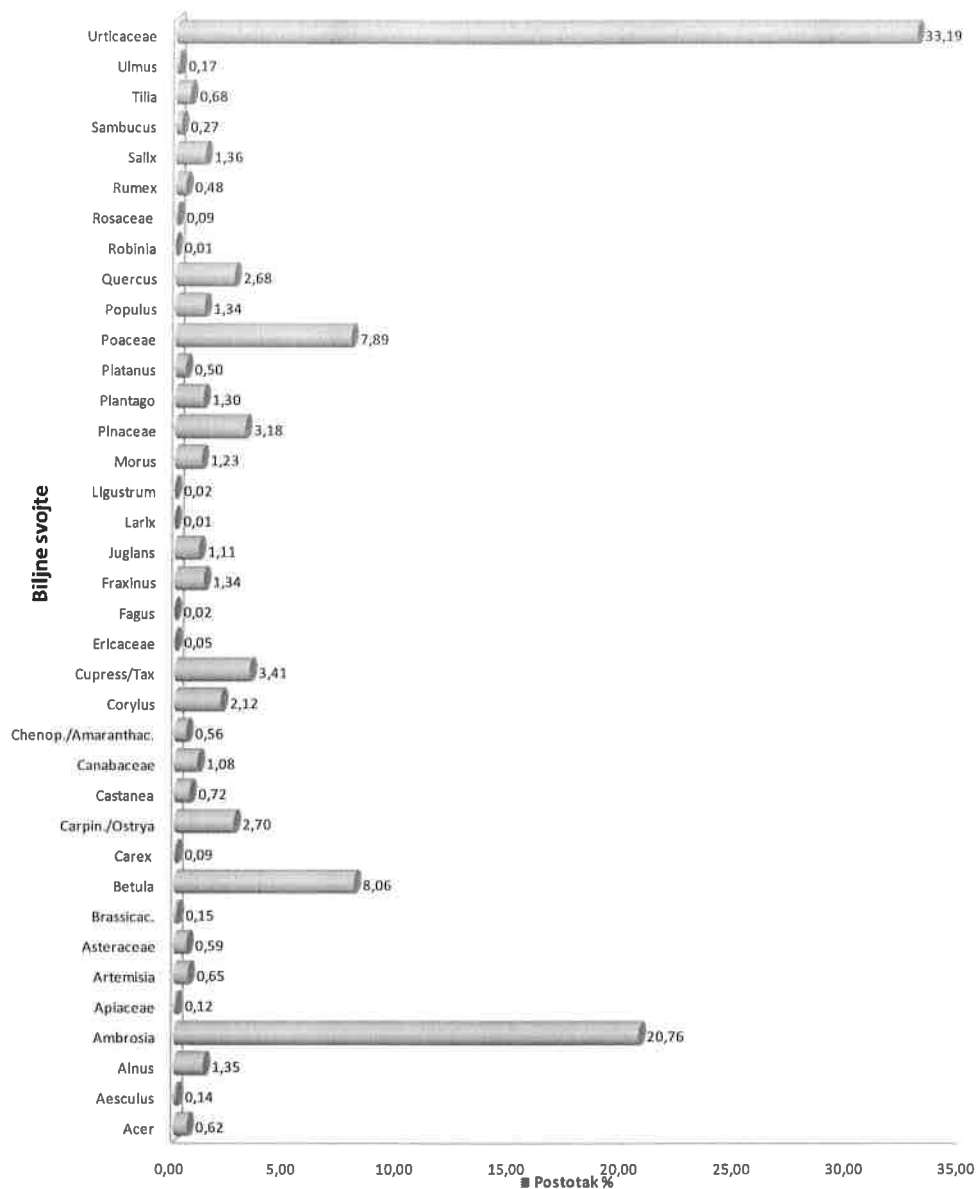
U mjesecu **kolovozu** ukupno je izmjereno 13.086 peludnih zrnaca/m³ zraka i to je **mjesec s najviše peludnih zrnaca u 2023. godini**. U zraku je zabilježena alergogena pelud korova ambrozije s 41,9 % te pelud koprivovki s 48,5 %. Zabilježena je i pelud korova štitarki, pelina, glavočika, konopljovke, lobode, trputca i kiselice, pelud trava te sporadično pelud drveća čempresa i lipe. Vršna koncentracija je zabilježena 20. kolovoza sa 1.077 peludnih zrnaca/m³ zraka. Pelud iz skupine trava su činila udjel od 1,3 %, pelud iz skupine korova 98,7 % i pelud iz skupine drveća manje od 0,1 % u vanjskom zraku mjeseca kolovoza.

*PG je pollen grain (peludno zrnce)

Slika 3. Raspodjela koncentracije peludnih zrnaca po mjesecima u vanjskom zraku u Virovitici i okolici za vrijeme mjerenja 2023. godine

Koncentracije peludi drveća, trava i korova u vanjskoj atmosferi određuju se za oko 37 svojti na području grada Virovitice i okolice, a njih 13 ima umjerenu do visoku aeroalergenu pelud koja su činila udio od 50,1 % u odnosu na ukupnu godišnju količinu peludi u 2023. godini.

Slika 4. Prikaz rezultata mjerenja koncentracije peludi u vanjskom zraku pojedinih biljnih svojiti zabilježenih na mjernoj postaji Virovitica tijekom mjerenja 2023. godine

U ukupnom godišnjem spektru peludi najviše je bila zastupljena pelud korova iz porodice Urticaceae (koprivovke) s udjelom od 33,2 %, slijedi aeroalergena pelud limundžika-ambrozije (*Ambrosia* spp) iz skupine korova s udjelom od 20,8 %, zatim aeroalergena pelud breze (*Betula* spp) iz skupine drveća s udjelom od 8,1 % i pelud iz porodice trava (Poaceae) i šaševa (*Carex* spp) s udjelom od 8,0 %.

Prema alergijskom semaforu za Viroviticu i okolicu tijekom 2023. godine u vanjskom zraku:

1. za skupinu **peludi drveća** tijekom polinacije drveća, zabilježena su 102 dana s niskom koncentracijom, 73 dana s umjerenom koncentracijom, **58 dana s visokom koncentracijom** i **1 dan s vrlo visokom koncentracijom** peludi drveća; uzimajući u obzir

1. sve dane mjerenja (299 dana) ukupno 65 dana nije zabilježena pelud drveća u vanjskom zraku;
2. za skupinu **peludi iz porodice trava** tijekom polinacije trava, zabilježena su 93 dana s niskom koncentracijom, 71 dan s umjerenom koncentracijom i **50 dana s visokom koncentracijom peludi** iz porodice trava; uzimajući u obzir sve dane mjerenja (299 dana) ukupno tijekom 85 dana nije zabilježena pelud trava u vanjskom zraku;
3. za skupinu **peludi korova** tijekom polinacije korova, zabilježeno je 59 dana s niskom koncentracijom, 40 dana s umjerenom koncentracijom, **104 dana s visokom koncentracijom** i **17 dana s vrlo visokom koncentracijom** peludi korova, uzimajući u obzir sve dane mjerenja (299 dana) ukupno tijekom 79 dana nije zabilježena pelud trava u vanjskom zraku.

Mjerna postaja je smještena na krovu Opće bolnice Virovitica na visini od 20 m. Uzorkovanje se provodi volumetrijskim sakupljačem peludi i spora, tipa Hirst, proizvođača Burkard, Engleska.

IV EKONOMSKO – FINANCIJSKO POSLOVANJE

Poslovanje Zavoda za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko podravske županije određeno je sljedećim Odlukama i dokumentima:

- Odluka o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja
- Odluka o posebnim standardima i mjerila njihove primjene u provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja
- Izmijenama i dopunama Proračuna Županije za 2023. godinu
- Sporazum između sindikata i Vlade RH o utvrđivanju osnovice za izračun plaća
- Temeljnim i granskim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama
- Izmijenama i dopunama Financijskog plana Zavoda za 2023. godinu

I. Analiza prihoda

I. PRIHODI POSLOVANJA

1. **ŠIFRA 6 – PRIHODI POSLOVANJA** u razdoblju 01.01.-31.12.2023. godine ostvareni su u iznosu od 2.155.835,46 €, u istom razdoblju u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 2.202.658,54 €, te to čini smanjenje prihoda u 2023. godini za 2,1% ili u apsolutnom iznosu za 46.823,08 €.
2. **ŠIFRA 634 – pomoći od izvanproračunskih korisnika** ostvarene su u iznosu 31.448,04 €. Ovi prihodi su ostvareni od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz mjere zapošljavanja pripravnika u iznosu 13.273,44 € (1 pripravnicu- VŠS), te od HZZO (COVID dodatak zaposlenicima u iznosu 6.652,86 € i za organizaciju cijepljenja u iznosu 11.521,74 €). Ovi prihodi su značajno manji u odnosu na 2022. godinu. Manji su iz razloga što smo u 2022. godini imali troje pripravnika, a u 2022. samo jednu pripravnicu, a i prihodi za organizaciju cijepljenja su bili veći u 2022. godini.
3. **ŠIFRA 636 - Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan** ostvareni su u iznosu 59.132,12 € dok su u 2022. ostvareni u iznosu 42.612,82 €. Navedeni prihod Zavod je ostvario od Ministarstva zdravstva za provedbu programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ i projekta „Suradnjom do trijeznog suživota“. Oba projekta provodi Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti. Prihodi na ovoj stavci su veći za 38,80% iz razloga ostvarenja prihoda za projekt „Suradnjom do trijeznog suživota“, a isti nije bio u 2022. godini i za povrat sredstava od MZ za pravomoćne sudske presude (isplate na temelju pravomoćnih sudskih presuda za osnovicu).
4. **ŠIFRA 638 – Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava** ostvareni su u iznosu 40.487,93 €. Sredstva su ostvarena iz Nacionalnog plana oporavka i stabilnosti (NPOO) za liječnika na specijalizaciji (klinička mikrobiologija).
5. **ŠIFRA 641 - Prihodi od financijske imovine** u 2023. godini ostvareni su u iznosu 0,66 €.
6. **ŠIFRA 652 - Prihodi po posebnim propisima** ostvareni su u iznosu od 76.548,12 € te su u odnosu na isto razdoblje u 2022. godini veći za 2.560,68 € ili 3,5%. Ovi prihodi su veći iz razloga većih prihoda od HZZO-a za dopunsko

7. **ŠIFRA 661 - Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga (vlastiti prihodi)** u razdoblju 01.01.-31.12.2023. godine ostvareni su u iznosu od 679.556,34 € te su u 2023. godini u odnosu na isto razdoblje u 2022. godini veći za 26,3% ili u apsolutnom iznosu za 141.298,13 €.

Povećali su se prihodi od usluga zdravstvene ekologije, ali najveći dio povećanja na stavci vlastitih prihoda odnosi se na povećanje prihoda od Opće bolnice Virovitica. Plaćeni su svi računi sa valutom u 2023. godini.

Udio vlastitih prihoda u prihodima poslovanja iznosi 31,60%.

8. **ŠIFRA 67 - Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza** u razdoblju 01.01.-31.12.2023. ostvareni su u iznosu 1.268.190,26 €. Ove prihode čine Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika – **ŠIFRA 671** i Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza – **ŠIFRA 673**.

U Prihode iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika ulaze prihodi:

ŠIFRA 6711-Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja u 2023. godini ostvareni su u iznosu od 13.677,34 € (prevencija ovisnosti na području VPŽ-a u iznosu 4.000,00 €, dio DEC sredstava za financiranje rashoda poslovanja, dio rashoda za kamate na kredit u iznosu 3.077,34 € i 6.600,00 € za suzbijanje invazivnih vrsta komaraca na području VPŽ).

ŠIFRA 6712-Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu 39.816,84 € te smo tim prihodima financirali kupnju automobila za Službe Zavoda (1 automobil za Službu epidemiologije i 1 za Službu javnog zdravstva).

ŠIFRA 6714-Prihodi od nadležnog proračuna za financiranje izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova – ostvareni su u iznosu 50.011,66 €. Navedenim prihodom plaćeni su rashodi za glavnice kredita Zavoda (obračun 31.03. i 30.06.). Prihodi iz nadležnog proračuna su manji u odnosu na 2022. godinu iz razloga ostvarenja manjih prihoda iz proračuna JLPRS za nabavu nefinancijske imovine.

ŠIFRA 673-Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza– ostvareni su u iznosu 1.164.684,42 €.

Prihodi od HZZO-a su se smanjili za 166.541,70 € ili za 12,50 % iz razloga što smo u 2022. godini ostvarivali dodatne prihode od HZZO-a za COVID testiranje, a u 2023. godini ovi prihodi su se značajno smanjili jer se smanjilo i testiranje na COVID.

Prihodi od HZZO-a čine 54,10 % prihoda poslovanja.

9. **ŠIFRA 683 - Ostali prihodi** u 2023. godini ostvareni su u iznosu 471,99 €.

10.

11. **ŠIFRA 723 – Prihodi od prodaje prijevoznih sredstava** u 2023. godini prodali smo putem javne objave natječaja tri automobila u ukupnom iznosu 4.683,20 €. Automobili su bili starosti iz 2008. i 2009. godine i iziskivali su velike troškove održavanja.

Tablica 1. Kretanje prihoda poslovanja Zavoda u razdoblju I-XII mjesec 2022./2023.

U EUR

Red. br.	ŠIFRA	Opis	I.-XII. 2022.	I.-XII. 2023.	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
1.	634	Pomoći od izvanproračunskih korisnika	96.296,17	31.448,04	32,7
2.	636	Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	42.612,82	59.132,12	138,8
3.	638	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	0	40.487,93	0
3.	641	Prihodi od financijske imovine	2,35	0,66	28,1
4.	652	Prihodi po posebnim propisima (participacija, dopunsko)	73.987,44	76.548,12	103,5
5.	661	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	538.258,21	679.556,34	126,3
6.	671	Prihodi iz nadležnog proračuna za financ. red. djel. korisnika proračuna	118.123,30	103.505,84	87,6
7.	673	Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	1.331.226,12	1.164.684,42	87,5
8.	683	Ostali prihodi	2.152,13	471,99	21,9
UKUPNO PRIHODI POSLOVANJA - 6			2.202.658,54	2.155.835,46	97,9
9.	723	Prihodi od prodaje prijevoznih sredstava	0,00	4.683,20	0,0
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE - 7			0,00	4.683,20	0,0
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI 6+7			2.202.658,54	2.160.518,66	98,10

II. RASHODI POSLOVANJA

1. ŠIFRA 3 – RASHODI POSLOVANJA u razdoblju 01.01.-31.12.2023. ostvareni su u iznosu od 1.995.932,34 € te su na razini rashoda 2022. godine.

Na dan 01.01.2023. godine u Zavodu je bilo zaposleno 43 osoba, stanje 31.12.2023. godine broji 42 zaposlenika.

2. ŠIFRA 31-Rashodi za zaposlene u razdoblju 01.01.-31.12.2023. ostvareni su u iznosu od 1.217.252,85 € te su veći u odnosu na 2022. godinu za 162.245,12 € ili za 15,4 %.

Rashode za zaposlene čine Plaće (bruto)-311, Ostali rashodi za zaposlene-312 i Doprinosi na plaće-313.

Plaće za zaposlene povećale su se iz razloga povećanja osnovice za plaće, mijenjali su se koeficijenti, a u 06. mjesecu je počela i isplata privremenog dodatka zaposlenima u javnim službama.

Rashodi za zaposlene čine 61,00 % ukupnih rashoda poslovanja.

3. ŠIFRA 32 - Materijalni rashodi ostvareni su u razdoblju 01.01.-31.12.2023. godine u iznosu 762.599,50 € te su u odnosu na isto razdoblje u 2022. godini manji za 17,90% ili za 165.706,68 €.

Materijalne rashode čine Naknade troškova zaposlenima-321, Rashodi za materijal i energiju-322, Rashodi za usluge-323 i Ostali nespomenuti rashodi poslovanja -329. Materijalni rashodi čine 38,2% ukupnih rashoda poslovanja.

ŠIFRA 321-Naknade troškova zaposlenima ostvarene su u iznosu 51.467,72 € te su na razini rashoda 2022. godine. Povećanje je nastalo na stavkama Stručno usavršavanje zaposlenih i Službenim putovanjima. Smanjenje je iskazano na stavici Naknade za prijevoz zaposlenika.

ŠIFRA 322-Rashodi za materijal i energiju ostvareni su u iznosu 456.515,15 € te su u odnosu na isto razdoblje u 2022. godini manji za 26,10% ili 160.920,19 €. Smanjenje rashoda na ovoj stavci najviše je iz razloga smanjenja rashoda za materijal (smanjeno testiranje na COVID 19 PCR metodom-reagensi). Smanjenje rashoda ostvareno je i na stavci Energija (subvencija države za potrošnju struje i plina) i na rashodima za sitan inventar. Povećanje rashoda iskazano je na stavci 3227-materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje (probijanje vrata i svi radovi u vezi s tim u Službi za epidemiologiju) i 3221-uredski materijal i ostali materijalni rashodi (izrada novih pečata za sve Službe u Zavodu).

ŠIFRA 323-Rashodi za usluge ostvareni su u iznosu 211.147,17 € te su manji za 6,2% ili u apsolutnom iznosu za 14.054,00 € u odnosu na iste rashode u 2022. godini.

Povećanje je ostvareno na rashodima za usluge promidžbe i informiranja (rashodi za program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ i projekt „Suradnjom do trijeznog suživota“.). Najveće smanjenje rashoda na ovoj stavci ostavareno je na rashodima za Intelktualne i osobne usluge (15,6%).

ŠIFRA 329-Ostali nespomenuti rashodi poslovanja ostvareni su u iznosu 43.469,46 €.

Ove rashode čine rashodi za Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično - 3291, Premije osiguranja - 3292, Reprzentacija - 3293, Članarine i norme - 3294, Pristojbe i naknade -3295, Troškovi sudskih postupaka - 3296, te Ostali nespomenuti rashodi poslovanja -3299.

Ovi rashodi su se povećali za 26,5% ili 9.118,36 €. Povećanje je nastalo iz razloga prijenosa sredstava UKLA-i Virovitica i Slatina za projekt „Suradnjom do trijeznog suživota“ (svakoj udruzi doznačeno je 3.981,68 € odnosno ukupno 7.963,36 €).

- 4. ŠIFRA 34 - Financijski rashodi** ostvareni su u iznosu 14.486,99 € te su za 5,3% veći u odnosu na 2022. godinu.
U 2023. godini imali smo 4 obračuna redovnih kamata (31.03., 30.06., 30.09. i 31.12.). Ukupni rashodi za kamate iznose 12.230,38 € što je za 29,97% ili 2.818,37 € više u odnosu na 2022. godinu. Rashodi za kamate su veći iz razloga povećanja kamatne stope (vezana uz EURIBOR).
- 5. ŠIFRA 369-Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna** u 2023. godini nisu ostvareni.
- 6. ŠIFRA 372**-na ovoj stavci ostvareni su rashodi u iznosu 1.593,00 €. Na vedeni rashodi su za školarinu specijalizantu Filipu Stevanovskom za poslijediplomski. Trošak je pokriven iz NPOO-a.
- 7. ŠIFRA X067 – Ukupni prihodi** u 2023. godini iznose 2.160.518,66 €
- 8. ŠIFRA Y034 - Ukupni rashodi** u 2023. godini iznose 2.057.107,10 €
- 9. ŠIFRA X004 – Ukupan višak prihoda** iznosi 103.411,56 €
- 10. ŠIFRA 9221x,9222x MP Manjak prihoda poslovanja – preneseni.** Sa 31.12.2023. iznosi 108.551,16 €

Tablica 2. Kretanje rashoda Zavoda u razdoblju I-XII mjesec 2022./2023.

Red. br.	Šifra	OPIS	Ukupan rashod		
			I.-XII. 2022.	I.-XII. 2023.	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
1.	311	Rashodi za zaposlene/plaće (bruto)	880.007,97	1.022.335,39	116,2
2.	312	Ostali rashodi za zaposlene	36.512,53	39.122,00	107,1
3.	313	Doprinosi na plaće	138.487,23	155.795,46	112,5
4.	321	Naknade troškova zaposlen.	51.318,57	51.467,72	100,3
5.	322	Rashodi za materijal i energiju	617.435,34	456.515,15	73,9
6.	323	Rashodi za usluge	225.201,17	211.147,17	93,8
7.	329	Ostali nespomenuti rashodi	34.351,10	43.469,46	126,5
8.	342	Kamate na primljene kredite i zajmove	9.412,01	12.230,38	129,9
9.	343	Ostali financijski rashodi	4.341,54	2.256,61	52,0
10.	369	Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna	2.415,02	0,00	0,0
UKUPNO RASHODI POSLOVANJA - 3			1.999.482,48	1.995.932,34	99,8
11.	422	Postrojenja i oprema	43.841,85	7.949,16	18,1
12.	423	Prijevozna sredstva	22.310,40	53.225,60	238,6
UKUPNO RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE- 4			66.152,25	61.174,76	92,5
13.	544	Otplata glavnice primljenih kredita	101.793,09	101.650,28	99,9
UKUPNO IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJENIH KREDITA -5			101.793,09	101.650,28	99,9
UKUPNO RASHODI I IZDACI 3+4+5			2.167.427,82	2.158.757,38	99,6

III. PRIHODI I RASHODI OD NEFINANCIJSKE IMOVINE

1. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine -4 – u razdoblju 01.01.-12.12.2023. ostvareni su u iznosu 61.174,76 €.

Uredska oprema i namještaj –5.873,79 €

Oprema za održavanje i zaštitu – 545,00 €

Medicinska i laboratorijska oprema – 1.530,37 €

Prijevozna sredstva u cestovnom prometu – 53.225,60 €.

Nabava nefinancijske imovine financirala se iz: - DEC sredstva 39.816,84 € , PROJEKTI – 2.566,00 € i VLASTITA SREDSTVA 18.791,92 €.

IV. PRIMICI I IZDACI

1. Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova 5 - – u razdoblju 01.01.-31.12.2023. ostvareni su rashodi za otplatu glavnice kredita u iznosu 101.650,28 € (31.03., 30.06.,30.09.,31.12.).

2. Ukupni prihodi i primici iznose **2.160.518,66 €**.

3. Ukupni rashodi i izdaci iznose **2.158.757,38 €**.

4. Višak prihoda i primitaka iznosi **1.761,28 €**.

5. Manjak prihoda i primitaka 9222-9221 – preneseni iznosi **163.714,76 €**.

6. Manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi **161.953,48 €**.

V. ANALIZA REZULTATA POSLOVANJA

Tablica 3. Kretanje prihoda i primitaka i rashoda i izdataka Zavoda u razdoblju I.-XII.2022. – I.-XII.2023.

I.-XII. 2022.		I.-XII. 2023.		Indeks	
Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	3/1	4/2
1	2	3	4	5	6
2.202.658,54	2.167.427,82	2.160.518,66	2.158.757,38	98,09	99,60

Zavod je u razdoblju 01.01.-31.12.2023. ostvario 2.155.835,46 € prihoda poslovanja i 1.995.932,34 € rashoda poslovanja, te je slijedom toga iskazan višak prihoda poslovanja nad rashodima poslovanja u iznosu od 159.903,12 €.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine iznose 4.683,20 €.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine iznose 61.174,76 €.

Nabava nefinancijske imovine financirala se iz vlastitih sredstava, iz projekta MZ i iz DEC sredstava.

Izdaci za otplatu glavnice iznose 101.650,28 € (četiri obračuna glavnice).

Slijedom svega navedenog Zavod je u razdoblju I-XII 2023. godine ostvario 1.761,28 € viška prihoda i primitaka poslovanja nad rashodima i izdacima.

Korekcija rezultata zbog kapitalnih prijenosa

Tijekom 2023. godine evidentirani su na računima kapitalnih prijenosa sredstva u iznosu 158.141,84 € koja su utrošena za nabavu nefinancijske imovine i otplatu zajmova:

- 6361 Program MZ „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ za nabavu nefinancijske imovine – 2.566,00 €,
- 6712 Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine – 39.816,84 €,
- 6714 Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova – 50.011,86 €,
- 6615 Vlastiti prihodi za financiranje izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova – 51.638,42 €,
- 6615 Vlastiti prihodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 14.108,72 €.

Provedena je korekcija rezultata na način da se iznos od 1.265.384,14 kn zadužuje račun viška prihoda poslovanja, a odobrava račun manjka prihoda od nefinancijske imovine za 882.044,14 i račun manjka prihoda od financijske imovine za 383.340,00 kn.

VI. ANALIZA POTRAŽIVANJA I OBVEZA

Šifra 16 - Potraživanja za prihode poslovanja (stanje 31.12.)

u €

Račun	Opis	Šifra	2021. godina	2022. godina	2023. godina
163	Potraživanja za pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	163	908,22	939,24	0,0
165	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	165	5.707,48	7.807,33	10.929,06
166	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	166	97.212,16	139.549,33	85.847,34
167	Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun i za prihode od HZZO-a na temelju ugov.obv.	167	266.492,93	159.509,50	118.032,47
168	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	168	12.408,26	12.408,29	12.408,29
169	Ispravak vrijednosti potraživanja	169	2.938,35	1.684,97	1.950,82
	Ukupno:		379.790,70	318.528,72	225.266,34

Iz gore navedenog vidimo da su se potraživanja iz nadležnog proračuna i HZZO-a smanjila i to iz razloga manjeg fakturiranja za testiranje na COVID 19 PCR metodom. Potraživanja za vlastite prihode su se također smanjila.

Ispravak vrijednosti potraživanja – napravljen je u iznosu 1.950,82 €, a odnosi se na ispravak potraživanja po stopi od 50% 2021. (sa 31.12.2022. godine ispravljeno je 50%), 2022. godina ispravljena je po stopi od 50%.

Tablica 5. Struktura obveza Zavoda na dan 31.12.2023.

Red.br.	Opis	Ukupne obveze na dan 31.12.2023.	Ukupno dospjele obveze
1	2	3	4
1.	Za lijekove	0	0
2.	Za sanitetski materijal, krvi i krvne derivate i sl.	208410,30	136.834,89
3.	Za živežne namirnice	0	0
4.	Za energiju	3.452,68	0
5.	Za ostale materijale i reprodukcij. materijal	4.225,96	1.072,46
6.	Za proizvodne i neproizvodne usluge	9.776,33	2.504,29
7.	Za opremu (osnovna sredstva)	0	0
8.	Obveze prema zaposlenicima	105.668,12	0
9.	Obveze za usluge drugih zdravstvenih ustanova	12.906,48	6.218,900
10	Obveze prema komitentnim bankama za kredite	156.548,98	0
11.	Ostale nespomenute obveze	10.343,09	0
UKUPNO OBVEZE		511.331,94	146.630,54

Stanje obveza 01. siječnja 2023. – ŠIFRA V001 iznosi 540.582,77 €.

Stanje obveza 31. lipnja 2023. – ŠIFRA V006 iznosi 511.331,94 €.

Sa 31.12.2023. godine Zavod ima dospjele, a neplaćene obveze, a odnose se na:

- 232 – obveze za materijalne rashode u iznosu 146.630,54 € (obveze su iskazane isključivo kod jednog dobavljača i to za reagense za testiranje na SARS-CoV-2 virus).

Stanje nedospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja odnose se na:

- 231 – obveze za zaposlene u iznosu 103.367,85 €, odnosno plaću za prosinac 2023. godine koja je isplaćena 02. siječnja 2024. godine
- 232 – obveze za materijalne rashode u iznosu 242.728,92 € dospijevaju u siječnju i veljači.
- 234 – Obveze za financijske rashode u iznosu 2.806,33 €, odnose se na obveze za kamate za kredit Obveze za kamate po kreditu dospijevaju 5.01.2024. godine.
- 239 – Ostale tekuće obveze iznose 8.686,19 € i odnosi se na obvezu plaćanja PDV-a, obveza za PDV po obračunu dospijeva 31.01.2024. godine
- 264 – Obveze za zajmove bankama i ostalim financijskim institucijama u iznosu 153.742,65 € dospijevaju kvartalno tijekom godine

BROJ ZAPOSLENIKA

OPIS	I. – XII. 2022.	I. - XII. 2023.
1. Broj zaposlenika na početku razdoblja	44	43
2. Broj zaposlenika na kraju razdoblja	43	42
3. Prosječan broj zaposlenika na osnovu ukalkuliranih sati rada	43	43

Izvorište podataka: Kadrovska evidencija ustanove

KRATKOROČNA IMOVINA

OPIS	IZNOS
1. Stanje žiro-računa na dan: 31.12.2023.	190.484,88
2. Stanje blagajne na dan 31.12.2023.	521,50

V ZAKLJUČAK

Poslovanje

Zavod za javno zdravstvo tijekom 2023. godine ostvario je nešto manje prihoda poslovanja u odnosu na godinu ranije. Tako su prihodi u 2023. godini iznosili 2.155.835,46 eura, dok je u 2022. godini taj iznos bio 2.202.658,54 eura, što čini smanjenje prihoda poslovanja u 2023. godini od 46.823,08 eura ili 2,1%.

Najbitniji razlog takvog smanjenja prihoda u 2023. godini odnosi se na daljnje osjetno smanjenje prihoda od HZZO-a (oni čine čak 54,1% ukupnih prihoda poslovanja), na temelju ugovornih obveza u iznosu od 166.541,70 eura ili 12,5% iz razloga smanjenja testiranja na bolest COVID-19. Dakle, i dalje je u određenoj mjeri rezultat poslovanja povezan uz pandemijska zbivanja. Smanjenje prihoda iz navedenog razloga je očekivano, s obzirom da je prošle godine i službeno proglašen kraj pandemije.

S druge strane, prihodi od pruženih usluga (vlastiti prihodi) ostvareni su u iznosu od 679.556,34 eura, te su u odnosu na prethodnu godinu veći za 141.298,13 eura ili čak 26,3%. To povećanje odnosi se na kompletnu naplatu svih isporučenih usluga Općoj bolnici koja je platila sve dospjele račune, te na povećanje prihoda od usluga zdravstvene ekologije. Napominjem da je udio vlastitih prihoda u ukupnim prihodima poslovanja 31,6%.

Kao što je vidljivo, prihodi poslovanja se u najvećoj mjeri odnose na ugovore sa HZZO-om (udio od 54,1%) i vlastite prihode (udio od 31,6%). Ostatak prihoda ostvarujemo javno zdravstvenim projektima i programima financiranim od strane Ministarstva zdravstva i Virovitičko-podravske županije.

U 2023. godini ostvareni rashodi poslovanja iznosili su 1.995.932,34 eura, gotovo na istoj razini kao i prethodne godine kada su iznosili 1.999.482,48 eura, odnosno manji su za svega 3.550,14 eura.

Rashodi za zaposlene su u 2023. godini porasli za 162.245,12 eura ili 15,4% uslijed povećanja osnovice za izračun plaća temeljem odredbi Kolektivnog ugovora, promjene u koeficijentima, kao i isplate privremenog dodatka zaposlenima u javnim službama. Napominjem da su plaće za prekovremeni rad u 2023. godini smanjene, dok su one za posebne uvjete rada (pripravnost i dežurstvo) nešto povećane iz već navedenih razloga. Navedeni rashodi za zaposlene čine 61,0% ukupnih rashoda poslovanja.

Kod materijalnih rashoda došlo je do daljnjeg značajnijeg smanjenja jer su ostvareni u iznosu od 762.599,50 eura, te su u odnosu na prethodnu godinu manji za 165.706,68 eura ili 17,9%. Već 2022. godine došlo je do značajnog smanjenja od 31,4% koje se nastavilo i prethodne godine, najviše uslijed smanjenje rashoda za materijal i sirovine zbog smanjene potrošnje reagensa i materijala za testiranje na SARS-CoV-2 virus. Smanjenje rashoda ostvareno je i na stavci rashoda za energiju zbog državnih subvencija za potrošnju struje i plina.

Zavod je tako tijekom 2023. godine ostvario 2.155.835,46 eura prihoda poslovanja i 1.995.932,34 eura rashoda poslovanja, te je slijedom toga iskazan višak prihoda poslovanja nad rashodima poslovanja u iznosu od 159.903,12 eura.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznosili su 61.174,76 eura (nešto su manji od prethodne godine kada su iznosili 66.152,25 eura) i najvećim dijelom su se odnosili na nabavku tri osobna automobila za potrebe Službe za epidemiologiju, Službe za javno zdravstvo i Službe za zdravstvenu ekologiju u ukupnom iznosu od 53.225,60 eura. Ostatak iznose rashodi za uredsku, medicinsku i laboratorijsku opremu. U ukupnim rashodima sudjeluju sa svega 3,0% učešća, a financirali su se iz DEC sredstava, vlastitih sredstava i sredstava iz projekta.

Tijekom 2023. godine imali smo izdatke za otplatu glavnice kredita podignutog za izgradnju nove zgrade Zavoda u iznosu od 101.650,28 eura, te rashode za otplatu redovne kamate u iznosu od 12.230,38 eura. Povećanje iznosa za otplatu redovne kamate je povećano za čak 29,9% uslijed povećanja kamatne stope vezane uz EURIBOR. Ukupan iznos bio je 113.880,66 eura koji je pokriven prihodima od DEC-a i vlastitim prihodima, kao i prethodnih godina.

Slijedom svega navedenog, Zavod je u 2023. godini ostvario ukupno 2.160.518,66 eura prihoda i primitaka, a 2.158.757,38 eura rashoda i izdataka, tako da konačni rezultat iznosi **1.761,28 eura viška** prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima.

Svoje dospjele, a neplaćene obveze iskazali smo samo prema jednom dobavljaču koji su nastali najvećim dijelom zbog djelomičnog kašnjenja plaćanja za provedeno testiranje od strane HZZO-a, a odnose se na reagense potrebne za detekciju SARS-CoV-2 virusa. To se upravo vidi na poziciji potraživanja koja se najvećim dijelom odnose na potraživanja od HZZO-a. Također je značajno napomenuti kako niti u jednom trenutku likvidnost Zavoda nije došla u pitanje, jednako kao i svih godina do sada.

Na kraju 2023. godine ukupno je bilo 38 stalno zaposlenih radnika na neodređeno radno vrijeme (na kraju 2022. bilo ih je 36), kao i 4 radnika na određeno, bilo zbog bolovanja, porodiljnog dopusta, povećanih potreba za radom, odnosno pripravničkog staža; dakle sveukupno 42 (na kraju 2022. bilo ih je 43).

Struktura stalno zaposlenih radnika Zavoda na dan 31.12.2023. godine je sljedeća:

- 7 doktora medicine specijalista: 2 specijalista epidemiologije, 1 mikrobiologije, 2 školske i adolescentne medicine, 1 javnog zdravstva, 1 psihijatrije
- 1 doktor medicine specijalizant mikrobiologije
- 1 mag. med. biochem.
- 1 diplomirani ekonomista
- 1 psiholog
- 6 dipl. ing.
- 5 VŠS (medicinske sestre, kemijski i laboratorijski inženjeri)
- 10 SSS (medicinske sestre, sanitarni i laboratorijski tehničari)
- 1 VŠS (administrativno osoblje)
- 2 SSS (administrativno osoblje)
- 3 spremačice - pralje medicinskog posuđa

S obzirom da na Službi za mikrobiologiju imamo s HZZO-om ugovorenog specijalistu na pola radnog vremena, do povratka specijalizanta sa specijalizacije koristimo dva specijalista mikrobiologije kao vanjske suradnike putem ugovora o poslovnoj suradnji. Posebno napominjem da smo zapošljavanjem specijalistice psihijatrije unaprijedili rad na Službi za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, tako da više ne ugovaramo vanjske suradnike za rad na tim poslovima.

Putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a nakon provedenog natječajnog postupka, na pripravnički staž u trajanju od 12 mjeseci primili smo 1 prvostupnicu medicinsko laboratorijske dijagnostike.

Aktivnosti

COVID-19

Tijekom 2023. godine došlo je do daljnjeg očekivanog smirivanja situacije sa pandemijom bolesti COVID-19, te je u konačnici Svjetska zdravstvena organizacija proglasila službeni kraj pandemije. Evidentan je pad broja pozitivnih, odnosno zaraženih SARS-CoV-2 virusom kao posljedica postojanja sve većeg broja imunih osoba koji su svoju imunost stekli preboljenjem bolesti, odnosno cijepljenjem. Stoga su se određene aktivnosti, poput BAT ili RT-PCR testiranja, jednako kao i cijepljenje, izrazito smanjili tijekom godine, posebice kako se približavao kraj 2023. godine.

CIJEPLJENJE

Od obveznih cijepljenja pema važećem Kalendaru, još uvijek imamo zadovoljavajuće obuhvate cijepljenja kod predškolske i školske populacije, ali se i kod nas sve više pojavljuju slučajevi odbijanja cijepljenja bez opravdanog razloga. Jednim dijelom iz tog razloga, krajem prošle godine pojavio se hripavac (pertusis), zbog kojega smo uveli RT-PCR testiranje na Službi za mikrobiologiju. U odnosu na neke druge županije, kod nas zbog visokog obuhvata procijepljenosti protiv navedene bolesti, nije bilo puno oboljelih.

S obzirom na već spomenutu normalizaciju i smanjenje interesa za cijepljenje protiv SARS-CoV-2 virusa, pojačali smo aktivnosti na provedbi nekih drugih neobaveznih, ali preporučenih cijepljenja. Prvenstveno se to odnosi na cijepljenje protiv sezonske gripe s obzirom da se predviđala jača epidemija, pa je bilo značajno procijepiti što više osoba, posebice onih osjetljivijih (stariji, kronični bolesnici, trudnice...), kako bismo ih na taj način zaštitili. Uz pomoć liječnika obiteljske medicine, provedena je kampanja cijepljenja protiv gripe koja je obuhvatila i osobe smještene u kolektivnom smještaju, poput Domova za starije, ali je ukupan broj cijepljenih, na žalost, manji nego prethodne godine.

Angažirali smo se i prošle godine na provedbi javno zdravstvene kampanje „Reagiram i preveniram“ koju je pokrenuo savez dijabetičkih udruga na razini Republike Hrvatske, a koja je promovirala cijepljenje protiv gripe i pneumokokne bolesti. Naime, kronično oboljele osobe imaju povećan rizik od oboljenja uzrokovanog pneumokoknom bakterijom, a s obzirom na široko dostupno cjepivo i jednostavan protokol cijepljenja, bilo je značajno pridobiti što više osjetljivih osoba na cijepljenje.

Posebice ističem dobar rezultat u obuhvatu cijepljenih osoba protiv HPV-a (humanog papiloma virusa), kod učenica, ali i učenika u višim razredima osnovne škole, čime smo se svrstali među županije sa zadovoljavajućim postotkom procijepljenosti.

OSTALE AKTIVNOSTI

Smirivanjem pandemije, ponovo u prvi plan dolaze kronične nezarazne bolesti, posebice maligna oboljenja, odnosno rad na povećanom obuhvatu putem Nacionalnih preventivnih programa za rano otkrivanje raka dojke i debelog crijeva, odnosno pluća. Privremeno obustavljen tzv. pilot projekt za rano otkrivanje karcinoma vrata maternice ponovo je pokrenut, odnosno reaktiviran u travnju 2023. godine, te je već prvim, preliminarnim rezultatima pokazao svoju opravdanost. Naime, na relativno malom broju obuhvaćenih žena u određenoj dobi, pronašlo se oko 8,0% abnormalnih nalaza što pokazuje da se treba nastaviti i pojačati rad na tom području. Svjesni potrebe za iznalaženjem novih načina zdravstvenog prosvjećivanja populacije, kao i potrebe za podizanjem razine svijesti o neophodnosti provedbe preventivnih programa, proveli smo javno zdravstvenu akciju u suradnji s Tehničkom školom u Virovitici. Učenici završnog razreda Medicinskog usmjerenja obilazili su stanovnike općine Suhopolje u njihovim kućama, te im objašnjavali važnost odazivanja na nacionalne preventivne programe, s naglaskom na Nacionalni preventivni program ranog otkrivanja karcinoma debelog crijeva. Rezultat provedene javno zdravstvene akcije „štamparovskog“ tipa rezultirao je povećanjem odaziva sa 11,6% prije akcije, na 33,2% nakon nje, odnosno gotovo tri puta.

Pojačali smo rad na sprječavanju i suzbijanju bolesti ovisnosti, vodeći računa i o konzumaciji alkohola, odnosno pušenju duhanskih proizvoda kod mladih, kod kojih su ti poroci zabranjeni i ilegalni zbog njihove dobi. Provedene preventivne aktivnosti provodili smo, uz redovan rad, dobrim dijelom kroz projekte financirane od strane Ministarstva zdravstva i Virovitičko-podravške županije. Djelovanjem u zajednici Zavod za javno zdravstvo kontinuirano produbljuje i osnažuje iznimno važnu međusektorsku suradnju dionika u prevenciji i suzbijanju ovisnosti, i to temeljem jedinstvenog županijskog protokola međusektorske suradnje. Razvila se i suradnja s organizacijama civilnog društva (udrugama), čime je prevencija postala snažno prisutna u široj zajednici, vodeći računa i o zaštiti mentalnog zdravlja. Prošle godine, već spomenutim dolaskom specijalistice psihijatrije, pojačao se rad na osnivanju i osnaživanju Klubova liječenih alkoholičara na području čitave županije koji je rezultirao osnivanjem Zajednice klubova liječenih alkoholičara Virovitičko-podravške županije.

Neke aktivnosti provedene su u prilagođenom obliku kao i prethodne godine, poput provedbe Nacionalnog monitoringa vode za ljudsku potrošnju iz javne vodoopskrbe prema Pravilniku o parametrima sukladnosti i metodama analize vode za ljudsku potrošnju, odnosno mjerenja koncentracije peludi drveća, trava i korova u vanjskoj atmosferi na području županije koje provodimo već dugi niz godina.

Tijekom cijele 2023. godine na Službi za mikrobiologiju provodili smo prethodne godine započete molekularne analize ginekoloških obrisaka iz tzv. oportunističkih pregleda na HPV i ostale spolno prenosive bolesti, koristeći RT-PCR metodu dokazivanja.

Problem nedostatka liječnika, ali i ostalog zdravstvenog kadra, s kojim se svi susrećemo, nastojimo umanjiti pojačanim naporom pronalaženja zamjena, odnosno privlačenja određenih specijalista poboljšanim uvjetima rada. Tako smo uspjeli dogovoriti već spomenuti prelazak u Zavod jedne doktorice medicine, specijalistice psihijatrije koja je započela radom početkom 2023. godine, a nastavili smo ove s jednom specijalicom epidemiologije za potrebe rada na Službi za zdravstvenu ekologiju.

Zaključno, proteklu 2023. godinu obilježilo je proglašenje službenog završetka pandemije, kao i daljnje vraćanje predpandemijskim aktivnostima koje su bile odgođene ili su se provodile u smanjenom opsegu. Financijski smo godinu završili pozitivnim rezultatom uz velike napore s obzirom na zadane uvjete poslovanja.

Smatram da smo, kao i sve godine do sada, u potpunosti opravdali značaj postojanja jedine institucije na području županije koja se kontinuirano bavi preventivnim radom na polju akutnih zaraznih i koničnih nezaraznih bolesti, te koja se pokazala i dokazala kroz krizno rukovođenje tijekom pandemije i nakon nje. Vjerujem da će u narednom periodu značaj prevencije, kao i preventivne aktivnosti sve više doći do izražaja.

Izvršće su izradili:

1. Miodrag Beneš, dr. med., specijalist javnog zdravstva
Voditelj Službe za javno zdravstvo
2. Prim. dr. sc. Sanea Mihaljević, dr. med., specijalist psihijatar – uži specijalist psihoterapije
Voditeljica Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti
3. Siniša Brlas, prof. psihologije – specijalist kliničke psihologije
Voditelj Odjela za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje
4. Slavica Letica - Ramljak, dr. med., specijalist školske medicine
Voditeljica Službe za školsku i sveučilišnu medicinu
5. Darija Petrovčić, dr. med., specijalist epidemiolog
Voditeljica Službe za epidemiologiju
6. Ivanka Lerotić, dr. med., specijalist mikrobiolog
Služba za mikrobiologiju
7. Mirjana Špehar, mag. med. biochem.
Voditeljica Službe za zdravstvenu ekologiju
8. Kristina Blažević, dipl. oec.
Voditeljica Službe za zajedničke poslove
9. Prim. dr. sc. Miroslav Venus, dr. med., specijalist epidemiolog - uži specijalist zdravstveni ekolog
Ravnatelj Zavoda

Ravnatelj Zavoda
Prim. dr. sc. Miroslav Venus, dr. med.
specijalist epidemiolog

Temeljem članka 20. Statuta Zavoda za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravske županije (u daljem tekstu: Zavod), Upravno vijeće Zavoda, na svojoj 37. sjednici održanoj 23.04.2024. godine, donijelo je

ODLUKU
O USVAJANJU IZVJEŠĆA O RADU ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO SVETI
ROK VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE
ZA RAZDOBLJE OD 01. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2023. GODINE

I

Usvaja se Izvješće o radu Zavoda za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravske županije za razdoblje 01. siječnja do 31. prosinca 2023. godine

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 990-10/24-2/18
URBROJ: 2189-47-9/82-24-1
Virovitica, 23.04.2024.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO SVETI ROK VIROVITIČKO-PODRAVSKE
ŽUPANIJE
UPRAVNO VIJEĆE

Predsjednik Upravnog vijeća
Rikard Bakan, mag.oec.

